

Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola

SZAKMAI PROGRAM

TÖRZSPÉLDÁNY

Hatályos: 2025. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	4
1.1.	Az iskola arculata és küldetése	4
1.2.	Az iskola rövid bemutatása	5
1.3.	Az iskola működésének törvényi feltétele és jogi státusa.....	5
2.	NEVELÉSI PROGRAM	6
2.1.	Az iskolában folyó oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	6
2.2.	A személyiségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok.....	12
2.3.	A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	13
2.4.	A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	15
2.5.	Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	17
2.6.	A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	21
2.7.	A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendjét	25
2.8.	A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái.....	26
2.9.	A tanulmányok alatti vizsga szabályai valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei	28
2.10.	A tanulók felvételének és átvételének helyi szabályai	32
2.11.	Az elsősegélynyújtási alap-ismeretek elsajátításával kapcsolatos terv	32
3.	EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	35
3.1.	Az egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek.....	35
3.2.	Az egészségnevelés ajánlott tartalma, témakörei.....	39
4.	OKTATÁSI PROGRAM	51
4.1.	A kötelező és nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése.....	51
4.2.	A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	363
4.3.	Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	418
4.4.	A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai.....	441
4.5.	A közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés, ill. követelmények a	

választható érettségi vizsgatárgyak tekintetében	441
4.6. Az érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsga témakörei	452
4.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, ...	452
4.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	496
4.9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	507
4.10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	516
4.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	70
4.12. A tanulók jutalmazásával összefüggő szabályok	72
4.13. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek	74
4.14. Az érettségivel kapcsolatos általános feladatok	627
4.16. Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése	668
5. KÉPZÉSI PROGRAM	90
5.1. A képzés szakaszai, teljes szerkezete, pedagógiai szakaszolása	90
5.2. A közismereti és szakmai oktatásra egyaránt vonatkozó elvek a képzési programban	95
5.3. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	98
5.4. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei	98
5.5. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben résztvevő fogyatékkal élő személy esetében a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program	103
5.6. Az intézmény lemorzsolódást megakadályozó stratégiája	110
5.7. Elérhető pályaorientációs szolgáltatásaink	101
6. FÜGGELÉK	103
6.1. Szakmai képzési program	103
6.2. Közismereti képzési program	103
7. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK	104

„Ki gyermeket nevel, az a hon iránt szent kötelességet teljesít!”

Kölcsey Ferenc

1. BEVEZETÉS

1.1. Az iskola arculata és küldetése

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola jelen Szakmai és Pedagógiai Programja az iskolában folyó oktató-, nevelő munka meghatározó dokumentuma, amely az oktatás, nevelés alapvetéseit, elveit, folyamatainak leírását, eljárásait, szabályait tartalmazza.

A Szakmai Programban leírt célok megvalósulása közös érdek, amelyet – valljuk, hogy csakis közös erőfeszítésekkel, a tanulókkal és a szülőkkel való együttműködéssel, partnerközpontú megoldásokkal érhetünk el. Legfőbb hitvallásunk a tanulók aktív bevonása az iskolában folyó oktató-nevelő munkába, amelyet kizárólag a saját fejlődésükért vállalt felelősségérzetük kialakításával és fejlesztésével látunk megvalósíthatónak. Azért dolgozunk, hogy minden tanuló elérhesse teljesítőképségeinek maximumát, s a modern világ számára fontos tulajdonságokkal, készségekkel, képességekkel felvértezve léphessenek ki a munkaerőpiacra. Az iskolában folyó munka eredményességét több összetevőben látjuk. Az első legfontosabb elem a diákok által felállított értékrendben keresendő, amely a tanulásnak és tudásnak a rangjában és becsületében fogalmazható meg. Eredményeinket, a tanulók egyéni felelősségére támaszkodó következetes és igényes munkával, csakis együtt érhetjük el. Hisszük, hogy a tanulás-tanítás olyan csapatmunka, ami csak akkor lehet sikeres, ha valamennyi résztvevő (tanuló-szülő-oktató) tisztában van az egyéni felelősségvállalás és az általuk hozzáadott érték jelentőségével, valamint támaszkodnak az egymásban rejlő képességekre, készségekre.

Iskolánkat tanulóközpontú intézménynek tekintjük, ahol az oktatói tevékenység a tanuló személyiségének és képességeinek fejlesztését szolgálja.

A színvonalas és eredményes munkát célirányosan fejlesztett iskolaszervezet kialakításában látjuk. Ennek része a tehetséggondozást jól szolgáló, a különböző szakmák alapképzésére épülő szakmai képzés kiépítése. Iskolánkban vendéglátás-turisztika szakmacsoportos szakképző iskolai képzést, valamint érettségire és a szakképesítés megszerzésére felkészítő technikumi képzést folytatunk nappali és esti tagozaton. A képzéseken kiemelt szerepet kap az idegen nyelv oktatása, ezért képzési struktúránkat úgy alakítottuk ki, hogy a tanulók mind a szakképző iskolai, mind a technikumi képzésben a nyelvet a lehető legmagasabb óraszámban tanulhassák, valamint

biztosítjuk számukra a második idegen nyelv tanulásának a lehetőségét is. A nyelvi óraszámok alakítását az a tény indokolta, hogy az intézmény elkötelezett a nyelvvizsga megszerzése iránt, mivel a középszintű idegen nyelvi kommunikáció a turisztikai és vendéglátóipari szakmák jogos elvárása.

1.2. Az iskola rövid bemutatása

2016. szeptember 1-től a Veszprémi Szakképzési Centrum tagintézményeként állami fenntartásban folytatjuk tevékenységünket. Ezt megelőzően iskolánk - 2000. szeptember 1-től egészen a Veszprémi Szakképzési Centrumhoz történő csatlakozásig - mint magánintézmény működött. Ez a tény annyiban határozza meg jelenünket, hogy a magánintézményekre jellemző lendületességet, ügyfélközpontúságot, tettekészséget, a változásokhoz, különleges helyzetekhez való alkalmazkodás képességét, a szabad iskolairányításnak köszönhetően kialakított pedagógiai jó gyakorlatainkat, szervezeti kultúránkat az új rendszerben is sikerült megőriznünk. Ennek köszönhetően a diákok valóban csapattagnak érezhetik magukat, így belátják, a sikerhez ugyanannyira van szükség rájuk, mint amennyire az oktatókra, és fordítva.

Mivel Veszprém megye a Balaton közelsége révén a turizmus szempontjából frekventált terület, amelynek szüksége van a jól képzett szakemberekre, az iskola képzési palettáját úgy alakítottuk ki, hogy a megye vendéglátóipari, turisztikai és kreatív ágazatának munkaerőigényét kiszolgálja. Iskolánkból szakmájuk iránt elhivatott, idegen nyelveket beszélő cukrász, szakács, panziós-fogadós, pincér-vendégtéri szakember, cukrász szaktechnikus, szakács szaktechnikus, turisztikai technikus, vendégtéri szaktechnikus, valamint a kreatív iparban jártas, korszerű grafikai ismeretekkel rendelkező grafikus szakemberek kerülnek ki. Büszkék vagyunk arra, hogy iskolánkról egyre inkább elmondható, hogy országos beiskolázású, valamint határon túli magyar honfitársaink is előnybe részesítik az intézményt. Mindezek alátámasztják az iskola jelentőségét mind a város mind a megye, sőt az ország és a határon túli magyar lakta területek szempontjából egyaránt.

1.3. Az iskola működésének törvényi feltétele és jogi státusa

A helyi Szakmai Program összeállítása során figyeltünk arra, hogy iskolánk életét milyen külső és belső tényezők határozzák meg. Fontos a területi elhelyezkedése, ami előnyt jelent a beiskolázás és a munkaerőpiac szempontjából is. (Ez utóbbi a végzett tanulók elhelyezkedési

esélyei, illetve az oktatókkal való ellátottság szempontjából lényeges.)

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola Veszprémben a Halle utca 3. szám alatt, mint az iskola székhelyén és telephelyén működik.

A fenntartó az alapító okiratában határozza meg azokat a jogi kereteket, szakfeladatokat, amelyek között az intézmény működhethet.

2. NEVELÉSI PROGRAM

2.1. Az iskolában folyó oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Értékeink, pedagógiai munkánk alapelvei

Alapvető értéknek tartjuk az iskolai tanítási-tanulási folyamat hatékonyságát és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságát, hasznosságát.

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola a tanulók személyiségfejlesztését és harmonikus szocializációját állítja középpontba, amelynek hangsúlyos területe a nevelés. Ennek érdekében alapelveink a következők:

Az esélyegyenlőség biztosítása

Az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk, és igyekszünk a fejlődés lehetőségét valamennyi diákunk számára egyformán biztosítani. Az ehhez szükséges szociális és pszichés feltételek megteremtésében az iskola családsegítő munkatársának munkájára számítunk, akit a Veszprémi Családsegítő és Gyermekjóléti Integrált Intézmény delegál.

Tanulóközpontúság

Arra törekszünk, hogy egészséges, önelfogadó, önmagukban bízó, adottságaiknak, képességeiknek megfelelően teljesítő fiatalok kerüljenek ki iskolánkból, akik etikus magatartási készségekkel rendelkeznek embertársi kapcsolataikban. Intézményünkben a tradicionális értékek (mint: humanizmus, tudás, kulturális tolerancia, akarat, jellem, a környezet és élet védelme, az egészség értéke, a nemzeti öntudat, a magyarságtudat) mellett a versenyképességet, a beilleszkedés képességét, az integrált ismeretek elsajátítását, a helyes tulajdoni szemlélet

kialakítását, a mérhető teljesítményt, a tudás gazdasági értékének elmélyítése mellett annak örömforrását is preferáljuk.

Hatékony vezetői munka

A fejlesztési feladatokat csak egy jól összehangolt csapatmunkával lehet megvalósítani. Minden munkatárs a maga területén a tőle telhető legjobb tudással és lelkiismerettel végzi feladatait, de nem elkülönülten, nemcsak a saját érdekét szem előtt tartva, hanem a közös értékek, célok által vezérelve.

Munkatársak bevonása

Az oktatói munkában elsődleges fontosságúnak tartjuk a személyes példaadást. A legfőbb oktatóerő az oktató személyisége. Az alapvető törekvések betartásáért az iskola valamennyi oktatója és munkatársa felelős.

Folyamatközpontúság

A minőséget a nevelési folyamat valamennyi résztvevőjének (erkölcsi, értelmi, közösségi, akarati, érzelmi, nemzeti, állampolgári, testi és munkára nevelés) fokozatos fejlesztésével kell biztosítani és állandóan javítani.

Rendszerszemléletű irányítás

Az egész intézményt nevelési rendszerként értelmezzük, amelynek minden személyi és tárgyi feltétele, mint oktató hatás jelenik meg. Törekvésünk arra irányul, hogy az egyes oktató hatások erősítsék egymást.

Folyamatos tökéletesítés

Kötelezettségünknek tekintjük, hogy a mindenkori társadalmi, partneri, szülői elvárásoknak megfelelően rugalmasan tudjunk alkalmazkodni, hosszú távon biztosítva a megkívánt minőséget. Az iskola vezetése elkötelezett a folyamatos szervezeti és pedagógiai innováció iránt.

Tényszerű döntéshozatal

Minden munkatársunktól megkívánjuk, hogy döntéseiket a rendelkezésükre álló adatok alapján felelős lelkiismerettel (a szabályok, a törvényi előírások pontos ismeretével), a közös célt szem előtt tartva hozzák meg.

Pedagógiai háttér rendszer kialakítása

A hatékony és átfogó pedagógiai értékelés rendszerének kialakítása és működtetése; a pedagógiai hatásrendszer folyamatos fejlesztése, ellenőrzése; a tanulói és oktatói teljesítményértékelés objektív feltételrendszerének megteremtése.

Tudásközpontúság

Tudásközpontúság, eredményorientáltság, tanulási kompetencia fejlesztése áll a tevékenységünk fókuszában. Iskolánk olyan szellemi műhely, ahol az oktatók és a diákok egyaránt megbecsülik a tudást.

Helyes önismeret

Diákjainkat motiváljuk az önismeret igényére, hogy képesek legyenek értelmes, életalakító célt találni és pályát választani.

Műveltségi szemlélet fejlesztése

Korszerű, komplex műveltséganyagot közvetítünk, törekszünk a személyiség sokoldalú fejlesztésére.

Szociális kompetencia fejlesztése

Támogatjuk a magas szintű szaktudáshoz, a javakkal való okos gazdálkodáshoz, a munkavállalásban való megbízhatósághoz kapcsolódó értékeket.

Kulcskompetenciák fejlesztése

Alapvető célnak tekintjük a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést, a hatékonyság egyik feltételeként pedig a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra alkalmazását.

Kulcskompetenciáknak tekintjük a következőket: önálló ismeretszerzés – elsajátítás, sajátos tanulási módszerek, kooperativitás, munkaerőpiacon maradáshoz szükséges kompetenciák, idegen nyelvi kompetencia, informatikai kompetencia, állampolgári kompetencia.

Projektoktatás

A projektoktatás célja, hogy a tanulók a gyakorlatban, valós vagy életszerű feladatokon keresztül szerezhessenek tapasztalatokat, fejlesszék problémamegoldó képességüket és kreativitásukat. A projektek során a diákok csapatmunkában dolgoznak, ami erősíti együttműködési készségüket, kommunikációjukat és felelősségvállalásukat. Az oktatás során kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a projektek komplex módon kapcsolják össze az elméleti tudást a gyakorlati megvalósítással. A feladatok során a tanulók korszerű eszközöket és digitális technológiákat használnak, ezáltal felkészülnek a modern munkaerőpiaci elvárásokra. A projektoktatás így nemcsak tudást, hanem önállóságot, kreativitást és gyakorlati tapasztalatot is ad a diákoknak.

Az érettségre és a továbbtanulásra való felkészítés

Támogatjuk, hogy továbbtanuláskor a tanuló képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket. A továbbtanuláshoz szükséges ismeretanyag átadásakor az oktató az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók általános műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

Egészséges életmódra nevelés

Az ember testi és lelki egészsége; az egészség megőrzésének fontossága; az egészséges és kulturált életmód iránti igény; a testmozgás iránti igény; az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése) egyaránt tevékenységünk középpontjában áll.

Erkölcsei nevelés

Iskolánkban az erkölcsi nevelés központi eleme a fogékonyság kialakítása az emberi kapcsolatokra, a barátságra, illetve az olyan alapvető emberi értékekre, mint a hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.

Nemzeti öntudatra és a demokráciára nevelés

Szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a tanulóknak a haza, a szülőföld iránti szeretetet; a kisebbségben élő magyarságért érzett felelősségvállalást; a hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tiszteletét, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartását; az alkotmányosság, a törvényesség, az

állampolgári jogok tiszteletét; az emberek egyenlőségének elismerését; az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartását; érdeklődést a társadalmi jelenségek és problémák iránt; belső igény kialakulását a közéletiség, a közösségi tevékenységek iránt; a demokrácia érvényesítésére való törekvést.

2.1.2. Feladatok, eszközök és eljárások

Pedagógiai munkánk általános feladatai

- A társadalom számára hasznos, elégedettségre képes embereket nevelünk tanítványainkból,
- olyan felnőtteket nevelünk, akik tanulmányaik befejezése után képesek lesznek alkalmazkodni a társadalom változó viszonyaihoz,
- a magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel emeljük a tanulók tárgyi tudását, fejlesztjük problémamegoldó képességüket, kreativitásukat,
- felkészítjük diákjainkat arra, hogy képesek legyenek helytállni Magyarországon, Európában és a globalizálódó világban,
- segítjük diákjainkat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá válhatnak,
- kiemelt feladatként kezeljük, hogy tanulóink a tantervünkben meghatározott tudásszintet elsajátítsák,
- az iskolahasználók elégedettségére, ezen belül a tudás, a fegyelem fontosságának beláttatására, a továbbtanulásra, a sikeres életpályára és a szakmára való felkészítésre törekszünk.

Mivel az iskolánkat választó diákok a 8. évfolyam elvégzése, illetve egy szakma vagy az érettségi megszerzése után kerülnek hozzánk, nevelési céljainkat is e diákok életkori sajátosságaihoz kell igazítanunk, és a módszereket is ennek megfelelően kell megválasztanunk. Minden korosztálynál szükség van a tanulók viselkedés-kultúrájának javítására, valamint az e téren jelentkező különbségek kiegyenlítésére.

A vendéglátás és az idegenforgalom területén fokozottan jelentkezik a kommunikációs készségek és képességek fejlesztésének igénye, valamint a felsoroltakhoz kiemelten fontos az idegen nyelvek oktatása.

A grafikus szakmában kiemelt jelentősége van a kreativitás, a vizuális kifejezőkészség és a digitális kompetenciák folyamatos fejlesztésének. Emellett fontos a vizuális kommunikációs

technikák, a szakmai szoftverek és az esztétikai érzék tudatos fejlesztése a munkaerőpiaci elvárásoknak megfelelően. Az iskola mindezt kreatív projektfeladatokkal és gyakorlatorientált oktatással biztosítja.

A modern társadalom követelményeinek megfelelően jelentős szerepet kap a toleráns magatartás kialakítása és fejlesztése is. A nevelés folyamán el kell érni, hogy a tanulók reális önismerettel, önbecsüléssel és önértékeléssel rendelkezzenek. Lényeges, hogy a tanulók ismerjék meg és fogadják el a szakma sajátos követelményeit, és ezek váljanak belső igényükké. E szakmai követelmények egyrészt a tanuló külső megjelenését, másrészt viselkedését szabályozzák. (Ezen elvárásokat az iskolai házirendben rögzítjük.)

Célunk továbbá, hogy a végzett tanulók olyan biztos elméleti és gyakorlati tudással rendelkezzenek, amely növeli elhelyezkedési vagy továbbtanulási esélyüket.

2.1.3. Külföldi kapcsolatteremtéssel összefüggő feladatok, eszközök és eljárások

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola által koordinált külföldi mobilitási programok olyan mértékű nemzetközi és interkulturális folyamatokat indítottak el az intézmény életében, ami a külföldi kapcsolatokra vonatkozó úgynevezett nemzetköziesedési stratégia kidolgozását tette szükségessé.

A nemzetköziesedés a következő területeket érinti:

- Diák-mobilitások
- Intézményi szervezeti kultúra
- Együttműködések külföldi oktatási intézményekkel
- Együttműködések a gazdasági szféra képviselőivel
- Szakmai idegen nyelvi oktatás és nyelvvizsgáztatás kibővítése

Intézményünk a stratégiájában a következő célokat tűzte ki:

- Az elméleti és gyakorlati oktatói programok harmonizálása az európai vendéglátóipari és turisztikai képzettségekkel foglalkozó szakképző intézmények között
- Az intézmény nemzetköziesedése
- Munkatársi szintű nemzetközi kapcsolatok kialakítása, illetve a meglévő kapcsolatok bővítése (oktatói mobilitások)
- Közös képzési programok kidolgozása
- Közös nemzetközi vizsgáztatási rendszerek kidolgozása

- Közös együttműködések az intézményi fejlesztési programokban
- Részvétel több nemzetet átfogó mobilitási programokban
- Részvétel több nemzetet érintő projektekben
- Jó gyakorlati módszerek megismerése és átvétele a partnerektől
- A nemzetközi munkaerő-piaci igények, a nemzetközi szemlélet integrálása az intézmény oktatási programjába
- A személyre szabott tanulás elősegítése a külföldi gyakorlatok hatására

2.1.4. Céljaink az iskola egészére vonatkozóan

Iskolánk Szakmai Programjának célja, hogy megfeleljen a hatályos NAT előírásainak, ezért pedagógiai, oktató munkánk célkitűzései közé beillesztjük a NAT által a következőkben meghatározott kulcskompetenciák fejlesztését.

A tanulás kompetenciái
Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
Digitális kompetenciák
Matematikai gondolkodási kompetencia
Személyes és társas kapcsolati kompetencia
Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

2.2. A személyiségfejlesztéshez kapcsolódó feladatok

2.2.1. A személyiségfejlesztés alapelvei

A középiskolában folyó nevelés során az eddiginél hangsúlyozottabban érvényesítjük a személyiségfejlesztéssel és a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat. A társadalmi változások növelték a családok életében a feszültségeket, a kortársi közösségek összetartó ereje is csökkent, a mintát adó háttértényezők is gyengültek. Tudatában vagyunk annak, hogy a családi nevelés mellett a tanulói személyiségfejlesztésben az iskolára egyre nehezebb, nagyobb feladat hárul.

Az iskolánk, az oktatók, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége a teljesítmény növelésére sarkalló, az életesélyek tanulással történő növelését szolgáló egységes, közös alapra épül.

Ennek keretében ösztönözzük a személyiségfejlesztő tanítást, biztosítjuk a személyiség

fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételeket. Alapelveink a személyiségfejlesztés területén:

A tanulók tevékenységének szervezése

Az iskolai élet egésze a tanulók tevékenységére épül. A tanulók önálló, aktív személyiségének nevelését alapozza meg a tevékenység tervszerű irányításával, szervezésével.

A személyiség korrekciója

Az érzelmi és akaratit élet, az énkép, valamint a személyiség más összetevőinek korrekcióját az SNI és BTM tanulóknál általánosnak kell tekinteni, amelyet szükség esetén terápiás eljárásokkal segíti az intézmény.

A tanulás fogalmainak tág értelmezése

Tanulásnak tekintendő az elméleti és gyakorlati ismeretek, jártasságok, készségek elsajátítása, a képességek kifejlődése, a beállítódások, az érzelmi és akaratit tulajdonságok alakulása, valamint a magatartás differenciálódása.

2.2.2. Intézményi gyakorlat

Megfogalmazott elveink, s eddigi gyakorlatunk a tanulót állítja az iskolai munka középpontjába, s minden, ami ott történik, az a tanuló személyiségének, képességeinek hatékony fejlesztését tartja a legfontosabbnak. A pedagógiai tevékenységek közül a leginkább szükségessé válik a személyiséget stabilizáló tevékenységek középpontba állítása. Ennek érdekében:

- fejlesztjük a tanulók önismeretét,
- felkészítjük arra, hogy ismerjék meg saját lehetőségeiket, reális célokat tűzzenek ki maguk elé,

legyenek vállalkozó szelleműek és alkalmasak önmaguk érdekeinek érvényesítésére.

Felkészítjük tanulóinkat:

- az állampolgári szerepre
- a társadalmi, politikai érzékenységre
- a közéleti tevékenységre való képesség fejlesztésére
- értő konfliktuskezelés elsajátítására (feltárás, szembenézés, feldolgozás)
- toleranciára a másság iránt.

2.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

2.3.1. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az oktatók ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében.

Az oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

2.3.2. A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 35. § (5) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg. A nappali rendszerű iskolai oktatás osztályaiban - ahol közismereti oktatás is folyik- a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezzük, amelyből legfeljebb heti két óra kiváltható: • iskolai sportkörben való sportolással;

- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződéssel.

A sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított - a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával - a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel. A mindennapi testedzés részeként biztosítjuk a tanulóknak a lehetőséget, hogy a tanítási órák után a rendelkezésre álló eszközöket használják. Az iskolánkban működő iskolai sportkör foglalkozásait a munkaterv részét képező, egy tanévre szóló szakmai program szerint kell megtervezni és megszervezni. Az iskolai sportköri foglalkozások nem kötelező tanórai foglalkozásként vagy egyéb foglalkozásként is megszervezhetők. Az intézményvezető a tanulók iskolai sportköri foglalkozásokra vonatkozó igényének felmérése, illetve a diákönkormányzat véleménye alapján – minden év május 31-ig – tesz javaslatot a következő tanévi szakmai program tartalmára. A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára osztjuk be. Az orvosi szűrővizsgálatot - kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – a törvényben meghatározott időpontig kell

elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolánk nyilvántartást vezet, amelyben feltüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét. A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény, a szülő írásban benyújtott kérelme és a tagintézmény-vezető engedélye alapján a testnevelés óra keretében úgy biztosítjuk, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon. A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelésioktatási intézmény szervezi meg legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot. Felmentjük azt a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, akinek mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem. A felmentés az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény, a szülő írásban benyújtott kérelme és az igazgató által meghozott határozat alapján lehetséges. Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő, ha gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

2.4.1. Iskolai szerepvállalás a tanulói közösségformálásban

Az iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása keretében kell létrehozni és működtetni a közösségen belüli szerveződések, a közvélemény irányításának speciális feltételrendszerét; az információs és értékelő fórumokat, szerveket, kereteket, valamint a perspektívákat és hagyományokat.

A közösségformálásban célunk:

- az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű oktatói fejlesztése,
- tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében, melynek keretében a tanulói közösségek irányításánál az oktatóknak alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a tanuló heteronóm

- a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig,
- az önkormányzás képességének kialakítása, melynek keretében a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani azt a közösséget, amelyben oktatói segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tudnak tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni tudják,
- a tanulói közösségek tevékenységének megszervezése, melynek keretében a tanulói közösségeket irányító oktatók legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a
- közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása. Ennek keretében a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

2.4.2. Alapelvek a szülőkkel és a tanulókkal való együttműködésben

Csak a szülő és az oktató részéről kölcsönösen egymás tiszteletén alapuló partneri kapcsolat az, amire sikeres iskolai pályafutás építhető. A szülőnek meg kell tennie a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében, ugyanakkor tiszteletben kell tartania az iskola vezetői, oktatói és más alkalmazottai emberi méltóságát és jogait.

Az oktatóknak és a szülőknek fel kell készülniük az együttműködésre.

A szülő „személyes szakértőként” követi gyermeke iskolai pályafutását, ebből következik, hogy az oktató és a szülő közötti kommunikációnak is személyessé kell válnia a személytelen sémák helyett.

Az oktató eredményes munkát csak a családdal összhangban érhet el, ezért a családokat hasznos, pontos információkkal segíti.

Az oktató munkája során partnernek tekinti diákjait és azok szüleit. Nevelési tanácsaival segíti a gyerekek harmonikus személyiségfejlődését.

Az oktató nevelő-oktató munkája nyilvános, nem titkolhatja el sem az eredményeket, sem a kudarokat, hibákat. Az oktató semmiféle előnyszerzésre nem használhatja fel a szülőkkel

gyermekük által létrejött kapcsolatot. A tanuló fejlődését befolyásoló egyik legfontosabb tényező a családi háttér. Az iskolák egyedül nem tudják megoldani a tanuló családi háttéréből adódó gondokat, problémákat. Az iskolai feladatellátáshoz nyújtanak segítséget a gyermek- és ifjúságvédelem intézményen belüli rendszere, felelősei, valamint a szűkebb – tágabb környezet egyéb gyermek-, és családvédelemhez tartozó intézményei.

Az iskolának biztosítani kell, hogy a szülői csoportok (osztályközösségek) minden segítséget megkapjanak az együttműködéshez. A hátrányos helyzetű gyermekek szülei különleges bánásmódot igényelnek.

2.5. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.5.1. Az oktatótestület minden tagjának feladata

- a lehetőségekhez mérten legmagasabb szinten nevelni, oktatni iskolánk tanulóifjúságát,
- a NAT, a kerettantervek, és a Szakmai Program alapelvei, értékei, cél- és feladat rendszerének maradéktalan betartása és teljesítése,
- szakmailag, pedagógiaiilag továbbképezni magát,
- a városi, iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni.

2.5.2. Az oktatók feladatai

Az oktatók általános működési feladatait / ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok/ az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk. Minden oktatói munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős ezért, hogy a mindenkor oktatási létszámnak megfelelően olyan módon hozza létre az oktató munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással, az oktatási létszámmal egységes arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét. Minden oktató alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a Szakmai Programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre az oktatótestület minden tagját a kiadott törvény, a rendeletek, utasítások és az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja.

Tételeken:

- a tantervek végrehajtása,
- a pedagógiai etika írott vagy íratlan törvényeinek betartása,
- a feladatok vállalása önkéntes, kivéve az iskola vezetői által meghatározott feladatokat /pl.: helyettesítés, ügyelet/,
- a problémák nyílt mindenkori megbeszélése történjen meg a megfelelő hangnemben tanulóval - szülővel - kollégával - vezetővel egyaránt,
- az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, azok elsajátításáról meggyőződik, a szükséges intézkedéseket megteszi, ha észleli, hogy a tanuló balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll, a tanuló- és tanulóbaesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezi, a megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek eleget tesz,
- a tanulók iskolán kívüli rendezvényein, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges lépéseket megteszi, a védő- óvó előírásokat betartja és betartatja bombariadó esetén. Gondoskodik az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről,
- kulturált viselkedés, öltözködés / ünnepélyeken a közösség íratlan törvényének betartása/; ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözködés,
- Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése,
- Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon,
- A munkaköri köteleességek teljesítése,
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben,
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása,
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása,
- Feladatvállalás a munkaközösség, az oktatótestület aktuális feladataiban,
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult oktatói munkacsoportokban (team-munka),
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása,
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása,
- A tanulók, a szülők és az oktató kollégák személyiségének tiszteletben, tartása,
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és az oktató kollégák felé,
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek,

- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat az oktatótársak felé (az oktató kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

2.5.3. Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki. Munkáját az iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi, munkáját előre megtervezi.

Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Munkájában támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti és figyelemmel kíséri tevékenységüket. Együttműködik az osztályban tanító oktatókkal.

Az osztályfőnökök önállóan és egyéni felelősséggel irányítják, fejlesztik az osztályközösséget. E munkájukban szorosan együttműködnek az osztályban tanító oktatók közösségével, az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével, a diákönkormányzattal, a szülői közösséggel (amennyiben létesül).

Az osztályfőnökök az oktatótestület, az osztályfőnöki munkaközösség tagjainak, a diákönkormányzat iskolai testületének, a Szülői Szervezet (ha szülői igényre létesül) választmány véleményének, határozatainak, kialakított munkatervének ismeretében segíti az osztály, az oktatók munkáját, az iskola egységes nevelési eljárásainak kialakítását és fejlesztését. Közreműködik a neveltségi szint felmérésében, véleményt nyilvánít fejlesztésének lehetőségeiről, részt vesz a pedagógiai döntések előkészítésében, figyelemmel kíséri azok végrehajtását, segíti az iskola igazgatóját, az illetékes igazgatóhelyettest, szervező és ellenőrző tevékenységében. Érvényesíti az elfogadott működési rendet, irányítja a munkaprogram végrehajtását. Tájékozódik az osztályközösségek fejlődéséről, véleményt nyilvánít a közösségek által tervezett tevékenységi formákról. Kapcsolatot tart a diákönkormányzat iskolai testületével, tájékozódik a tanulók terveiről és problémáiról, tájékoztatja őket az iskola nevelési célkitűzéseiről, a célkitűzések megvalósítását szolgáló feladatokról. Elősegíti az iskolaközösség demokratizmusának, a tanulók érdekvédelmének fejlődését. Figyelemmel kíséri az ifjúságvédelem iskolai helyzetét. Elvégzi az osztályával kapcsolatos adminisztrációs tevékenységet.

Az osztályfőnök feladata, hogy a munkaközösség által elfogadott működési rendet érvényesítse, s a kialakított munkaprogram végrehajtását irányítsa. A tantárgyi háziversenyek és rendezvények szervezésében vezető szerepet vállal.

A munkaközösség megbízásából (vagy az igazgatóval, igazgatóhelyetttel együttműködve) vezeti a tantárgy(ak) eredményességének ellenőrzését. Irányítja a tapasztalatokat összegző megbeszélést, s a levont következtetésekről, megállapításokról tájékoztatja az illetékes igazgatóhelyettest.

Az osztályfőnök az osztályában tanító oktatót minden tanévben legalább egyszer a tanítási óráján meglátogatja és kezdeményezi a munkaközösség tagjai közötti kölcsönös óralátogatásokat, tapasztalatcseréket. Az osztályfőnök kinevezése egy tanévre szól.

2.5.4. Az osztályfőnöki órák, mint az osztályfőnök munka egyik színtere

A célok elérése érdekében kiemelt jelentőséget szánunk az osztályfőnöki órának. Az osztályfőnöki óra egyik legfontosabb funkciója, hogy részt vállaljon a tanulók iskolában és iskolán kívül szerzett tapasztalatainak feldolgozásában, segítse a fiatalok eligazodását az ellentmondásos valóságban, orientálni próbáljon az értékek változó világában.

Alapvető szempontnak tartottuk az osztályfőnöki helyi tantervek kidolgozásánál, hogy az órák jelentős hányada tematikus óra legyen, és ne hivatalos ügyek intézésével, aktuális ügyek szervezésével teljék.

Az osztályfőnöki órákon hagyományosan bevált beszélgetések mellett alkalmat adunk: múzeum-, mozi-látogatásra, meghívott vendégek előadásaira.

A legfontosabb neveléstartalmaink a helyi tantervekben:

- Kommunikációs kultúra, eligazodás és viselkedés a mindennapi életben
- Önismeret, önnevelés
- Az egyén a közösségben és társadalomban
- Hazánk és a nagyvilág
- Erkölcsi kultúra
- Szerelem, szexualitás, család
- Az egészségmegőrzés kultúrája
- A tanulás, a gondolkodás kultúrája
- A munka kultúrája
- Szabadidős kultúra.

Az osztályfőnök fentiekkel összefüggő feladata a tantervben kijelölt tartalmakkal feltölteni az osztályfőnöki órákat, valamint a célok megvalósulása érdekében tanterven kívüli tevékenység szervezését is célul kell kitűznie és meg is kell valósítania.

2.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.6.1. Tehetséggondozással összefüggő feladatok

Alapvetően fontosnak tartjuk, hogy iskolánk tehetséggondozó műhely legyen. Segítjük diákjainkat abban, hogy a képességeikhez mérten maximális teljesítményt nyújthassanak:

- Ösztönözzük őket arra, hogy gondolkodó, alkotó emberekké váljanak
- Teret biztosítunk a kreativitás kibontakoztatása érdekében.
- Felkeltjük diákjainkban az igényt a tartalmas és igényes szórakozás (művészetek, zene, irodalom) iránt.
- Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön: a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül.
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési- értékelési eljárások alkalmazása.
- A gondolkodás fejlesztését, a kreativitás, a problémamegoldás, a kockázatértékelés, a döntéshozatal gyakorlását egyaránt fejlesztjük a matematika, a természettudományos és a humán tantárgyak tanítása során.
- A kezdeményezőkéesség fejlesztését a diákélet során, az iskolai és országos tanulmányi versenyeken való aktív részvétel során biztosítjuk diákjainknak. A versenyeztetés iskolánk kiemelt tevékenységi körét képezi.
- Egységes alapokra épülő differenciálás: a tanulásszervezés során olyan módszereket szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tehetséges tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása.
- Az oktatási folyamat során alkalmazzuk az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásának, alkotóképességének előtérbe állításával
- A tanítási-tanulási helyzeteink, a tanulásszervezési módjaink és értékelési eljárásaink alkalmazkodnak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, támogatjuk a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását.

Az iskola pedagógiai munkájában a gazdagítás-dúsítás stratégiáját alkalmazzuk:

- tantervi anyagban – tanórán
- utazások, kirándulások, iskolán kívüli programok alkalmával
- konzulens oktató (tehetségfejlesztő oktató személyisége) bevonásával
- mentorok által önálló ismeretszerzési formák alkalmazásával (könyvtár, média)
- önálló tanuláshoz szükséges értelmi képességek fejlesztésével
- tanulási technikák ismertetésével
- gazdagítási triásszal
- versenyekkel
- szakkörökkel, érdeklődési öröknek megfelelő tevékenységekkel

Gazdagítás - dúsítás a tanórán:

A kiválasztott téma adjon lehetőséget:

- összefüggések, ok - okozati kapcsolatok feltárására,
- közvetlen tapasztalás, észlelés beépítésére,
- problémafeltáró, produktív gondolkodás gyakorlására,
- megfigyelésekre, mérésekre,
- motivációs tényezők hasznosítására,
- könyvtárhasználatra - előadások készítésére, könyvelemzésekre,
- ábra - elemzésekre és ábrák készítésére,
- egyszerű eszközök készítésére,
- előzetes tapasztalatok gyűjtésére, ezek értelmezésére,
- a tudásátadásban kerüljön sor a tanuló aktív bevonására a gammifikáció (játékosítás) eljárásaival és eszközeivel

2.6.2. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

Az intézmény a következő sajátos nevelési igénnyel rendelkező tanulók nevelését, oktatását biztosítja:

„.....aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján: (.....) beszéd fogyatékos, (...) egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési

feladatokat kell alapul venni. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaikhoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint kell megszervezni. A feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van. Igény szerint sajátos, a fogyatékkal együttműködő tartalmakat, követelményeket kell kialakítani és teljesíteni; az iskola egyénileg is támogatja a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást.

2.6.3. A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának céljai

- Az SNI tanulók munkaerő-piaci felkészítése a középiskolába lépéstől kezdve tervezett tudatos tevékenység legyen.
- A még meglévő tudásbeli és szociális hátrányok felszámolása,
- A tanuláshoz, szakmatanuláshoz, munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése, erősítése,
- Az érettségi vizsgára, a szakmai vizsgára való felkészítés,
- Munkavégzésre való szocializálás, munkavállalói magatartás kialakítása, a tanulók élettervezésének elősegítése, önálló életvezetés megalapozása.
- A *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;
- Sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges bánásmódot igénylő* sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
- Különböző tanulásszervezési megoldásokkal kialakítjuk az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.
- A nevelő oktató munkánkban fontosnak tartjuk az állandó szemléltetést, vizuális megerősítést, mindezt korszerű infokommunikációs technikák segítségével valósítjuk meg.

2.6.4. Sajátos fejlesztési feladatok

- Sikerélményhez juttatás, önbizalom erősítése, az elfogadottság érzésének biztosítása.
- Az egyén önmagához való viszonyának alakításában az önmegismerés és önkontroll, az

önmagáért vállalt felelősség, az önállóság és az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek segítése.

- A külső kontrolltól a belső kontroll attitűdig való eljuttatás, önellenőrzés képességének fejlesztése.
- Következetes nevelési attitűd alkalmazása a rehabilitációs, a fejlesztő és az iskolai munkában.
- Motiváció megalapozása és szinten tartása a tanulás, ismeretszerzés iránt.
- Kommunikációs képesség fejlesztése.
- Feladat- és utasításértés fejlesztése.
- Feladattudat, feladattartás kialakítása.
- Munkafegyelem kialakítása folyamatos irányítással, motiválással, minden tanórai, tanórán kívüli tevékenységbe való bevonással.

A Nemzeti Alaptantervben meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulóakra is érvényesek. Szakmai Programunk, helyi programtervünk elkészítésénél, a nevelés, oktatás keretében, tartalmában figyelembe vesszük a mindenkori törvényi előírásokat, a szülők elvárásait és az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

2.6.5. A vizsgákon alkalmazható -törvény által rögzített - segítségnyújtási lehetőségek:

<u>Pszichés fejlődési zavarral</u> <u>küzdő tanulók</u> (diszlexia, diszortográfia, diszkalkulia, diszgráfia, diszpraxia, kevert specifikus tanulási zavarok, hiperaktivitás és figyelemzavar, szocio-adaptív folyamatok zavarai)	<u>Beszéd fogyatékos tanulók</u>
az írásbeli feladatok (főleg számítási feladatmegoldások) szóbeli levezetése engedélyezhető, - a vizsga során engedélyezhető mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a	a szóbeli vizsgáztatás helyett a tanuló írásos anyagot készíthet, a tanuló minősítésekor a vizsgáztató alkalmazza az elfogadó-megértő értékelést,

tanuló a tanulmányai során a számonkérésekkor, a törvényielőírásokat figyelembe véve, eddig is dolgozott (táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök),	a felkészülési idő a nem fogyatékossgal élő tanulók esetében megállapítható időtartamhoz képest a törvényi előírásoknak megfelelő mértékben meghosszabbítható,
a felkészülési idő a nem fogyatékossgal élő tanulók esetében megállapítható időtartamhoz képest –a törvényi előírásoknak megfelelő mértékben meghosszabbítható	vizsga esetén a szükséges segédeszközöket biztosítani kell (pl. számítógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár)

2.7. A tanulóknak a szakképző intézmény döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendjét

Az osztályközösség az iskola és a diákönkormányzat legkisebb működő egysége, amelynek alapértékei:

- tanulói joggyakorlás,
- célok demokratikus meghatározása,
- közösségen belüli vita, kritika,
- választott tisztségviselők tevékenysége.

Az osztályközösség választja meg az osztály tisztségviselőit, s delegál képviselőket az iskola diákönkormányzatába. Az osztályközösség élén, mint oktató vezető, az osztályfőnök áll. Az osztályfőnök feladata a diákok önkormányzati tevékenységével kapcsolatban:

- szabad véleménynyilvánítás lehetőségének és a demokratikus döntés létrejöttének biztosítása.

irányítsa úgy a tanulókat, hogy minél többen jussanak érdemi munkával járó megbízáshoz (titkár, helyettes, tanterem-, tanulmányi-, kulturális-, sport-, szekrény-felelős, ügyeletvezető és ügyeletesei stb.),

- az iskolai és osztály önkormányzattól kapott információkat építse be oktató munkájába.

Kritériumok:

A tanulók tudjanak:

- együttműködni társaikkal,
- mások szempontjait is figyelembe véve cselekedni,
- felmerülő akadályok esetén dönteni az életkoruknak megfelelő szinten, tetteikért felelősséget vállalni.

A tanulók:

- tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni,
- tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával,
- legyenek képesek kompromisszumra jutni,
- az elfogadott döntéseket hajtsák végre, tartsák be, tudjanak és merjenek véleményt mondani.

Az alá- és fölérendeltségi viszony tanítsa meg a tanulókat a vezetésre és az alkalmazkodásra egyaránt. A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért az oktatóhoz.

Az iskolában diákönkormányzat működik. Az intézmény vezetése biztosítja a diákönkormányzat működési feltételeit.

2.8. A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

2.8.1. Oktatók és szülők együttműködésének kooperatív céljai:

Az iskolában az oktató és oktató munka segítése, az oktatótestület, a szülők és a tanulók, az intézményfenntartó, intézmény működésében érdekelt más szervezetek együttműködésének előmozdítása.

Tanulóink többsége különböző társadalmi és természeti környezetből érkezik. A tanulók egy része csonka vagy nehéz körülmények között élő családból jön, ami fokozott és hatékony összefogásra ösztönöz az intézményi kommunikáción belül. Ennek egyik eszköze a szülői közösségek kialakítása iskola és osztály szinten egyaránt, hogy a hozzánk érkező tanulók a képesítés megszerzése mellett elsajátíthassák a szocializációs képességeket ahhoz, hogy jogkövető állampolgárokká és hatékony munkavállalókká váljanak:

- A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik érvényre juttatására.
- Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, feladatait, terveit, és az elért eredményeket
- A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele. A szülők elméleti és gyakorlati

pedagógiai ismereteinek fejlesztése.

- Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása.
- A tanuló körülményeinek objektív megismerése.
- Közvetlen kapcsolat kialakítás az oktató és szülő között.
- Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolattartás.

2.8.2. A megfogalmazott céljaink megvalósításához szükséges feladatok

A partnerközpontú hálózat kiépítése.

A környéken lakókkal való együttműködés megvalósulhat: mikrokörnyezetünk közös karbantartásával, tisztántartásával. A lakóközösségek programjainak megvalósítási teret adhat az intézmény, az étterem lehetőséget biztosít a folyamatos, színvonalas étkezés megvalósítására a város lakóinak számára.

Szülői igény esetén szülői együttműködést támogató program bevezetése:

- az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése,
- mozgósítás az iskolai rendezvényekre,
- szülők közötti kapcsolattartás,

Igazgatói tájékoztatás a szülői összejövetelek alkalmával: tanévnyitó ünnepély, tájékoztató értekezletek (évente két alkalom), évzáró ünnepély, a tanulmányi év értékelése, jutalmak, oklevelek kiosztása.

Szülői értekezlet (2 alkalom/év): az azonos osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról. Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről. Az osztály sajátos pedagógiai-pszichológiai problémáit alapul véve az osztályfőnök tartson előadást a nevelés minden fontos és időszerű kérdéséről. A szülőkkel beszélje meg a hallottakat, s közösen tűzzenek ki feladatokat oktatómunkájuk irányára vonatkozóan. Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy oktatók ezt kéri.

Fogadóórák tartása: Oktatói és oktatói fogadóóra az adott tanév munkaterve szerint. Rendkívüli fogadóóra (a szülő vagy oktató külön kérésére) a kialakult különleges helyzet azonnali megoldására.

Igazgatói fogadóóra (előzetes egyeztetés alapján).

A szülőkkel való találkozás alkalmával: meg kell erősíteni a családi nevelés és a tanuló pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. Őszinte légkört kell

kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét; a családról megtudott adatokat titkosan kell kezelni. Együttműködési területet kell keresni a szülőkkel, de csak tanítási időn kívül. Megállapodás a közösen meghatározott eljárás végrehajtásáról. Írásbeli tájékoztatás (e-napló és az e-ellenőrző): Az egyes tantárgyaknál félévente minimum három érdemjegy alapján osztályozhatók a tanulók. Az érdemjegyek beírása az oktató feladata. Az oktató a naplóban rögzíti a magatartással, szorgalommal kapcsolatos közleményeket (dicséreteket, elmarasztalásokat) is. Szülői értesítések, meghívók küldése történhet elektronikusan.

Kritériumok

- Közös gondolkodás, a felelősség közös vállalása.
- Az iskola és a környéken lakók barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatának kialakítása.
- Szülők bevonása az iskola életébe, hogy ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői lehessenek a nevelő munkának.
- A szülők folyamatos tájékoztatásának biztosítása annak érdekében, hogy nyomon követhessék gyermekük tanulmányi eredményeit, valamint konstruktív véleményükkel segíthessék az iskolai munkát.
- Hatékony segítségnyújtás a szülő számára.
- Emberi, bizalmon alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.

2.9. A tanulmányok alatti vizsga szabályai, valamint a szóbeli felvételi vizsga követelményei

2.9.1. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái:

Osztályozó vizsga

Különbözeti vizsga

Javítóvizsga

Ágazati alapozó vizsga

2.9.2. Az osztályozó vizsga szabályzata

A felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges osztályzatai megállapításához vagy adott tantárgyból az osztályzat megszerzéséhez a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- A jogszabályban megengedett időnél többet mulasztott, és az oktatótestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet
- Külföldi tartózkodás, illetve egyéb ok miatt az igazgató engedélyezte számára az osztályozó vizsga letételét,
- Felmentették a kötelező foglalkozásokon való részvétel alól, de osztályozó vizsga letételére kötelezték,
- Tanulmányi idejének megrövidítését engedélyezték (egy vagy több tárgyból, illetve valamennyi tárgyból)
- Más iskolából lépett át, és az előzőekben nem tanult tantárgyakból (pl. idegen nyelv) vizsga letételére kötelezték
- A tanórákon nem tanult tantárgyakból osztályozó vizsga letételére engedélyt kapott

2.9.3. Az osztályozó vizsga eljárásrendje

Osztályozó vizsga évente két vizsgaidőszakban tehető: januárban és júniusban. Az igazgató ettől eltérő időpontot is kijelölhet. A vizsga várható időpontját az igazgató jelöli ki. A vizsga pontos napjáról a vizsgázó, illetve a szülő a vizsga előtt minimum két héttel írásbeli értesítést kap.

Előrehozott érettségi vizsga miatti osztályozóvizsga időpontja április 15-30.

Egy vizsgaidőszakban legfeljebb két évfolyam tananyagából tehető osztályozó vizsga.

Osztályozó vizsgára a jelentkezési kérelmet a januári vizsgaidőszakra december 15-ig, a júniusi vizsgaidőszakra május 15-ig kell beadni az iskola igazgatójának címezve.

Előrehozott érettségi vizsga miatti osztályozó vizsgára a jelentkezési kérelmet a március 30-ig kell beadni az iskola igazgatójának címezve.

Az osztályozó vizsga követelményeiről a tanuló a vizsgára jelentkezéskor tájékoztatást kap. Az osztályozó vizsga helye az a feladat-ellátási hely, ahová a tanuló jár.

Indokolt esetben a tanuló az intézmény más feladat-ellátási helyén is jelentkezhet osztályozó vizsga letételére. Erre az engedélyt az igazgató adja.

Az írásbeli vizsga időtartama tantárgyanként 60 perc. Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.

A szóbeli vizsgát az iskola oktatóiból alakított vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező oktatója lehetőleg az az oktató legyen, aki a tanulót azelőtt tanította, vagy az adott évfolyamon tanít. Az elnöki teendőket az igazgató, vagy az általa megbízott látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező oktatón kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak

jelen kell lennie. Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, a teljesítményéről a kérdező oktató rövid írásos értékelést készít, melyet a jegyzőkönyvhöz csatol. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, így vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére. Az osztályozó vizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszer alapján történik. Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.

Az osztályozó vizsga a vizsgázó számára díjtalan. Az osztályozó vizsga nem ismételhető meg. Az osztályozó vizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni.

A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a megfelelő záradékkal be kell vezetni. Az eredményhirdetés az osztályozó vizsga jegyzőkönyvének átadásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

Sikertelen júniusi osztályozó vizsga esetén a tanulónak 3 hónapon belül javítóvizsgát kell tennie. Az osztályozó vizsga, ha a tanuló önként vállalja, lehetőség a tanulmányok lerövidítésére, más tantárgy választására (pl. idegen nyelv). Az osztályozó vizsga többletmunkát kíván, és semmilyen körülmények között nem ad felmentést más tantárgyak óráira való felkészülés alól.

Értékelés az osztályozó vizsgát a javítóvizsgára előírt módon kell értékelni.

2.9.4. A különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgát az iskola igazgatója által megállapított időpontban az általa kijelölt tárgyakból kell tennie a tanulónak a háromtagú vizsgabizottság előtt.

2.9.5. A vizsgák követelménye, részei, az értékelés rendje

A vizsgák követelménye a helyi tantervben szereplő, az adott tanévre, adott tanulócsoportra vonatkozó tananyag. A vizsgák részeit és az értékelés rendjét a helyi tanterv alapján a munkaközösségek határozták meg. A részletes tematika és követelményrendszer nyilvános.

2.9.6. A javítóvizsga

Javítóvizsgán kell részt vennie annak a tanulónak, akinek valamelyik tárgyból az év végén megállapított osztályzata elégtelen volt, vagy az osztályozóvizsgája sikertelen lett. A javító vizsga lehetősége maximum három elégtelenre zárt tantárgyból áll fenn.

A javítóvizsgával kapcsolatban az alábbiak szerint kell eljárni:

A javítóvizsga helye az a feladat-ellátási hely, ahol a tanuló tankötelezettségét teljesíti. A javítóvizsgára utasított tanuló az igazgató által megállapított napon javítóvizsgát tehet.

A vizsga idejéről az igazgató a tanulót és annak szüleit írásban és az iskola honlapján keresztül értesíti. A javítóvizsga követelményeiről a tanuló a vizsgára utalást követő 1 héten belül írásbeli tájékoztatást kap. A javítóvizsga indokolatlan elmulasztása osztályismétlést jelent.

A tanuló előzetes jelentkezés nélkül- bizonyítványával jelenik meg a bizottság előtt. Rendkívüli okból, igazgatói engedéllyel elhalasztott javítóvizsgára készülő tanulónak részt kell vennie a következő felsőbb osztály tanulmányi munkájában, mulasztásait szabályosan igazolnia kell, munkáját a többi tanulóhoz hasonlóan kell elbírálni. A javítóvizsga sikeres letétele után a tanuló az osztálynak végleges tagja lesz, sikertelen vizsga esetén az előző osztályt kell megismételnie.

Igazolatlan meg nem jelenés a vizsgán, vagy szabálytalanság miatti eltiltás osztályismétlést von maga után. A javítóvizsgát az osztályozó vizsgára előírt módon kell lebonyolítani.

2.9.7. Az írásbeli vizsga menete

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján. A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

2.9.8. A szóbeli javítóvizsga menete

Szóbeli vizsgája egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból lehet. Legalább 30 perc gondolkodási időt kell biztosítani a vizsgázónak. Egy-egy tantárgyból a feleltetés időtartama legfeljebb 15 perc. A szóbeli vizsgát az iskola oktatóiból alakított vizsgabizottság

előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdező oktatója lehetőleg az az oktató legyen, aki a tanulót azelőtt tanította, vagy az adott évfolyamon tanít. Az elnöki teendőket az igazgató, vagy az általa megbízott látja el. A vizsgán az elnökön és a kérdező oktatón kívül még legalább egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie. Ha a tanuló csak szóbeli vizsgát tesz, a teljesítményéről a kérdező oktató rövid írásos értékelést készít, melyet a jegyzőkönyvhöz csatol. Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, így vizsgája elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült. Az önhibán kívüli, indokolt vizsgamegszakítás esetén módot kell adni annak megismétlésére. A javítóvizsgán nyújtott tanulói teljesítmény értékelése az adott tantárgy munkaközösség által elfogadott értékelési rendszer alapján történik. A javítóvizsga nem ismételhető meg. A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be a törzslapba és a bizonyítványba, és ezt az igazgató írja alá. Az eredményhirdetés a bizonyítvány kiosztásával történik, legkésőbb az utolsó vizsgát követő napon.

2.9.9. Ágazati alapozó vizsga

Az ágazati-alapozó oktatás lezárásaként a Képzési és Kimeneti Követelményekben meghatározottak szerint tesznek ágazati alapozó vizsgát a tanulók. A vizsga lebonyolítása a Veszprémi Szakképzési Centrum eljárásrendje szerint történik.

2.9.10. A szóbeli felvételi vizsga követelményei

Az intézmény szóbeli felvételi vizsgát nem szervez, így annak követelményeit nem szabályozza.

2.10. A tanulók felvételének és átvételének helyi szabályai

A tanulók felvételében a jogszabályok előírásait alkalmazzuk.

A tanulók átvétele esetében az azonos képzésből érkező tanulót a tanulmányi eredmény alapján vesszük át. Más képzésből érkező tanulónál megvizsgáljuk a tantárgyi különbségeket és különbözeti vizsgát írunk elő. A különbözeti vizsgára való felkészülést segítjük.

2.11. Az elsősegélynyújtási alap-ismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

2.11.1. A terv elvei és fejezetei:

Humánerőforrás biztosításának elvei:

- Egészségügyi végzettséggel rendelkező munkatárs foglalkoztatása
- Minimum további egy munkatárs Elsősegélynyújtó ismeretek továbbképzésre történő beiskolázása
- Kapcsolattartás a védőnővel, védőnő bevonása

Tartalmi ismeretátadás elvei:

- Hasznos ismeretek átadása, tanítása diákjaink részére alapvető elsősegély-nyújtási módokról, gyakorlati alkalmazásuk balesetek, sérülések esetén
- Egészségtudatos magatartás kialakítása
- Tantárgyközi kapcsolatok feltárásával a tananyagtartalmak átadásának beillesztése az oktató munkába, illetve, ahol a szabadsáv engedi tantárgyként a programtantervekbe történő beillesztése.
- Felelősségteljes gondolkodásmód, érzékenység embertársaink iránt
- Szociális képességek fejlesztése

Ismeretátadás helyszínei:

Tantermek, gyakorlati tanműhelyek

A foglalkozások ajánlott témái:

- A közúti elsősegély-nyújtó tanfolyamban oktatott ismeretek elméleti és gyakorlati elsajátítása
- Tömegrendezvények helyszínbiztosítása
- Teendők tömeges baleset, katasztrófa és vegyi anyagot szállító jármű balesete kapcsán
- Kommunikációs és szituációs gyakorlatok, esettanulmányok
- Elsősegély-nyújtás belgyógyászati, nőgyógyászati, idegrendszeri, betegségek esetén (cukorbetegség, allergiás tünetek, szülés, epilepszia, stroke)

A foglalkozások tartásában közreműködő személyek:

- Oktatók
- Mentőszolgálat munkatársai

- Vöröskereszt szakemberei
- Magyar Vöröskereszt Ifjúsági Szervezetének tagjai
- Kortársképzők

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát,
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket,
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit, sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat,
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártassággal
- rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén,
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit,
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, a Magyar Ifjúsági Vöröskereszttel és az Ifjúsági Elsősegélynyújtók Országos Egyesületével,
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk az oktatók részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Komplex-természettudományos ismeretek: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés, mérgezőségek, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés, égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

- Szakmai elmélet: elsősegélynyújtás
- Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a képzési program mellékletét képező programtantervek tartalmazzák.

3. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

3.1. Az egészségnevelési elvek, programok, tevékenységek

3.1.1. Egészségnevelési elvek, feladatok

Az Egészségügyi Világszervezet az egészséget a társadalmi és az egyéni teljesítmény felől közelíti meg és hangsúlyozza az egészség dinamikus és pozitív természetét. Az egészséget alapvető emberi jognak, „az élethez szükséges erőforrásnak” tekinti, amely egyben társadalmi befektetés is. E szélesen értelmezett definíció bizonyos problémákat vethet fel, mivel megnehezíti a gyakorlati prioritások felismerését. Ezért fontos, hogy az egészségfejlesztésben dolgozó szakemberek az adott helyzethez leginkább igazodó szempontok alapján lássák el feladataikat. A testi-lelki egészség megteremtésének és megőrzésének szintjei:

- az egyén szintje,
- a családi élet szintje,
- az oktatás és a nevelés régiója (iskola),
- nemzeti – országos – társadalmi – állami szint (Alaptörvény),
- országok, népek feletti nemzetközi szervezetek (pl. WHO). A testi-lelki-szellemi egészség megőrzésének fő feltétele: saját belső természetünk megismerése. Az egészség megteremtésének és fejlesztésének folyamata az egyéntől indul és az iskola az az intézmény, amely tudatosítja ezt a folyamatot. Napjainkban az egészség-megőrzési tevékenység fő célja, hogy képessé tegye az embereket arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek egészségükkel és mindehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal és lehetőségekkel. Így az egészség megteremtése, fejlesztése és őrzése a mindennapi élet része kell, hogy legyen. Az egészségmegőrző tevékenység magában foglalja az emberi szervezet működésével és a betegségek megelőzésével, az életvezetéssel kapcsolatos ismeretek bővítését, ezen kívül figyelembe veszi az egyén szociális és gazdasági helyzetét, mentális és fizikai kapacitását, valamint a társadalmi környezeti tényezők változását. Az iskola egészséges életmódra nevelési programja hidat képez a család és a társadalmi intézményrendszer között, és

mint másodlagos szocializációs közeg – „nagy hatású mentálhigiénés intézményként” – tartják számon a szakirodalomban.

Az iskola az egészségvédelem egyik legfontosabb színtere:

- minden korosztály hosszú éveken át látogatja az intézményeket,
- a tanulók személyiségfejlődésük, az értékek elsajátítása szempontjából még olyan fejlődési periódusban vannak, hogy érdemi hatást lehet elérni az életideálok, preferenciák kialakításában,
- az egészségtámogató magatartásmódok kialakulásának folyamatában a szocializáció kitüntetett színtere az iskola,
- az iskola, mint társadalmi intézmény más társadalmi intézményekkel és szervezetekkel állandó kölcsönhatásban létezik, így pl. egy egészségfejlesztési programhoz való csatlakozás hatást gyakorol az iskolának a szűkebb és tágabb környezetével való viszonyára, a környezet viselkedésére.

Általános fejlesztési követelmények

- A diákoknak legyenek alapvető ismereteik az emberi szervezet működéséről, a testi egészség és a mentálhigiéné összefüggéseiről, az egészséget fenyegető tényezőkről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjairól, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek kialakulásának megelőzéséről.
- Alakuljon ki a sportoláshoz, a mozgáshoz való pozitív viszonyuk, fejlődjön szabadidő kultúrájuk. A sportoláson keresztül is eddzék akaraterejüket, fejlődjön alkalmazkodóképességük, személyiségük.
- Rendelkezzenek a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához, a kooperációhoz megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával. Legyenek felkészülve az örömteli párkapcsolatra, a családi életre.
- Rendelkezzenek megfelelő énképpel, önismerettel, a kulturális különbségek megértésének képességével. Fejlődjön kritikai érzékük, szociális érzékenységük, illetve képességük, amely embertársaikkal, környezetükkel való sikeres kapcsolatteremtést illetve együttélést tesz lehetővé (empátia, rugalmasság, alkalmazkodó képesség, személyiség tisztelet stb.).
- Fejlődjön erkölcsi tudatuk, jellemük, ítélőképességük. Legyenek tisztában az emberi magatartást irányító különféle érdekekkel, eszközökkel. Értsék meg az erkölcsi normák, értékek és az ezeken alapuló magatartási szabályok, életvezetési elvek betartásának jelentőségét.

3.1.2. A testi és lelki egészség

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít. Az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanuló cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítja az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést, ebben az oktatók életvitelének is jelentős szerepe van. A testi-lelki egészség megőrzésére, a fizikai, szellemi képességek megtartására, fejlesztésére számos nevelési és képzési cél, követelmény és feladat fogalmazódott meg a különböző tantárgyakban:

Magyar nyelv- és irodalom:

- együttműködés csoportos beszélgetésben, vitában,
- kommunikáció etikájának alapelvei,
- képesség a saját vélemény megvédésére, illetve változtatására,
- eltérő vélemény tisztelete,
- önkontroll és szövegjavítás,
- fogékonyság az igazságra, a megértésre, a pozitív érzelmekre, a szépségre,
- az önismeret és a kritikai érzék folyamatos fejlesztése,
- a művekben megjelenített erkölcsi kérdések, magatartásformák felismerése, megértése.

Élő idegen nyelv:

- az idegen nyelven való önkifejezés öröme által,
- a bátorság, önbizalom növekedése az idegen nyelven való megszólalásban,
- miénktől eltérő kultúrák, erkölcsi normák megismerésén keresztül más normák szerint élő emberek elfogadása.

Matematika:

- állítások megítélése,
- szabályszerűségek megfogalmazása,
- összefüggések leírása,
- lényeg kiemelése,
- megoldási menet tervezése, leírása,
- vitakészség fejlődése (érvelés, cáfolás),
- az élet és a természet értékeinek felismerése, megbecsülése,
- a tudás megbecsülése, vele együtt a segítőkészség kialakítása, a segítség elfogadására való

törekvés.

Történelem és társadalomismeret:

- családi és iskolai megbízatások felelős teljesítése,
- a rend és a szabadság összefüggéseinek értéke,
- tudatos és kritikus viszony a társakhoz, társadalomhoz a környező világban (anyagi, természeti, szellemi),
- mások és önmaga döntéseinek értékelése, indoklása,
- jelenségek változásainak megítélése,
- többségi és kisebbségi vélemények összehasonlítása, értékelése, a kisebbségi vélemény figyelembevétele.

Komplex természettudományos ismeretek:

- értékelje és óvja a természet szépségeit,
- ismerje a hétköznapi tevékenységek környezetkárosító és kímélő részeit,
- értékelje az egészséget mint értéket,
- igényelje az egészséges életkörülményeket,
- képes legyen fizikai és lelki egészségének, az egészséges környezetnek megőrzésére,
- felelősség a természet jövőjéért, fenntarthatóságáért,
- ismerje az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok (alkohol, nikotin, drog, gyógyszerek) szervezetre gyakorolt hatását,
- ismerje fel az életfolyamatokat, a visszafordíthatatlanságot.
- tudja, melyek a leglényegesebb globalizációs folyamatok, és azoknak milyen előnyei és hátrányai lehetnek a Föld egészére.

Testnevelés és sport:

- sajátos eszközeivel hozzájárulhat ahhoz, hogy a tanulók életigenlő, az egészséget kiemelt helyen kezelő személyiséggé váljanak,
- erkölcsi, fizikai tulajdonságainak (pl. bátorság, kitartás, önbizalom, önfegyelem stb.) erősítése, jellemformálás, • legyen képes önképzésre, önellenőrzésre,
- ismerje motorikus képességeit, azok fejlesztésének, fenntartásának módját,
- igényelje a mozgásos játék, versengés örömét,
- becsülje meg társai teljesítményét,
- ismerje fel a testnevelés és sport egészségügyi, prevenciós értékeit és a rendszeres fizikai

aktivitás váljon életmódja részévé – ennek egyik legfontosabb lehetősége a mindennapos testnevelés bevezetésében rejlik,

- a mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelés óra megtartásával kell biztosítani,
- heti legfeljebb 2 testnevelés órát iskolai sportkörben, az iskolában működő diáksportegyesületben, vagy versenyszerűen sporttevékenységet folytató sportolással ki lehet váltani,
- szakképző iskolában azokon a napokon, amikor a tanuló számára csak gyakorlati oktatás van, nem kell a mindennapos testnevelést megszervezni,
- speciális gyakorlatokkal biztosítja a könnyített és gyógytestnevelésre kötelezett tanulók deformitásainak, elváltozásaiknak javítását, és ellensúlyozza a különböző elváltozásokból fakadó kisebbségi érzésüket, gátlásaikat. Informatika:
- sajátítsa el az önálló tájékozódás, ismeretszerzés alapjait.

Osztályfőnöki munka:

A tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztése osztályfőnöki órákon gondosan felépített nevelési tartalmakkal, továbbá ismeretek, készségek, képességek kialakítása.

Osztályfőnöki órákon feldolgozandó témakörök:

- énképünk, milyen a harmonikus személyiség,
- egészségünk védelme,
- a családi élet harmóniája,
- helyünk a társadalomban,
- gyarapítsuk műveltségünket,
- a szabadidő helyes eltöltése,
- munkakultúra,
- környezetkultúra az ember és a természet harmonikus kapcsolatáról,
- hazánk és nagyvilág,
- jövőképünk.

3.2. Az egészségnevelés ajánlott tartalma, témakörei

Harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés

- az ember fő biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzői,
- az ember viszonya önmagához, családjához, embertársaihoz (kortárs csoportok, munkatársak stb.), a társadalomhoz, intézményekhez,
- emberismeret, empátia, alkalmazkodó készség,
- egyén és közösség: az iskolai életébe, közösségekbe való beilleszkedés, a közéletben való aktív részvétel,
- kulturált személyközi érintkezés felnőttekkel, oktatókkal és a diáktársakkal minden élethelyzetben,
- normális embertársi, nemek közötti kapcsolatok, magatartásformák alakítása (szolidaritás, barátság, kooperáció),
- a viselkedést, személyközi viszonyokat szabályozó értékek, erkölcs hagyományok, szokások, normák, jog, divat, vallási előírások,
- a társadalmi értékrend: az értékek, normák változó világa,
- saját és mások testi épségének óvása. A tárgyi környezettel való harmonikus együttélésre nevelés
- kulturált és esztétikus környezeti higiéne biztosítása, fenntartása, a környezet védelme,
- a közvetlen környezet, az iskola különböző létesítményeinek, gyakorlati munkahelynek rendben tartása, óvása, szépítése, a környezeti higiéne fenntartása,
- környezetkímélő magatartás és életmód (környezetbarát anyagok felhasználása, takarékoság stb.).

Betegségek elkerülése, az egészség megóvása

- a tevékenységek, a terhelés harmonikus, kiegyensúlyozott aránya,
- baleseti óvórendszabályok ismerete, balesetek elkerülése,
- közlekedési kultúra,
- helyes magatartás betegség esetén,
- elsősegély-nyújtási ismeretek,
- egészséges, korszerű rendszeres táplálkozás,
- rendszeres testmozgás, sport,
- megfelelő személyi higiéne (ápoltság, időjárásnak megfelelő öltözködés stb.).
- helyes napirend, életrend (pihenés-munka kellő aránya, elegendő alvásidő stb.) kialakítása

- egészséget fenyegető környezetkárosító anyagok, környezeti ártalmak kiküszöbölése.

Mentálhigiéné, krízis prevenció: a lelki egészség megóvása

- önismeret, önkontroll, önbizalom, autonómia, személyiség megőrzése
- pozitív életszemlélet elsajátítása,
- szorongás és stresszoldó technikák; pozitív és negatív élmények feldolgozása,
- emberismeret, empátia, alkalmazkodó készség, nyitottság,
- önevelési, problémamegoldó és konfliktuskezelő készség fejlesztése,
- döntési képesség, érzelmi kifejező készség fejlesztése,
- egyéni képességek, lehetőségek és célok összhangja,
- devianciák.

Függőséghez vezető motívumok feltárása, illetve szokások megelőzése

- egészségkárosító élvezeti szerek (mérsékelten alkohol, nikotin, kávéfogyasztás),
- serkentők, nyugtatók, drogok,
- szenvedélybetegségek (alkoholizmus, narkománia),
- függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása,
- a függőség egészségkárosító következményei,
- a konfliktus- és válságkezelés lehetséges megoldásai. Családi életre, társsá, szülővé nevelés •
- nemi szerepek: barátság, partnerkapcsolatok, szexuális kultúra,
- érzelmi háttér fontossága a kapcsolatokban, a döntések meghozatalában,
- a család funkciója, jelentősége a szocializációban,
- családtípusok,
- szülői felelősség,
- kapcsolatok családtagok között, a családi élet szervezése (szerepek, feladatmegosztás),
- konfliktusok, válságok a családban, feloldási lehetőségek. Szabadidő-kultúra fejlesztése
- elhasznált energiák pótlása,
- szellemi, testi kondíció megőrzése, fejlesztése,
- társas kapcsolatok ápolása, fejlesztése,
- önmegvalósítás, önfejlesztés,
- optimális pszichés állapot kialakítása, fenntartása.

Szabadidős szokások, a szabadidő felhasználása

- a szabadidő eltöltésének káros, haszontalan, illetve hasznos formái,
- a tömegkommunikációs eszközök, a reklám, a média stb. manipulatív szerepe a szabadidős szokások alakításában,
- igényes és igénytelen szórakozás,
- szabadidő tervezés.

A tevékenység keretei, eszközök és módszerek

Tanulók szociokulturális háttérének feltérképezése, a családi körülmények és a tanulók főbb személyiségjegyeinek megismerése, kapcsolataik feltárása.

Eszközök, módszerek:

- kérdőíves felmérés, megfigyelés,
- önéletrajz, önjellemzés, mások jellemzése, önismereti teszt,
- szociometriai elemzés.

A tanuló szabadidős szokásainak feltérképezése, különös tekintettel az egészséges életmódra, rendszeres mozgásra, sportolásra, az egészséges életmódról vallott felfogásukra, nézeteikre.

Eszközök, módszerek:

- megfigyelés,
- időmérleg vizsgálat.

Fel kell tártatni, hogy milyen értékeket tartanak diákjaink fontosnak, milyen normák, erkölcsi szabályok irányítják döntéseiket, cselekedeteiket.

Eszközök, módszerek:

- értékorientációs vizsgálat kérdőívvel,
- megbeszélés,
- vita,
- egyéni beszélgetés.

Fontos tudnunk, hogy van-e a tanulónak káros szenvedélye, szokása: dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-fogyasztás. (A titoktartási kötelezettséget szabályozó jogi előírások szerint.) Szülői értekezleteken, fogadóórákon a szülőkkel való közelebbi beszélgetések.

Egyéb eszközök, lehetőségek:

- szakkönyvek,
- videofilmek,
- országos egészségnevelési programokhoz való csatlakozás,
- helyi orvosi előadók meghívása,
- védőnői tanácsadás,
- az ÁNTSZ preventív csoportja, a rendőrség ifjúságvédelmi csoportja, mentálhigiénés szakember, pszichológus által megtartott előadások.

Az egészségtudatos magatartás befolyásolásának lehetőségei

- a táplálkozás minősége, mennyisége,
- a mozgás szerepe, jelentősége, a szervezetre gyakorolt jótékony hatása,
- a fizikai állóképesség növelése a különféle betegségben szenvedőknél gyógytorna lehetőségével,
- szűrővizsgálatokon való részvétel fontossága a megelőzés szempontjából (fogászat, tüdőszűrés, nőgyógyászati rákszűrés stb.),
- a szabadidő hasznos eltöltése,
- személyközi viszonyok karbantartása és ápolása,
- prevenciós programok,
- kortárscsoportok segítése a megelőző munkában,
- esélyteremtés a fiatalok számára egy produktív életstílus kialakítására és a káros szenvedélyek visszautasítására, • segítségnyújtás szenvedélybetegségben szenvedő fiataloknak,
- mentálhigiéné alkalmazása a diákság és az oktatók körében,
- pszichológus segítése,
- média.

Mentálhigiéné

Az iskolának a személyiségformálásban betöltendő feladatköre az utóbbi két évtizedben alapvető változáson ment át. A nevelési anyag, az átadandó ismeret megsokszorozódott, és az iskolai személyiségformálásnak váratlanul új feladatai születtek, elsősorban a családi nevelés

hiányosságait pótló reszocializációs, korrekciós funkció. Elvárások az oktatóktól:

- a személyiségformálásban betöltendő fejlesztő-fejlődési funkció, testi-lelki-szociális egészségnevelés, • oktató, ismeretátadó funkció,
- a családi szocializáció mulasztásaiból rájuk háruló korrekció (terápiás) funkció,
- prevenció, zavarfelismerő, szűrő diagnosztika,
- a családdal való kapcsolatban a lehetőségeikhez mértén vállalják a családgondozó, családterapeuta funkciót,
- a gyermek személyiségfejlődési, magatartási zavarainak helyrehozó funkciója.

A teljes körű egészségfejlesztési program megvalósításáért az iskola minden oktatója, dolgozója felelős.

3.2.1. A program megvalósulásának ellenőrzése, értékelése:

Életvitelszerűen megvalósuló tevékenységek:

A napi iskolai élet során folyamatosan végzett és irányított tevékenységek beépülnek a tanuló magatartásformái sorába. A tanítók és az oktatók a tanulók közt élve érzékelik a folyamat fejlődését, és megerősítik a helyes viselkedésmintákat.

Tanórai keretben megvalósuló fejlesztés:

A tananyaghoz kapcsolódóan, a tanmenetekben rögzített elsajátítandó ismeretek mérhetőek. Részei a tanulási folyamatnak. A tananyag számonkérésének folyamatában ellenőrizhető, hogy az életvitelszerűen rögzítendő elemek valóban beépültek-e a tanuló viselkedési kultúrájába.

Tanórán kívüli tevékenységek (egyéb foglalkozások) során megvalósuló fejlesztés:

A munkaterv szerint megszervezett témanapok, témahetek, projektek egyrészt a fejlesztési folyamat előre tervezett elemei, másrészt a hiányosságok észlelését követő korrekciók. Célunk, hogy az átadott ismeretek, a megtapasztalt egészségnevelési elemek beépüljenek a tanuló és a családja napi életviteli kultúrájába, annak szerves részévé váljanak. Ezek a programok gyakran versenyeztetéssel valósulnak meg, így az eredmények követhetőek.

Visszacsatolás:

A programok és az egész tanév során elért eredmények reális feltérképezése és értékelése adja a következő tervezési időszak szakmai alapját. Az elsajátítandó ismeretek fejlődnek, a diákok

tudása elmélyül. Az iskola és az oktatók éves munkatervet, programtervet és a foglalkozási tervet készítene. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők az egyes képességek területén mutatkozó hiányosságok. A hiányosságok feltárása, a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál az egyéni és a közösségi fejlesztő, felzárkóztató programok elkészítésében. Célunk az egészségileg hátrányos helyzet megszüntetése, az általános fizikai teherbíró képesség fokozatos fejlesztése, a szükséges szint elérésére, megtartására. A tanulók fizikai képességének mérésére egyszerű, kevés szerigényű és bárhol végrehajtható tesztek használunk. El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás.

3.2.2. Komplex intézményi mozgásprogram

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv melléklete.

Az intézmény tanulói rendszeresen részt vesznek a település és a különféle szervezetek általmeghirdetett sport- és egészségnapokon.

Az alternatív és szabadidős mozgásrendszerek keretében az alábbi sportágakat a feltüntetett órában beépítettük az óratervi órakeretbe: tollaslabda, asztalitenisz, lábtoll, streetball, floorball, teljesítmény túra, kerékpározás, strand röplabda

Az alábbi sportágakból házi bajnokságot szervezünk: Kispályás labdarúgás, asztalitenisz, streetball, fekvő nyomás.

Napközben felszerelést biztosítunk a sportolni kívánó diákok számára.

Az évszak sajátosságainak megfelelően a következő mozgásos tevékenységeket végezzük.

Ősszel: kerékpár, télen: korcsolya, tavasszal: teljesítmény túra.

A tanulmányi kirándulások és az iskola által szervezett programok keretében, tapasztalt túravezető közreműködésével rendszeresen szervezünk kerékpártúrákat és gyalogtúrákat.

A tanulók fizikai állapotának mérését minden évben elvégezzük. Ezeknek a méréseknek a tapasztalatait felhasználjuk a testnevelési órák fizikai képességfejlesztésének megtervezésénél, a sportköri foglalkozásokon és a tömegsport órákon.

Témakör	Nevelési szintér	Tevékenység	Módszer	Kinek a feladata?
Egészség- betegség	Etika, természetismeret, komplex természettudományos tantárgy, osztályfőnöki órák	Az egészség, mint állapot és folyamat; testi, lelki, szociális jóllét Az életműködések harmóniája	Beszélgetés, szemléltetés, plakátkészítés, gyűjtőmunka, magyarázat, vetélkedő Egészségnap	Osztályfőnökök, oktatók, védőnő
Táplálkozás- testmozgás	természetismeret, komplex természettudományos tantárgy, testnevelés órák, ételkészítési ismeretek, osztályfőnöki órák	A minőségi és a mennyiségi táplálkozás Táplálkozási tanácsok A helytelen táplálkozás következményei: az elhízás és a fogyókúra problémája Kulturális és társadalmi szokások összefüggése a táplálkozással A mozgás szerepe, fontossága életünkben, egészségünk megőrzésében A testkép megerősítése A sport és a testi-lelki egészség összefüggése Mindennapos testnevelés megszervezése	Étrend összeállítás és elemzés, egyszerű kísérletek elvégzése Kérdőívek, szerepjátékok, Kísérlet, beszélgetés, előadás, magyarázat, plakátkészítés, vetélkedők, rajzpályázat, táplálék piramis elkészítése, táplálkozási napló. Téli sí és snowboard táborok, korcsolyatúrák	Osztályfőnökök, oktatók, védőnő, testnevelők
Napirend, szabadidő	Magyar nyelv és irodalom, nyelvi órák, testnevelés,	Helyes napirend kialakítása, a tanulás és a pihenés közötti egyensúly megteremtése.	Beszélgetés, szerepjátékok, a helyes napirend	Osztályfőnök, oktatók

			megtervezése	
Témakör	Nevelési szintér	Tevékenység	Módszer	Kinek a feladata?
helyes eltöltése	osztályfőnöki órák, Sportköri és egyesületi edzések	A pihenés, relaxáció szerepe, formái.	klubdélutánok	védőnő, testnevelők
Személyi higiéné, öltözködés	Szakmai órák, osztályfőnöki órák, etika, testnevelés órák	Ápoltság és tisztaság A külső megjelenés összetevői, jelentése és hatása. Testápolás, bőrápolás, fog- és szájápolás szerepe az egészségmegőrzésben	Beszélgetés, szerepjátékok, gyűjtőmunka	Osztályfőnök, oktatók, védőnő
Családi élet és kapcsolatok	Idegen nyelv, etika, osztályfőnöki óra, magyar nyelv és irodalom	Az önismeret jelentése, szerepe, fontossága. Az érzelmek és a viselkedés kapcsolata. A családi kapcsolatrendszer jelentősége, a barátság. Konfliktuskezelés, a kommunikáció szerepe a konfliktusok kezelésében. Az empátia jelentősége	Beszélgetés, szerepjátékok Személyiségfejlesztő foglalkozások Önismereti klub	Osztályfőnök, oktató,

Szexuális nevelés	Természetismeret, természettudományos tantárgy, osztályfőnöki óra, etika,	Az életszakaszok jelentősége Kamaszkor: a testi és érzelmi változások kora	Előadás, beszélgetés, magyarázat, kiselőadás, filmvetítés	Osztályfőnök, oktató, védőnő, iskolaorvos

Témakör	Nevelési szintér	Tevékenység	Módszer	Kinek a feladata?
		Nemi identitás kialakulása Tájékozódás szexuális kérdésekben	Serdülőknék szóló folyóiratok, irodalmi szemelvények elemzése	gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
Káros szenvedélyek, helyes döntések	Természetismeret, komplex természettudományos tantárgy, osztályfőnöki óra, etika, testnevelés órák,	Az élvezeti szerek túlzott fogyasztásának káros hatásai A szenvedélybetegségek közös vonásai Az alkoholfogyasztás és a dohányzás egészségkárosító hatása A gyógyszereszedés szigorú szabályai A legális és az illegális szerek Teendők mérgezés esetén Helyzetek, amelyekben nemet kell mondani	Előadás, magyarázat, filmvetítés, vetélkedők, plakátkészítés, s, gyűjtőmunka, túrák	Osztályfőnök, oktató, védőnő, iskolaorvos, gyermek-és ifjúságvédelmi felelős. iskolarendőr
Egészség és környezet védelme	Természetismeret, természettudományos tantárgy, szakmai órák, osztályfőnöki óra, testnevelés órák	A környezet, a mindennapi élet és az egészség kapcsolata Hatása az érzelmekre A környezet aktív védelme	Előadás, magyarázat, filmvetítés, vetélkedők, plakátkészítés, gyűjtőmunka, túrák	Osztályfőnök, oktató,
Balesetek	Szakmai órák, osztályfőnöki	Balesetforrások megelőzésük	Szerepjáték, szituációs	Osztályfőnök,

megelőzése,	óra, testnevelés,	lehetőségei	gyakorlat, előadás, elsősegély	testnevelők
Témakör	Nevelési szintér	Tevékenység	Módszer	Kinek a feladata?
Első-segély-nyújtás	Testnevelés órák, elsősegélynyújtó ismeretek, szakmai órák	Hogyan segítsünk a bajban, az életmentő technikák elsajátítása, gyakorlása Hogyan kell mentőt hívni?	bemutató, versenyek	oktató, elsősegélynyújtó,

4. OKTATÁSI PROGRAM

4.1. A kötelező és nem kötelező foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható foglalkozások megnevezése

A Szakképzés 4.0 stratégiára épülő együttműködés eredményeként került megalkotásra a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szkr.)

Az oktatási program elkészítése a Nat és a kerettantervek adaptálása, a helyi sajátosságok figyelembevételével történik.

A szakképző intézmények számára nincsenek külön kötelező és egységes közismereti kerettantervek, ugyanakkor számos előírás szerepel a közismereti kerettantervek alkalmazásával kapcsolatban a szakképző intézményekre vonatkozóan a szabályozásban.

Ezek közül a legfontosabbak:

1. Szkt. 19. § *[A szakképző intézmény tevékenysége]*

(1) A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján

1. a) ágazati alapoktatásban és
2. b) szakirányú oktatásban

történik.

A szakmai oktatás keretében – ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik – az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenül a közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

2. Szkt. 73. § *[A közismereti oktatás]*

(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik. (2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alap-vizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait – az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom

megtartásával – évfolyamok között **átcsoportosíthatja**.

3. **Szkr. 13. § (3)** A programtervnek biztosítania kell, hogy
  4. *a)* ágazatonként szakképző iskolában a kilencedik évfolyamon, a technikumban a kilencedik és tizedik évfolyamon azonos ágazati alapozó ismeretek kerüljenek oktatásra,
  5. *b)* a szakképző iskolában a kötelező foglalkozások megtartásához a kilencedik–tizenegyedik évfolyamon együttesen rendelkezésre álló **időkeret harminchárom százaléka a közismereti kerettantervben meghatározottak átadásához álljon rendelkezésre és**
  6. *c)* a technikumban a kilencedik–tizenkettedik évfolyamon a kötelező foglalkozások megtartásához együttesen rendelkezésre álló **időkeret legalább hatvan százaléka a közismereti kerettantervben meghatározottak átadásához álljon rendelkezésre.**
  7. A szakképző intézmény szakmai programja meghatározza *a szakképző intézmény oktatási programját.*
5. Szkr. [75. Az Szkt. 73. §-ához] **221. § A közismereti oktatást** a tanulói jogviszony keretében a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanuló számára **a technikum kilencedik–tizenharmadik évfolyamán és a szakképző iskola kilencedik–tizenegyedik évfolyamán a közismereti kerettanterv alapján kell megszervezni.**

Mivel nincsenek külön, kötelező és egységes közismereti kerettantervek a szakképző intézmények számára, ezért a szakmai program részét képező oktatási programban a helyi tantervek készítése során a technikum esetén a gimnáziumi közismereti kerettantervet, szakképző iskola esetén az OH honlapján megjelent közismereti kerettanterv ajánlását tekintjük az adaptáció alapjaként. Valamint támaszkodunk az IKK honlapján megjelent ajánlásra is. A szakképzés feladata a korszerű szakmai ismeretek megszerzésére való felkészítés és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek fejlesztése. A szakképzés és a felsőoktatás az oktatási rendszer egymásra épülő, szerves részei. A kerettantervi célok megvalósításához fontos a tanulók megismerése, megfelelő motiválása, a helyes tanulási módszerek megismertetése és begyakorlása, a differenciált bánásmód alkalmazása. Ezen időszak legfontosabb feladata a közismereti és szakmai érettségi vizsgára, valamint az azt követő szakmai, illetve felsőfokú tanulmányokra való felkészítés. Ennek megfelelően a szabadon tervezhető órakeret felhasználását ágazatok szerint eltérően alakítottuk ki. Jelenlegi óraterveink kialakítása során a

jogszabályi környezetnek megfelelően igyekeztünk növelni azon tanórák számát, melyeken az anyanyelvi és idegen nyelvi, a matematikai, illetve a digitális kompetenciák fejlesztése folyik, valamint figyelembe vettük a tanulók érettségi vizsgára történő felkészítésének és a szakmai vizsgára történő felkészítésének követelményeit. Ezek a tanórák a csoportbontás kihasználásával együtt lehetőséget biztosítanak arra, hogy kis csoportban tudjuk fejleszteni a gyengébb alapképességekkel rendelkező tanulókat, akik így a szakmai vizsgák letétele után fejlettebb kompetenciákkal indulhatnak neki az érettségi megszerzésének. E mellett a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók esetén – az órarendbe építve – heti 2 órát biztosítunk alapkompétencia-, digitális kompetenciafejlesztő foglalkozásokra, illetve kulturális és sportfoglalkozásokra. A 2025/2026-os tanévben iskolánk megkezdí a Honvédelem tantárgy oktatását. Az új tantárgy célja, hogy a fiatalokban erősítse a haza iránti elkötelezettséget, tudatosítsa az állampolgári kötelességeket, valamint elősegítse a közösség és az embertársak iránti tisztelet kialakulását. Fontos törekvés, hogy a diákok olyan gyakorlati, a mindennapokban is hasznosítható ismeretekhez jussanak, amelyek élményszerű, tevékenységközpontú formában segítik személyiségük fejlődését. A helyi tantervek egyes tantárgyakra vonatkozó részletes tartalmát közismereti tárgyak esetén a függelék tartalmazza.

4.2. A közismereti kerettantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A nemzeti alaptantervben megfogalmazott pedagógiai feladatok fejlesztése szervesen illeszkedik az iskola nevelő-oktató munkája különböző színtereinek feladataihoz. Az egyes területek fejlesztési feladatai a tantárgyi keretben és az iskola tantárgyközi és nem tanórai keretei között valósulnak meg.

Erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés lényege a személyiség erkölcsi arculatának kialakítása, az egyén erkölcsi alannyá fejlesztése. Erkölcsi fejlődéséhez szűkebb és tágabb környezeti hatásokra (család, iskola, kortárs csoportok) van szükség. Ezek lehetnek tudatos és spontán hatások egyaránt, ugyanakkor az erkölcsi fejlődés tempóját az életkori sajátosságok és egyéni fejlettség is befolyásolja. Az erkölcsi nevelésnek tartalmaznia kell a következő aspektusokat:

Az erkölcsi eszmény az erkölcsi tökéletesség képe, egy ideális állapot, amely egy modell formájában az emberi személyiség erkölcsi lényegét foglalja magába.

Az erkölcsi értékek olyan kulturális alapelvek, amelyek kifejezik, hogy az adott társadalomban mit tartanak jónak, követendőnek vagy rossznak, elutasítandónak.

Az erkölcsi szabályok olyan előírások, amelyek kötelességekre, tiltásokra és megengedésekre vonatkoznak. Konkrét erkölcsi helyzeteket érintenek és az erkölcsi eszménynek és értékeknek megfelelő, viselkedési követelményeket határoznak meg.

Az erkölcsi magatartás a személyiség külső megjelenésére vonatkozik, minden esetben aktivitással párosul, vagyis akció, amiben a tanuló erkölcsi viselkedésrendszere tetten érhető. Az erkölcsi magatartás a tudathoz kötődő elemek konkrét cselekvésekben és tényekben történő megnyilvánulása. Ezek tükrében különíthetünk el erkölcsi készségeket, szokások és pozitív jellemvonásokat. Az erkölcsi készségek a viselkedés olyan automatizálódott összetevői, amelyek viszonylag azonos körülmények között ismétlődő válaszreakciókban nyilvánulnak meg. A készségek esetén külső motiváltságról van szó.

Az erkölcsi szokások olyan automatizálódott cselekvések, amelyek már belső szükségletekké váltak. Ez azt jelenti, hogy egy adott cselekvés belső ösztönzés hatására, automatikusan játszódik le.

A pozitív jellemvonások fokozatosan épülnek be a jellembe, annak szerves részét képezik. A pozitív jellemvonások, pontosan stabilitásuk révén teszik egy idő után a tanuló, később felnőtt magatartását kiszámíthatóvá és előre jelezhetővé. A jellem az a motivációs–szükségleti természetű személyiségbeli komponens, amely az erkölcsi magatartás alapvető szabályozó tényezője, és amely szilárdná és a helyzeteknek megfelelően stabillá teszi a viselkedést.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az erkölcsi nevelés egyenes folytatásaként kell taglalni a hazaszeretetre nevelés témakörét. Maga a hazaszeretet olyan ösztönös emberi alaptulajdonság, amely minden emberben megvan. A nemzeti érzés, a magyar identitás, a hazaszeretet csak indirekt úton építhető, fejleszthető a tanuló személyiségében. Eszköze lehet a magyarság történelmi múltjának, jelenének megismerése, feltárása, a magyar kultúrtörténet és a magyar irodalom, a magyar anyanyelv tanítása hazafias szellemben, de annak hangoztatása nélkül. Magyarország és a határon túli magyarok lakta területek földrajza, természeti tájainak gazdagsága, gyönyörűsége elmélyíti, tudatossá teszi a hazaszeretetet.

A nemzeti öntudathoz, hazafias neveléshez egyaránt hozzátartozik a múlt megbecsülése, és a jövőbe vetett hit, reménység táplálása. A magyar jövő reménysége tehát a józan és értéktartó hazaszeretetre nevelés.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az élethosszig tartó tanulás és a társadalmi tagozódás lehetőségeinek felerősödése a demokráciára nevelés kiemelt kapcsolódási pontja, ugyanakkor nagymértékben kapcsolódik a társadalmi integráció, a társadalmi kohézió és a társadalmi befogadás kérdéseéhez.

A demokráciára nevelés folyamatosan változó, fejlődő tevékenysége a mindennapi oktatásnak. A jogkövető magatartásról és a demokratikus lét-felfogásról való gondolkodást kompetencia-szintre kell emelni.

A komplex társadalmi problémamegoldásra való törekvés.

A demokráciára neveléssel kapcsolatban is egyre gyakrabban olvashatunk olyan fogalmakat, mint eredményesség, elszámoltathatóság, hatékonyság, értékelés, minőségbiztosítás. Ehhez járul az is, hogy nagymértékben felértékelődtek a technikák és az eszközök. A figyelem azokra a technikákra és eszközökre irányul, amelyek hatékonyan segíthetik a polgári kompetenciák kifejlődését az egyéneknél.

Az önismereti és társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az elsajátított tudást és készségeket énképébe be tudja építeni, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatni kell abban, hogy érezze, alakítani tudja fejlődését, sorsát és életpályáját. A megalapozott önismeret hozzájárul a boldog, egészséges és kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének,

önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a tanulók nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a tanulóknak és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az oktatók készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére. A gyerekek, fiatalok sajátítsák el az egészséges életmód elveit, és – amennyire csak lehet – azok szerint éljenek. Az iskola feladata az is, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Az oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiségfejlesztő nevelést-oktatást, melynek része az akadályozott, hátránnyal élő fiatalok képességeinek fejlődéséhez szükséges feladatok meghatározása. Ez akkor lehet eredményes, ha az intézmények Szakmai Programja, a helyi tanterv külön figyelmet szentel minden tanuló képességbeli és társadalmi különbségének. A nevelési- oktatási intézmény alakítsa ki a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránti együtt érző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulóknak a szociális érzékenységet és számos olyan képességet, amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári köteleességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók ismerjék meg azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük természeti és társadalmi értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére. Ehhez fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere. Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások. Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; a tanulók csoportban miként működhetnek együtt; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint a szövegek, meghatározások, képletek stb. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A helyi szintű tanterv és az ahhoz kapcsolódó óraterv a Szakmai Program szerves része, amely a program önálló köteteiben olvasható.

4.3. Mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

4.3.1. Mindennapos testnevelés biztosítása

2.§ (1c) A szakképző intézmény annak, aki a szakképzésben ingyenes részvételre jogosult, ingyenesen biztosítja a mindennapos testnevelést.

4.3.2. Mindennapos testnevelés a közismereti napokon

2.§ (1) A mindennapos testnevelést azokon a napokon, amikor közismereti oktatás folyik, testnevelésóra megtartásával kell biztosítani.

A testnevelésóra

a) sportkörben való sportolással vagy

b) versenyszerűen sporttevékenységet folytató, sportszervezetben sportoló tanuló, illetve képzésben részt vevő személy kérelme alapján a sportszervezet által az adott félévben kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett, legalább heti két órának megfelelő edzéssel váltható ki.

Ha a tanuló - választása alapján - a mindennapos testnevelésből heti két testnevelésórát sportkörben történő sportolással vált ki, függetlenül attól, hogy a sportkör feladatait a szakképző intézménnyel kötött megállapodás alapján diáksport egyesület látja-e el, a szakképző intézmény a tanulótól a két sportköri foglalkozáson való részvétel tekintetében sportköri tagdíjat nem szedhet.

§ (1) A szakképző intézmény a kötelező foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés és a gyógytestnevelés megszervezéséről.

(2) A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés-óra kell beosztani. Az orvosi szűrővizsgálatot - kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be - május tizenötödikéig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról a szakképző intézménynek nyilvántartást kell vezetnie, amelyben fel kell tüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét.

(3) A könnyített testnevelésórát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény alapján a testnevelésóra vagy a szakképző intézmény által megszervezett külön foglalkozás keretében úgy kell biztosítani, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon.

(4) A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelési-oktatási intézményben kell megszervezni legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt foglalkozás keretében. Ha a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelésórán is részt vehet, akkor számára is biztosítani kell a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelésórákon való részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot.

(5) Fel kell menteni a tanulót a testnevelésórán való részvétel alól, ha mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés-órán való részvételét sem.

(6) Ha a tanuló

- a) csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő,
- b) gyógytestnevelés és testnevelésórán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

A sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított - a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával - a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel. A mindennapi testedzés részeként biztosítjuk a tanulóknak a lehetőséget, hogy a tanítási órák után a rendelkezésre álló eszközöket használják. Az iskolánkban működő iskolai sportkör foglalkozásait a munkaterv részét képező, egy tanévre szóló szakmai program szerint kell megtervezni és megszervezni. Az iskolai sportköri foglalkozások nem kötelező tanórai foglalkozásként vagy egyéb foglalkozásként is megszervezhetők. Az intézményvezető a tanulók iskolai sportköri foglalkozásokra vonatkozó igényének felmérése, illetve a diákönkormányzat véleménye alapján – minden év május 31-ig – tesz javaslatot a következő tanévi szakmai program tartalmára. A tanulót, ha egészségi állapota indokolja, az iskolaorvosi, szakorvosi szűrővizsgálat alapján könnyített testnevelés- vagy gyógytestnevelés órára osztjuk be. Az orvosi szűrővizsgálatot - kivéve, ha a vizsgálat oka később következik be – a törvényben meghatározott időpontig kell elvégezni. Az orvos által vizsgált tanulókról az iskolánk nyilvántartást vezet, amelyben feltüntetni a felvételi állapotot és az ellenőrző vizsgálatok eredményét. A könnyített testnevelés órát az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény, a szülő írásban benyújtott kérelme és a tagintézmény-vezető engedélye alapján a testnevelés óra keretében úgy biztosítjuk, hogy a mindennapos testnevelés ezekben az esetekben is megvalósuljon. A gyógytestnevelés-órákat a pedagógiai szakszolgálat feladatainak ellátására kijelölt nevelésioktatási intézmény szervezi meg legkevesebb heti három, de legfeljebb heti öt tanóra keretében. Amennyiben a tanuló szakorvosi javaslat alapján a testnevelés órán is részt vehet, akkor számára is biztosítjuk a mindennapos testnevelésen való részvételt. Ebben az esetben a gyógytestnevelés- és a testnevelés órákon való

részvételnek együttesen kell elérnie a heti öt órát, ezek arányára az iskolaorvos, a szakorvos tesz javaslatot. Felmentjük azt a tanulót a testnevelés órán való részvétel alól, akinek mozgásszervi, belgyógyászati vagy egyéb, szakorvos által megállapított egészségkárosodása nem teszi lehetővé a gyógytestnevelés órán való részvételét sem. A felmentés az iskolaorvosi, szakorvosi vélemény, a szülő írásban benyújtott kérelme és az igazgató által meghozott határozat alapján lehetséges. Amennyiben a tanuló csak gyógytestnevelés órán vesz részt, értékelését a gyógytestnevelő, ha gyógytestnevelés és testnevelés órán is részt vesz, értékelését a testnevelő és a gyógytestnevelő együtt végzi.

4.4. A választható tantárgyak, foglalkozások továbbá ezek esetében az oktatóválasztás szabályai

Iskolánkban nincsenek választható tantárgyak, foglalkozások, ezért az oktatóválasztás szabályai sem rögzítettek. A választás lehetősége csak abban áll, hogy a beiratkozáskor a tanulók a technikumi képzésben eldönthetik, hogy melyik nyelvből szeretnének érettségizni és melyik nyelvet szeretnék kisebb óraszámban tanulni. Iskolánkban a választható nyelvek az angol, német és az olasz. Szakképzésben csak egy nyelvet választhatnak (angol vagy német).

4.5. A közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítés, ill. követelmények a választható érettségi vizsgatárgyak tekintetében

Az iskola az érettségire felkészítő általános műveltséget megalapozó 9-13. évfolyam végén érettségi vizsgát szervez. A 9–13. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. Az iskola vállalja és biztosítja a kétszintű érettségi letételét, az erre való felkészülést, középszinten magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika és testnevelés tárgyakból, emelt szinten az ágazati tantárgyból, illetve idegen nyelvből. A technikum biztosítja, hogy a tanuló a) képzési ágazatának megfelelő ágazati, b) ágazaton kívüli feladattárgya érettségi vizsgájára fel tudjon készülni. Az intézmény az ágazati és ágazaton kívüli szakmai vizsgatárgyon kívül legalább egy vizsgatárgyból a helyi tantervében meghatározottak szerint teszi lehetővé az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészülést. E döntéséhez kikéri az iskolai diákönkormányzat véleményét. Az emelt szintre történő felkészítés mellett a kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül legalább kettő vizsgatárgyból lehetővé kell tenni a középszintű vizsgára történő felkészülést.

Követelmények a választható vizsgatárgyak esetében

Az érettségi vizsgára a középszintű tételsorokat az alábbi jogszabályok szerint állítjuk össze: 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról 40/2002. (V. 24.) OM-rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről.

4.6. Az érettségi vizsgatárgyak középszintű érettségi vizsga témakörei

Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témaköröket az érettségi rendelet előírása szerint november 15-ig a tanulók rendelkezésére bocsátjuk. Az egyes tantárgyakra vonatkozó érettségi témakörök a szakmai programunk függelékében szerepelnek.

4.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái,

4.7.1. A számonkérés formái:

Szóbeli felelet: számonkérés az előző 1-3 óra új anyagából, a már előzőleg megszerzett ismeretek alkalmazásával.

Írásbeli felelet (röpdolgozat): a szóbeli feleletnél leírtak érvényesek, csak a tanuló írásban válaszol. Témazáró dolgozat: az egy, nagyobb tematikai egységbe tartozó, több leckét magába foglaló tananyag számonkérése. A dolgozatot az oktató előre bejelentett időpontban íratja meg. Szintfelmérő dolgozat: a 9. évfolyamon, illetve a csoportbontás megkezdésekor az adott szakmai munkaközösség által összeállított feladatsor alapján, amely alkalmas arra, hogy a tanulók ismereteit felmérje, és így annak megfelelő haladási csoportba kerülhessenek.

4.7.2. A tanulói értékelés fajtái:

Iskolai gyakorlatunkban háromféle értékelési funkciót különböztetünk meg: a lezáró-minősítő (szummatív), a helyzetfeltáró (diagnosztikus) és a fejlesztő (formatív) értékelést. A diagnosztikus és formatív értékelése során az alapkészségek mélységének a megismerése, a következő időszak fejlesztési feladatainak megtervezése a cél. A szummatív értékelés használata a tanulók továbbhaladásának megállapításához szükséges.

Az iskola az oktatói munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését. Az előírt követelmények teljesítését az oktatók az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli

munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is. A tanulói teljesítményértékelés minősége meghatározója az intézményről alkotott összképnek.

4.7.3. Tanulóink értékeléseinek szegmensei

- Legyen tárgyyszerű, objektív (nem függhet az oktató személyétől, hangulatától, érzelmeitől, nem függhet a tanuló korábbi teljesítményétől vagy a tanulóval kialakult véleményektől);
- az érdemjegy tükrözze a tanuló valós tudását, fejezze ki a gondolkodás minőségét, az elsajátított tudás alkalmazásának készségét;
- legyen megbízható, hogy ugyanarra a tudásra ugyanazt a jegyet adjuk, s ne ingadozzon az értékelési norma osztályokon belül.

Az ellenőrzés és értékelés a nevelési és oktatási folyamat szerves része, visszajelzés, amely nélkülözhetetlen mozzanata a folyamatszabályozásnak. A tanulói teljesítmények átfogó elemzése, vizsgálata vezet el bennünket a legfontosabb iskolai munkafolyamat, a tanítási-elsajátítási tevékenység és az ehhez kapcsolódó feladatok további finomításához.

Az értékelési rendszerünk kiemelt alapelve a fejlesztő jelleg. Ennek érdekében a következőkre irányítjuk a figyelmet:

- oktatási eredmények vizsgálata,
- nevelési eredmények vizsgálata,
- iskolai hozzáadott érték vizsgálata.

Fontosnak tartjuk a bemeneti szakaszban a pedagógiai folyamat szervezeti kereteinek kiválasztásához és meghatározásához szükséges információk megszerzését, majd a folyamat korrekcióját az elsajátítás különböző fázisaiban, és a nagyobb tantervi egységek lezárásakor a felmérések összegző értékeléseit, illetve a kimenet mérésére szervezett vizsgálatokat.

4.7.4. A tanulók értékelésének helyi rendje

Célunk a tanulók objektív minősítése, a korrekt visszajelzés a szülőknek, az iskolának a tanuló tudásáról. Folyamatos és rendszeres, pedagógiailag kifogástalan és módszertanilag változatos, sokoldalú értékelésre törekszünk.

A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel

értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. Tört jegy nem adható. Az érdemjegyek súlyozása az e-napló által használt szabályok szerint történik.

4.7.5. A tanuló tantárgyi teljesítményeinek értékelési szempontjai

Rendszeresség: Az oktató törekedjen a kellő számú, időben lehetőleg arányosan megszülető érdemjegy kialakítására. A reális értékelést lehetővé tevő minimális érdemjegyszám félévenként minimum három érdemjegy. Törekedni kell az értékelések időben arányos kialakítására. Egy osztály egy napon legfeljebb két tantárgyból írhat témazáró vagy ún. nagydolgozatot.

Objektivitás: Az oktató törekedjen az érdemjegyek objektivitására, mind a tartalmi mérlegelés, mind az alkalmazott értékelési eljárások esetében. Nem lehet az érdemjegyeket fegyelmezési célra alkalmazni. Az érdemjegyek kialakítása során elsősorban a tantárgyi követelményekhez kapcsolódó tárgyi tudás vehető figyelembe, de tekintettel kell lenni a képességek és a szorgalom összefüggéseire is.

Módszertani változatosság: Az értékelések az elméleti tantárgyak esetén a tantárgyi követelményekhez és sajátosságokhoz kapcsolódva - szóbeli és írásbeli (rajz) formában történjenek meg, különösen a felsőbb évfolyamokon az érettségi, illetve a szakmai vizsgakövetelményekre is tekintettel. A szakmai gyakorlati teljesítmény értékelése komplex legyen; vegye figyelembe a közvetlen gyakorlati teljesítmény mellett a szakmai elméleti és gyakorlati koncentrációs összefüggéseket is. A testnevelés teljesítmények értékelése során törekedni kell az adott időszak összes jellemző sporttevékenységének figyelembevételére.

Kiszámíthatóság: Az érdemjegyet minden esetben a tanuló tudomására kell hozni a vonatkozó adatvédelmi eljárások betartásával. Az értékelés kiszámíthatósága érdekében a oktató az adott évfolyam megkezdésekor, vagy az adott tantárgy tanításának megkezdésekor az osztályban ismertesse a világosan megfogalmazott tantárgyi követelményeket, módszertani eljárásokat, érdemjegyadási és osztályozási szempontokat. A szóbeli feleletek értékelése a feleltetés alkalmával történjen meg. Az írásbeli teljesítménymérések (dolgozatok) értékelése legkésőbb a megírást követő 10. munkanapon meg kell, hogy történjen. Nem lehet előre osztályozni, az

érdemjegyeket a tárgyhónál kell rögzíteni. Tilos érdemjegyet egyik félévről a másikra átvinni.

Az értékelés módjai és formái, az értékelés két módja:

félévi és év végi érdemjegy

évközi osztályzatok

Az értékelés formái:

szóbeli (összefüggő felelet, kiselőadás stb.),

írásbeli (feladatlap, teszt, dolgozat stb.)

gyakorlati – a tantárgyi specifikumoktól függően (pl.: testnevelés, szakmai tárgyak stb.).

Az oktató a tanmenetében megtervezi az írásbeli témazárók időpontjait.

Javaslat az érdemjegy, osztályzat megállapításához

Az értékelésnél a legfontosabb szempontnak azt tartjuk, hogy a diák és a szülő számára egyértelmű és követhető legyen. Az osztályozásnál ötfokozatú skálát alkalmazunk. Meghatároztuk az érdemjegyekhez kapcsolódó tantárgyi követelményeket.

Az írásbeli nagydolgozatok, témazárók és a szóbeli felelet értékelése az egyes tantárgyaknál

Az egyes tantárgyakra közösen kidolgozott és elfogadott százalékos értékelési rendet minden munkaközösség és munkacsoport beépítette a saját munkatervébe.

Az érdemjegyek struktúrája

Jeles (5): A tanuló a törzsanyagon kívüli ismereteket is elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni

Jó (4): A tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítség nélkül tudja alkalmazni

Közepes (3): A tanuló a törzsanyagot elsajátította, és segítséggel tudja alkalmazni

Elégséges (2): A tanuló a törzsanyagot minimális szinten sajátította el, és segítséggel tudja alkalmazni

Elégtelen (1): A tanuló a törzsanyagot sem sajátította el és segítséggel sem tudja alkalmazni

Az osztályzatok kialakításának eljárása:

Félévi osztályzat: az adott félév során adott érdemjegyek a szokásrend szerinti szabályok szerint

kialakított átlaga adja a tanuló félévi osztályzatát.

Év végi osztályzat: az adott tanév során adott érdemjegyek a szokásrend szerinti szabályok szerint kialakított átlaga adja a tanuló év végi osztályzatát:

- elégtelen 1,00-1,79
- elégséges 1,80-2,69
- közepes 2,70-3,59
- jó 3,6-4,49
- jeles 4,50-5,00

Az osztályzatok kialakítása azoknál a tantárgyaknál, amelyek több tantárgyból állnak: ilyenek a szakmai alapozó követelmény modulok értékelési szempontjai, mivel az érdemjegyek több tantárgyból tevődnek össze.

A tanuló évközi értékelése Termelési, értékesítési és turisztikai alapismeretek tantárgyban a 4 szakma teljesítménye alapján együttesen történik. A szakmákból külön-külön a félév-tanév során írásbeli és szóbeli számonkérések alkalmával érdemjegyeket szerez. Amennyiben valamely szakmában nem éri el a szakmai programban foglalt értékelési és minősítési szempontok alapján az elégséges szintet, úgy a félévi és/vagy év végi minősítése is elégtelen. A duális képzőhelyen a szakirányú ismeret „tantárgyon” szerzett érdemjegy elsősorban irányadó szempont a félévi és év végi értékelés során.

4.8. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Általános alapelv, hogy a tanítási órákon alkalmazott oktatási módszerek tekintetében az oktatók éljenek a csoportbontás nyújtotta lehetőségekkel. Minimális csoport létszám: 12 fő A közismereti tantárgyak csoportbontásának szabályai

- Idegen nyelv tantárgyakból minden évfolyamon lehet csoportbontás (a létszámok függvényében)
- Matematika és magyar nyelv tantárgyak tekintetében a szakképző iskola 9. évfolyamán, a technikum 11. és 12. évfolyamain lehet csoportbontás.
- Szakmai gyakorlati tantárgyak esetében technikum 9-13. évfolyamain és a szakképző iskola 9-11. évfolyamain, valamint a felnőttek szakmai oktatási évfolyamain van csoportbontás.

- Felzárkóztató foglalkozás lehetséges más közismereti tantárgyból is heti 1-2 órában, több osztályból szervezett tanulócsoportokban.

A csoportbontást a végleges tanulói és osztálylétszámok kialakulása után minden tanév elején az iskola vezetősége a munkaközösség-vezetőkkel együtt, a fenntartói állásfoglalás alapján határozza meg. Egy csoport összetételének változtatása, tanuló áthelyezése másik csoportba a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásbeli kérelme, a oktatók és az osztályfőnök javaslata, véleménye alapján igazgatói engedéllyel lehetséges.

4.9. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A nemzetiségek jogairól rendelkező 2011. évi CLXXIX. törvény értelmében nemzetiség minden olyan - Magyarország területén legalább egy évszázada honos - népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg, egyben olyan összetartozás-tudatról tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul. A törvény 1. melléklete értelmében Magyarországon nemzetiségnek minősül: a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán nemzetiség. Intézményünk a törvény szellemével összhangban tiszteletben tartja az ország különböző vallási hagyományait, más népek szabadságát és kultúráját, Kijelentjük, hogy az egyéni szabadság csak másokkal együttműködve bontakozhat ki. Valljuk, hogy minden, valamely nemzetiséghez tartozó magyar állampolgárnak joga van önazonossága szabad megvallásához és megőrzéséhez Hisszük, hogy a kulturális sokszínűség, a nyelvi különbözőség nem a megosztottság, hanem a gazdagodás forrása, a nemzetiségek által létrehozott kulturális értékek Magyarország kulturális örökségének szerves részei. Tiszteletben tartjuk, hogy valamely nemzetiséghez való tartozás kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga. A nemzetiséghez tartozó személynek joga van anyanyelvének szabad használatához szóban és írásban, történelmének, kultúrájának, hagyományainak megismeréséhez, ápolásához, gyarapításához, továbbadásához. Joga van továbbá az oktatási esélyegyenlőséghez és a kulturális szolgáltatásokhoz, valamint a törvényben meghatározottak szerint nemzetiségi voltával kapcsolatos személyes adatok védelméhez.

Földrajzi helyzetünkől adódóan szoros kapcsolat kialakítására törekszünk a környékén működő nemzetiségi önkormányzatokkal. A nemzetiségekről szóló oktatás iskolánkban alapvetően tanórai keretben valósul meg. Ennek színterei a következő tantárgyak tanítási órái: magyar nyelv és irodalom, történelem, etika, művészetek és osztályfőnöki. A tantárgyak tantervének szerves részét képezi a magyarországi nemzetiségek kultúrájának, hagyományainak, közös történelmi múltjának megismerése. A oktatók döntenek el, hogy a tananyag melyik részébe, milyen módon illesztik bele a nemzetiségekről szóló ismereteket. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink előítéletek nélkül, diszkrimináció és hátrányos megkülönböztetés nélkül viszonyuljanak nemzetiségeinkhez. A nemzetiséghez tartozó tanulóink integrálását, beilleszkedését minden rendelkezésünkre álló eszközzel segítjük. Az ismeretátadás tanórán kívüli formájaként lehetőséget biztosítunk a nemzetiségi önkormányzatoknak, nemzetiségi civil szervezeteknek, hogy bemutassák kultúrájukat, hagyományaikat, ugyanakkor részt veszünk kulturális rendezvényeiken. Tanulóinkkal megjelenünk az érzékenyítő programokon.

A NAT fontos szerepet szán az egyetemes magyar nemzeti hagyománynak, a nemzeti öntudat fejlesztésének, beleértve a magyarországi nemzetiségekhez tartozók öntudatának ápolását is. Ebből következően a nemzetiségekre vonatkozó tudástartalmak főbb tartalmi jellemzői (illeszkedve a regionális és lokális sajátosságokhoz) a tartalmi szabályozás különböző szintjein, illetve az iskoláztatás minden szakaszában arányosan meg kell, hogy jelenjenek. Kiemelten kezeli az ország és tágabb környezete, a Kárpát-medence, különösen a környező országokban élő magyarság életének megismerését, ugyanakkor fontosnak tartja azokat a tartalmakat, amelyek Európához tartozásunkat erősítik. Ezen elköteleződés kialakulását ösztönzik az iskolánkba érkező erdélyi és vajdasági tanulóink, akik különleges szint hoznak intézményünk életébe.

4.10. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

Egészségnevelési elvek:

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalok nevelése.
- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- Az ehhez szükséges ismeretek, készségek, attitűdök elsajátításának kialakítása.
- Elsődleges prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása; az egészség megőrzése, a specifikus betegségek kialakulásának megelőzése.

- A tanulók természetismeret, a biológia és a komplex természettudományos, osztályfőnöki, testnevelés tantárgyi órákon szerzett ismereteire támaszkodva, tudatosítani a tanulóknál az ember és a környezet közötti kapcsolatot, azok hatékony kölcsönhatását.
- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani a tanulóknál az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével fejleszteni szemléletüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Az egészségneveléssel kapcsolatban a következő célokat fogalmazzuk meg:

- a dohányzás visszaszorítása,
- az alkohol- és drogprevenció,
- az egészséges táplálkozási szokások elterjesztése,
- az élelmiszerbiztonság fejlesztése,
- egészségmegőrzés, munkavédelem,
- aktív napi testmozgás kialakítása,
- tömegsport
- túra
- a közegészség- és járványügyi biztonság fokozása,
- az egészséges fizikai környezet kialakítása,
- környezet ápolása és védelme,
- környezettudatos szemlélet, magatartásformák kialakítása.

Egészségnevelés területei:

Higiénikus, egészséges életvitel

Betegségek elkerülése, egészség megóvása

Lelki egészség megóvása, krízis-prevenció

Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

Az egészséges táplálkozás

A családi életre, szülői szerepre nevelés

Szabadidő – kultúra fejlesztése

Környezeti nevelési elvek

A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel

A természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése

A környezeti nevelés célja

Célkitűzésként fogalmazhatjuk meg, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó alapelv. Ugyanakkor, a környezet- és az egészség egymástól el nem választható fogalmak.

A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része.

Az általa okozott természet-környezet szennyeződéssel károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Környezeti nevelés területei

A tanórákon az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozások hozzárendelése.

A tanóra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzák fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos témák.

Szakmai elméleti és gyakorlati oktatás környezettudatos szemlélete, a környezeti feltétel vizsgálata. A diákjaink számára szakmai gyakorlatok alkalmával lehetőség van a környezeti nevelésre; a környezetkímélő technológiák elsődlegessége. Rendszeres üzemlátogatások, tanulmányi kirándulások szervezése. Évente rendezett sportnapon a túrázás és egyéb sporttevékenységek során találkoznak tanulóink a környezetvédelemmel kapcsolatos problémákkal.

A fenntartható fejlődés, az ökológiai szemlélet, gondolkodásmód a szakmai elméleti és gyakorlati oktatásban.

Tudományosan megalapozott, globális összefüggések megértése, ebből adódó mindennapi lehetőségek és feladatok bemutatása minden tantárgy adta lehetőség keretein belül.

4.11. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít azokra a tanulókra, akik valamilyen okból –szociális

helyzetből vagy egészségügyi problémából adódóan – hátrányos helyzetbe kerültek, ezért iskolai sikerességük biztosításához támogatásra van szükségük. A hátrány leküzdése érdekében folyamatos együttműködésre törekszünk a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményekkel, szervezetekkel. Intézményünkben hetente egyszer a Veszprém Megyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat által kijelölt iskolai szociális segítő munkatárs segíti a szociális hátránykompenzációt. Iskolánk oktatói részképesség-zavarok felfedezése esetén a szülővel együttműködve a Pedagógia Szakszolgálat szakembereihez küldik a tanulót. A szakértői vélemény elkészülte után intézményünkben fejlesztőpedagógus oktató foglalkozik a tanulóval, a szakvélemény alapján készített igazgatói határozatban foglaltak szerint. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy tanulóink minden segítséget megkapjanak képességeik kibontakoztatásához, tehetségük fejlesztéséhez. Intézményünk az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség elve alapján a támogató lépések megvalósítását, a hátrányos helyzetű gyerekek hátrányainak kompenzálását és az esélyegyenlőség előmozdítását az iskola tevékenysége során folyamatosan figyelembe veszi és alkalmazza a következő esetekben:

- a tanulók beiratkozásánál,
- a tanulók oktatásában,
- a tanulók egyéni fejlesztésében,
- az értékelés gyakorlatában,
- a tanuló előmenetelében,
- a pályaorientációban,
- az oktatók szakmai továbbképzésében, módszertani kultúrájuk fejlesztésében,
- a szülőkkel, segítőikkel való kapcsolattartásban.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében iskolánkban a lemaradást csoportbontással, felzárkóztató foglalkozással, valamint a szakórák keretén belül differenciálással igyekszünk csökkenteni. A lemaradó tanulók esetében törekszünk arra, hogy erősítsük a tanulás iránti motivációjukat. A hátrányos helyzetű tanulók esetében a hátránykompenzáció megvalósítása a tanulók és családi, szociális háttérük bevonásával történik. Esetükben megkülönböztetett figyelmet fordítunk az ösztöndíjprogramokra, pályázati lehetőségekre. A sajátos nevelési igényű tanulókat integráltan neveljük, szakellátásuk biztosításában fejlesztő oktató vesz részt. A sajátos nevelési igényű, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók esetében szakszerű, órarendbe iktatott fejlesztő órák keretében történik a fejlesztő tevékenység. A tehetségfejlesztésben fontos szerepet kap a tanulók önismeretének, helyes önértékelésének

elősegítése, a tanulási szokások feltérképezése, tanulás-módszertani segítség biztosítása. Tehetségük kibontakoztatása érdekében képességeikhez igazodó tanórai munkát, egyéni foglalkozásokat, szakköröket, versenyfelkészítéseket szervezünk.

4.12. A tanulók jutalmazásával összefüggő szabályok

Az igazolatlan mulasztások száma befolyásolja a fegyelmi intézkedés mértékét:

- 1-3 igazolatlan óra elérése esetén: osztályfőnöki figyelmeztetés
- 4-6 igazolatlan óra elérése esetén: osztályfőnöki intés
- 7-9 igazolatlan óra elérése esetén: igazgatói figyelmeztetés
- 10-30 igazolatlan óra esetén: igazgatói intés
- 30 igazolatlan óra esetén: fegyelmi eljárás

6 igazolatlan órát elérő, illetve meghaladó tanuló a szakmai ösztöndíjtól esik.

- a tanuló tanórai (elméleti és gyakorlati) teljesítményének értékelése: Az értékelés során a tanuló tantárgyi és összesített teljesítményét kell figyelembe venni. (Milyen az egyes tantárgyi eredmények szintje, milyen az összesített teljesítmény, milyen az osztályzatok összetétele, van-e elégtelen vagy jeles osztályzat, és mennyi)
- a tanuló tanórán kívüli teljesítményének értékelése: E szempont magában foglalja a tanórán kívüli foglalkozásokon, a tanulmányi és sportversenyeken való részvétel tényének és eredményeinek értékelését. A részvétel és az elért eredmények a tanórai teljesítmények pozitív korrekciós tényezői.
- a képesség/teljesítmény összefüggés és a teljesítmény-tendencia értékelése: A tanuló szorgalmának kiegyensúlyozott értékelésénél figyelembe kell venni a képességek szintjét és az elért eredményeket (az adott teljesítményt a tanuló mennyi munkával érte el), valamint a tanuló teljesítményének tendenciáját (a korábbi méréshez képest javult vagy romlott teljesítménye). E tényezők együttesen egy értékelési fokozat mértékben vehetők figyelembe pozitív vagy negatív korrekciós tényezőként. A tanulók jutalmazásának elvei és formái Az intézmény értékelési hagyományai a magatartás, a szorgalom és a tanuló közösségi tevékenysége értékelése területére terjednek ki. Az értékelési hagyományok egyik konkrét formáját jelentik a dicséretes (oktatói, osztályfőnöki, igazgatói). A dicséretes a tanuló, az osztály és a szülők tájékoztatását is szolgálják az adott területekre vonatkozóan. A dicséretet az elektronikus osztálynaplóba és a tanuló ellenőrzőjébe kell beírni. Kiemelkedő tevékenységért iskolánk tanulói, közösségei és csoportjai jutalmazásokban részesülhetnek. A jutalmazások lehetnek erkölcsi és anyagi jellegűek.

A jelentősebb teljesítmények díjazására általában tanévenként egyszer, a tanévzáró ünnepségen kerül sor. Ennek szempontjai a tantestület döntése szerintiek:

- tanulmányi munka,
- sportteljesítmények,
- közösségi munka,
- kulturális és közéleti tevékenység.

A jutalmazások formái:

oktatói dicséret: odaítélését az oktató határozza meg, adható az adott tantárgyban elért kiemelkedő eredményekért, kutató-, vagy gyűjtőmunkáért, szakköri munkáért.

osztályfőnöki dicséret: odaítéléséről az osztályfőnök dönt, adható a tanuló kiemelkedő egyéni tanulmányi vagy közösségi teljesítményéért.

igazgatói dicséret: tanulmányi, városi, megyei, országos versenyen elért első öt helyezettek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt. A dicséretek az elektronikus osztálynaplóba és a tanuló ellenőrzőjébe be kell jegyezni. Az igazgatói dicséretet az elektronikus naplóban az igazgató jegyzi be, az ellenőrzőbe az osztályfőnök írja be, majd aláírja az igazgatóval.

Az anyagi jutalmak formái:

- könyvjutalom
- tárgyjutalom: A jutalmak odaítélésére az alábbi érdemek mérlegelése alapján kerül sor:
- kitűnő tanulmányi eredmény
- kitűnő érettségi/szakmai vizsgaeredmény
- megyei, országos tanulmányi és sportversenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel (megyei 1-3. hely, országos 1-10. hely). A könyvjutalom, a tárgyjutalom odaítéléséről az iskolavezetés, az osztályfőnök, a munkaközösség-vezető javaslata alapján a tantestület dönt.

Fegyelmező intézkedések formái és alkalmazásának elvei

Az értékelési hagyományok egyik konkrét formáját jelentik a figyelmeztetések (oktatói, osztályfőnöki, igazgatói).

A figyelmeztetések a tanuló, az osztály és a szülők tájékoztatását is szolgálják az adott területekre vonatkozóan. A figyelmeztetéseket az elektronikus osztálynaplóba és a tanuló ellenőrzőjébe kell bejegyezni. Az oktatói, osztályfőnöki, igazgatói figyelmeztetés csak a megrovás fegyelmi büntetés előtt adható. A fegyelmező intézkedések tekintetében figyelemmel

a fegyelemsértés súlyosságára a fokozatosság és az arányosság elvét be kell tartani. Ha a tanuló a házirendet megszegi, fegyelmező intézkedésben vagy fegyelmi büntetésben részesíthető.

A fegyelemsértés mértékétől függő intézkedések az alábbiak:

- szóbeli figyelmeztetés (oktató, osztályfőnök)
- írásbeli figyelmeztetés:
- osztályfőnöki figyelmeztetés – odaítéléséről az osztályfőnök dönt a fegyelmi vétségek alapján.
- igazgatói figyelmeztetés
- írásbeli intés:
- osztályfőnöki intő: egy alkalommal adható, egyszeri vétségért, figyelembe véve annak nagyságát és várható hatását, vagy ha a tanuló sorozatosan kisebb fegyelemsértésekkel elérte a fokozatot
- igazgatói intő

Fegyelmi büntetések:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása
- áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba, vagy iskolába
- eltiltás az adott tanév folytatásától
- kizárás az iskolából.

A fegyelmező intézkedést általában a oktató vagy az osztályfőnök, fegyelmi büntetést az igazgató, és/vagy az intézmény Fegyelmi Bizottsága hoz a fegyelmi eljárás során. A fegyelmi eljárás során az A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 65 §, valamint a szakképzési törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Kormány rendelet 196. § - 214. § szerint kell eljárni.

4.13. Az oktatói testület által szükségesnek tartott további elvek

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál. A napi gazdasági tapasztalatok, a gazdasági élet alakulása mind azt bizonyítja, hogy a fogyasztói társadalmak korát éljük. Ahhoz, hogy megfelelően el tudjunk igazodni a fogyasztóvédelem területén, ismerjük jogainkat,

lehetőségeinket, érvényesíteni tudjuk érdekeinket, szükségessé válik, hogy részletesebben foglalkozzunk a kérdéskörrel. Az iskola alkalmas színhelye lehet a fenti ismeretek elsajátításának, megismerésének. A fontosnak tartott ismeretek átadása beépülhet a tananyagba, az osztályfőnöki órákba, valamint egyéb rendezvények, események, programok kapcsán is utalhatunk a fogyasztóvédelemre.

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos ismeretek főbb szempontjai:

- értékek választása, értékrend alakulása,
- a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása,
- egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása,
- természeti értékek védelme,
- döntési helyzet felismerése és a döntésre való felkészülés,
- felelősségvállalás önmagunkért, másokért és fizikai környezetünkért,
- a piac, marketing és reklám szerepe,
- minőség és biztonság,
- gazdaságosság, takarékoság.

A felsorolás nem jelent feltétlenül sorrendiséget is, alkalmazkodni lehet az egyébként aktuális eseményekhez, szaktantárgyak tananyagához is. A témák megfogalmazása olykor csak kérdéscsoportokat tartalmaz, amely köré kötetlen beszélgetés alakítható. Elsősorban a készségek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt, nem merev tanórai ismeret-átadásról van szó, hanem gyakorlati szempontból közelítjük meg a kérdéseket. Célunk, hogy a tanulók mindennapi életébe a szerzett ismeretek, tapasztalatok beépüljenek. Az órák megtartásánál igénybe vehetők videofilmek, szakelőadók vagy oktatók segítsége is.

A társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással, az erőszakmentes konfliktuskezeléssel összefüggő ismeretek

Kriminológiai aspektusok

Alapvető célunk a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válással kapcsolatos ismeretek oktatása terén az iskolában tanulók jogkövető magatartásának elősegítése, esetleges bűnelkövetésük megakadályozása, a felmerülő problémák, konfliktusok, krízisek kulturált és hatékony kezelése. Napjainkban az iskola szerepét úgy szokták felvetni, hogy betölti-e a szükséges nevelő hatását, segít-e azokban a problémákban (érzelmi, szociális), melyek az iskolában megnyilvánulnak. A tünetek, zavarok, elváltozások minden életkorban más-más

jellegek, megnyilvánulásuk, más oki konstellációt tükröznek. Gyakori jelenség, hogy a család nem köti meg eléggé a gyermeket, az iskola pedig nem integrálja kellőképpen a maga rendszerébe, ezért a szabadidő terén más kiscsoport hatása alá kerül, melyek általában az iskolai és családi kultúra értékeivel szemben állnak, és más viselkedési normákat közvetítenek. Deviáns értékeket próbálnak megvalósítani. Ez többékevésbé nyílt konfliktus formájában is megjelenik az iskolában. A vázolt problémák fokozottan és halmozottan jelentkeznek a családi, anyagi, szociális gondokkal küzdő, hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett tanulók esetében.

A bűnmegelőzés tartalmi elemei

Az iskolai nevelés-oktatásban szükséges a lélektani motívumokra, a helyes és követendő értékrend kialakítására, információnyújtásra, figyelemmel kísérésre, a beilleszkedési problémák csökkentésére fektetni a hangsúlyt.

A cél elérése érdekében megvalósítandó feladatok:

A helyes értékrend átadása és kialakítása a tanulóknál.

A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók folyamatos figyelemmel kísérése, jelzés az együttműködő segélyező szervezetek felé.

Információnyújtás a legális (cigaretta, alkohol stb.) és illegális (kábitószer) drogok használatának negatív hatásairól, következményeiről.

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltése alternatíváinak ismertetése és a lehetőségek biztosítása. Hátránykompenzáció a különböző problémákkal küzdő tanulók esetében.

Az iskolai beilleszkedési problémák csökkentése, a pozitív társadalmi normák szerinti életvezetés elősegítése.

Esetkezelés, folyamatos segítségnyújtás a tanulóknak és családjaiknak.

Jogok és kötelezettségek ismertetése, tisztázása. A joghátrányok és jogkövetkezmények megismerésének elősegítése.

A bűnmegelőzés iskolai módszertanának elemei

Mentálhigiéné, krízis, erőszak, drog és bűnelkövetési, illetve áldozattá válás elleni előadások segítő szakemberek közreműködésével.

Szoros és folyamatos együttműködés gyermekjóléti és családsegítő intézményekkel, szakszolgálatokkal, különböző civil szervezetekkel, alapítványokkal, hatósági szervekkel (rendőrség, ügyészség, bíróság).

Személyiségfejlesztés.

Közösségfejlesztés

Mentorálási tevékenység

A lemorzsolódás elleni küzdelem meghatározó eleme pedagógiai tevékenységünknek, amelynek egyik pillére a mentorálási tevékenység. A mentorálási tevékenység lényege, hogy lehetőség szerint valamennyi oktatónk kettő-három tanuló egyéni fejlődéséért, személyiségfejlesztéséért vállaljon felelősséget, azaz mentorálják az általuk kiválasztott lemorzsolódással veszélyeztetett tanulókat. A mentorálási folyamat céljai:

Iskolai előmenetel támogatása/ lemorzsolódás megakadályozása/sikeres vizsga

Munkaerő-piaci belépés támogatása

Az ismeretek megszerzésének segítése

A beilleszkedési folyamat és az iskolai karrierfejlődés segítése

A közösségi szükségletek, célok és az egyéni célok, érdeklődések összehangolása

A tudás átadása

Az egyén változásának, fejlődésének kezelése

A szakmai és a személyes fejlődés segítése

Szponzorálás és védelem

Informálás

A kihívás, megmérettetés lehetőségének biztosítása

Támogatás és megerősítés

Konzultáció, együttgondolkodás

A családi élet és a munka világának összeegyeztetése

A mentorálás során mindkét fél fogalmaz meg célokat. A mentor céljai nem pusztán a tanulóra kell, hogy vonatkozzanak, hanem a saját maga fejlődésére vonatkozó célokon is érdemes elgondolkodnia.

A mentorral szemben támasztott elvárások:

Mentális és fizikai, személyes és szakmai megújulás képessége

Hajtóerő, drive, belső motiváció

Problémaérzékenység, lényeglátás

Erkölcsei értékek: empátia, együttérzés, becsületesség, hitelesség

Nyitottság

Kritika elfogadásának képessége

Jó kommunikációs készség

Vezetői képességek: tervezés, szervezés, döntés, értékelés

Kellő önismeret, önbizalom

Pedagógiai módszerek ismerete, azok gyakorlati alkalmazása

Kreativitás, rugalmasság

Iskolánkban fontosnak tartjuk, hogy:

a mentor és a mentorált kölcsönösen fogadják el egymást, legyen kölcsönös szimpátia köztük, így alapulhat bizalmon együttműködésük,

előnyt jelenhet, ha a mentor korábban már tanította a tanulót, és kapcsolatuk jó volt,

a tanuló személyes, családi, szociális problémáit a mentor képes legyen empátiával, belátással elfogadni,

a mentor ne akarjon feltétlenül segíteni minden helyzetben, csak ott, és akkor, amikor az szükséges

A mentorok feladata:

Indító találkozó a szülővel és a tanulóval,

Családlátogatások előkészítése, megszervezése,

Egyéni fejlesztési terv készítése és folyamatos figyelése,

Rendszeres találkozók a tanulóval, melyben az egyéni fejlesztési terv mentén való haladást áttekintik. A találkozások rendszeressége minimum kéthetente egy alkalom, ennek pontos gyakoriságát pályázatok esetében maga a pályázat, pályázat nélkül pedig a fenntartóval egyezett módon az intézmény vezetője határozza meg.

A mentor feladata, hogy a tanulót tanító oktatókkal közösen, az osztályfőnökkkel együttműködve személyre szabott fejlesztéseket kínáljon a tanulónak, melyben ő maga is részt vesz a saját tantárgyainak segítségével.

A tanuló számára lehetőségeket nyújt a szakmai fejlődésben, ehhez minden belső intézményi segítséget megad.

Részt vesz közösségi programok előkészítésében, szükség esetén a lebonyolításában.

Támogatja a tanulókat abban, hogy külső rendezvényeken részt vegyenek (pályaorientációt, továbbtanulást támogató rendezvények, tájékoztatók).

Folyamatosan tájékoztatja a szülőket az előrehaladásról.

A szülői rendezvények előkészítésében részt vesz.

A mentori munkához kapcsolódó rendszerszintű intézményi tevékenységek

Mentori hálózat létrehozása az intézményen belül: az osztályfőnökökkel, a szakmai és a közismereti oktatókkal való folyamatos kapcsolattartás és közös munka megszervezése: az adott évben kijelölt mentorok minden félévben egy alkalommal tartanak megbeszélést, amely az osztályokat tanító oktatók közösségével közösen történik meg.

A mentori munka során a külső partnerekkel való kapcsolattartás az intézményvezető segítségével valósul meg. Kiemelten fontos a Munkaügyi Központtal, a leginkább favorizált felsőoktatási intézményekkel, valamint a gyakorlati képzési helyszínekkel való kapcsolattartás. Roma tanulók esetében a roma önkormányzattal, vagy a Roma Szakkollégiummal való kapcsolattartás és konkrét tanulói segítségnyújtás megszervezése a feladat. Amennyiben a tanuló kollégista, a kollégiumi nevelőoktatóral való rendszeres kapcsolattartás és közös tanulástámogatási rendszer megszervezése is a mentor felelőssége.

A mentori munkát a családi rendezvények és a családlátogatás egészíti ki. Családlátogatásra egy alkalommal minden esetben sor kerül. Az intézmény a mentorált tanulók és szüleik számára minden évben legalább egy alkalommal szervez közösségépítő rendezvényt, melynek témája a 9. évfolyamokban a beszoktatás, a tanulás iránti motiváció felkeltése, a tanulási szokások kialakítása, 10. osztályban a kamaszkorhoz kapcsolódó prevenciós és mentálhigiénés tevékenységek, a 11 – 12. osztályban pedig az életpálya tanácsadás, felvételre való felkészítés és a szakmai vizsga és érettségire felkészítés támogatása

4.14. Az érettségivel kapcsolatos általános feladatok

Az állami vizsgák rendszere

Az érettségi vizsga állami vizsga, amelyet országosan egységes vizsgakövetelmények (a továbbiakban: központi vizsgakövetelmények) szerint kell megtartani. Az érettségi vizsga központi vizsgakövetelményeit a vizsgaszabályzat és az érettségi vizsga részletes vizsgakövetelményeiről szóló jogszabály alapján kell meghatározni. Az érettségi bizonyítvány érettségi végzettséget tanúsít, és jogszabályban meghatározottak szerint felsőoktatási intézménybe való felvételre, szakképzésbe való bekapcsolódásra, valamint munkakör betöltésére, tevékenység folytatására jogosít, a szakmai érettségi továbbá a szakképzésre vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére képesít.

Előrehozott érettségi vizsga

Az előrehozott érettségi vizsga megkezdésének (nem a jelentkezésnek) feltétele, hogy a jelentkező az adott vizsgatárgynak az iskola helyi tantervében szereplő követelményeit teljesítse és ezt a bizonyítványba beírt osztályzatokkal igazolni tudja. Az a tanuló tehet előrehozott érettségi vizsgát, aki a magasabb évfolyam követelményeit teljesítette, vagyis az évfolyam helyi tantervében meghatározott tananyagból sikeres osztályozó vizsgát tett. Az osztályozó vizsga osztályzatát a bizonyítványban a „Megjegyzés” rovatba a vizsga dátumával és a megfelelő záradékkal jegyzik be az osztályfőnökök. Az előrehozott érettségi megléte miatt a tanulót az adott tantárgyból nem kell osztályozni, hiszen teljesítette a tantárgy követelményeit.

1. kötelező: magyar, matematika, történelem, idegen nyelv

A részletes vizsgakövetelmények megtalálhatók a következő hivatkozásokon:

https://www.oktatas.hu/koznevelas/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témaköreit a 2020-ban bevezetett, módosított NAT alapján az oktató állítja össze. Az érettségi vizsgán a tanuló a következő vizsgatárgyakból ad számot tudásáról:

magyar nyelv és irodalom,

történelem,

matematika,

idegen nyelv

kötelezően választandó vizsgatárgy, ami a technikumban a szakmai vizsga.

A kötelező és a kötelezően választandó mellett további vizsgatárgyakból is tehető érettségi vizsga.

Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a közösségi szolgálat teljesítésének kötelezettsége jogszabály függvénye.

A középszintű érettségi témakörei

A középszintű érettségi vizsga aktuális vizsgaidőszakra vonatkozó részletes témakörei és vizsgakövetelményei az Oktatási Hivatal hivatalos honlapján érhetők el, az alábbi címen:
https://www.oktatas.hu/koznevels/erettsegi/erettsegi_vizsgatargyak

4.15. Az érettségi vizsga megszervezésére és lebonyolítására vonatkozó helyi szabályok:

4.15.1. Előrehozott érettségi vizsga szabályozása:

A 12/2020. (II.7.) kormányrendelet 257/A. és 258.§-ai, valamint az adott tanév szakképzésben alkalmazandó rendjéről szóló KIM rendelet alapján a szakképző intézményünk a technikumi képzés programját úgy alakította ki, hogy a 12. évfolyamon szorgalmazza a tanulók számára kötelezően meghatározott közismereti érettségi vizsgatárgyakból az előrehozott érettségi vizsga letételét. A közismereti képzés 12. évfolyamon a tömbösítés miatt november 1-től következő naptári év április 30-ig, de legkésőbb a végzős évfolyam utolsó tanítási napjáig tart. A szakirányú oktatás ennek megfelelő a tanév rendjében meghatározottak szerint nem ér véget a 12. évfolyamon május elején. A kötelező közismereti tananyagtartalom a gimnáziumi kerettanterv alapján kerül meghatározásra. A szakirányú oktatás a 12 évfolyamon 36 tanítási hétre vonatkozóan kerül megszervezésre.

4.15.2. Előrehozott érettségi vizsgára bocsátás feltételei:

Tizenegyedik évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában:

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül bármely más vizsgatárgyból abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 10. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 11. és a 12. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Idegen nyelvből abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 10. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 11. a 12. és a 13. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Tizenegyedik évfolyam május – júniusi vizsgaidőszakában:

A nem kötelező érettségi vizsgatárgyakból abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 11. évfolyam április hónapjában szervezett osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 12. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Idegen nyelvből abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 11. évfolyam április hónapjában szervezett osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 12. és a 13. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Tizenkettedik évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában:

A nem kötelező érettségi vizsgatárgyakból abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 11. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 12. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Idegen nyelvből abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 11. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 12. és a 13. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Tizenkettedik évfolyam május-június vizsgaidőszakában:

A tanév rendjében a végzős évfolyamra vonatkozó szabályoknak megfelelően a közismereti tantárgyak vonatkozásában lezárásra kerül a 12. évfolyam, és megállapításra kerülnek a tanév végi osztályzatok. A tanulók abból a kötelező közismereti vizsgatárgyból tehetnek előrehozott érettségi vizsgát, amelyekből legalább elégséges tanév végi osztályzatot kaptak.

Idegen nyelvből abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 12. évfolyam április hónapjában szervezett osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 13. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Tizenharmadik évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában:

Idegen nyelvből abban az esetben tehet a tanuló előrehozott érettségi vizsgát, ha a 12. évfolyam augusztus hónapjában szervezett javítóvizsga időszakában osztályozó vizsga keretében sikeresen teljesítette a 13. évfolyam adott vizsgatárgyra vonatkozó követelményeit.

Az a tanuló, aki **idegen nyelvből előrehozott érettségi vizsgát** kíván tenni, írásban jelezze szándékát.

Május - júniusi vizsgaidőszak: február 15-ig

Október - novemberi vizsgaidőszak: május 31-ig

Az osztályozó vizsga a középszintű ismeretek tekintetében írásbeli és szóbeli részből áll. Az

írásbeli vizsga időtartama 60 perc, a szóbeli vizsgán 15 perc felkészülési idő után 15 perces felelet.

4.15.3. Előrehozott érettségi vizsga egyéb szabályai:

12. évfolyamon elégtelen osztályzattal záró tanulók:

Azok a tanulók, akik valamely kötelező közismereti vizsgatárgyból elégtelen tanév végi osztályzatot kaptak, azok az adott tanév augusztus hónapjában javítóvizsgát tehetnek. Sikeres javítóvizsgát követően jelentkezhetnek előrehozott érettségi vizsgára a 13. évfolyam október-novemberi vizsgaidőszakában.

4.15.4. Közösségi szolgálat:

Az előrehozott érettségi vizsga a közösségi szolgálat teljesítésére tekintet nélkül megkezdhető.

4.15.5. Felmentés továbbhaladás esetén:

Ha a tanuló valamely tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát tett, azzal az adott tantárgy tanulmányi követelményeit teljesítette, a foglalkozásokon való további részvétel alól a tanulót fel kell menteni. Az idegen nyelvből letett előrehozott érettségi vizsga azonban a szakmai nyelvi foglalkozáson való további részvétel alól nem mentesít.

Ha a tanuló a közismereti tárgyak bármelyikéből rendelkezik érettségi vizsgával, számára az adott közismereti tantárgyat a 13. évfolyamon a szakmai vizsgára felkészítés céljából töltjük meg tartalommal, mely a Képzési programunkban került leírásra.

4.16. Az iskolai közösségi szolgálat megszervezése

A közösségi szolgálat fogalma

A köznevelési törvény szerint a közösségi szolgálat (...) szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása. A közösségi szolgálat és az önkéntesség nem azonos fogalmak. A két fogalom különbségei terén a legfontosabb elem a motiváció, a tevékenység végzésére vonatkozó belső indíttatás kiemelése, hiszen az önkéntes tevékenység a személy szabad akaratából valósul meg, nincsen semmilyen külső kényszerhez

kötve, és végzéséért sem várható el semmilyen anyagi előny vagy ellenszolgáltatás. A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, amelynek végzése során csak a tevékenység kiválasztásában valósulhat meg a szabad döntés, ugyanakkor az érettségi előfeltételeként valóban nem érdek nélküli. A közösségi szolgálat lehet kötelező, mert ennek pedagógiai tartalma pontosan a szociális érzékenység erősítése. Nem tekinthető az önkéntesség klasszikus esetének, bár sok elemében azonos azzal. Kiindulópontnak, bevezető lépésnek tekinthető a valódi önkéntes tevékenység végzésének irányába, melynek szerepét nem szabad alábecsülni. A Nemzeti Önkéntes Stratégia szerint „a közösségi szolgálatot a középfokú oktatási intézményekben koordináló oktatóknak, mentoroknak, szociális szakembereknek ismerniük kell, de a két fogalom és tevékenység közötti különbséget is, és erre a környezetük figyelmét is fel kell, hogy hívják.

A közösségi szolgálat célja

A program célja, hogy a kölcsönösség elve alapján a pedagógia újfajta kultúráját, az oktató-diák viszony új módozatait honosítsa meg az élménypedagógián keresztül. Fontos, hogy minden intézmény megtalálja az általa szervezett közösségi szolgálati programlehetőségek és a saját Szakmai Programja közti összhangot.

Új erőforrást jelenthet a fogadó szervezeteknek a tanulók bevonása a hétköznapi feladataik elvégzésébe, miközben a közösségi szolgálat nem veszélyeztetheti az ott dolgozók munkahelyét, miközben nem helyettesítheti a szervezet munkatársainak szakértelmét. Az együttműködés, a kölcsönösség fontos alapérték, aminek meg kell jelennie a program minden fázisában és elemében – a részt vevő szervezetek és intézmények közt egyaránt. Kiemelt feladat a fogadó intézmények számára, hogy meghatározzák a közösségi szolgálat célját, illetve az intézmény programjába való integrálhatóságát.

Az iskolai közösségi szolgálat irányítása

A középiskola intézményvezetője felelős a közösségi szolgálat megszervezéséért, továbbá gondoskodnia kell arról, hogy az intézményben a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumaiban megfelelő módon – az adatvédelmi szabályok megtartását szem előtt tartva nyilvántartsák, és folyamatosan vezessék a tanulók iskolai közösségi szolgálatának végzését a törzslapon, a bizonyítványban és a naplóban.

A középiskola intézményvezetője jelöli ki az iskolai koordinátort, aki felelős:
a tanulók felkészítéséért,
pedagógiai feldolgozásért (mentorálás),

a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
a tanulók bevonásáért a folyamat egészébe,
a tevékenységek elismeréséért,
az együttműködés és kölcsönösség elvének érvényesítéséért.

Az iskolai koordinátor

Fontos a közösségi szolgálatért felelős oktató személyének kiválasztása, a kiválasztás folyamatának nyomon követése. Lényeges, hogy motivált oktató legyen, jól tudjon együttműködni a tanulókkal, legyen nyitott, illetve legyenek tapasztalatai az élménypedagógiára vonatkozóan, jó esetben az önkéntességre vonatkozó képzésben vegyen részt, továbbá a tanulók által elfogadott személy legyen. A program sikere a kiválasztáson múlhat. Csoportlétszámtól és a tevékenységek sokféleségétől függően meg kell határozni a bevont oktatók létszámát. Érdemes megvizsgálni a biztosítás kérdéskörét is, mennyiben fedi le jogilag az iskolai diákbiztosítás ezt a feladatot, vagy szükségesnek látja-e az iskola, vagy a szülői közösség külön biztosítás kötését, tisztázni kell, hogy adott esetben ennek a költségeit ki állja.

Iskolai koordinátor lehet az iskola azon munkatársa, aki a nem formális vagy informális képzés, civil önkéntes/közösségi szolgálat területén igazolható szakmai tapasztalattal, és kellő motiváltsággal rendelkezik a feladat ellátásához.

Az intézményvezető jelöli ki azt a munkatársat (akár több személyt is), aki munkaköri feladataként a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő terhére látja el a közösségi szolgálat koordinációs, szervezési és adminisztratív feladatait. Az iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos feladatok elvégzésében az oktatók munkáját az intézményvezető által felkért és bevont oktató segítheti. A koordinátor személyével a tanulóknak is egyet kell érteniük. A nevelési-oktatási intézmény lehetőségeihez mérten kedvezményeket és bérpótlékot állapíthat meg a koordinátor részére.

A közösségi szolgálat dokumentálása

A közösségi szolgálat teljesített óráit a tanuló a közösségi szolgálati naplóba történő bejegyzéssel igazolja, melyet a befogadó szervezet hitelesít. A tanév során teljesített óraszám a tanuló törzslapján, bizonyítványában és a naplóban kerül rögzítésre.

Jelentkezés közösségi szolgálatra

A tanuló a Jelentkezési lap (lásd melléklet) kitöltésével, az általa választott tevékenység(ek) megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését, melyet a szülő

jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni.

A tevékenység követésére a tanuló közösségi szolgálati naplóját naprakészen kell vezetni. Ebben a dátum, a helyszín, a teljesített órák száma, a fogadó fél/intézmény képviselőjének aláírása, majd a koordináló oktató aláírása szerepel. E mellett ajánlott, hogy egy-egy rovat röviden tartalmazza a végzett órákhoz kapcsolódó tevékenység leírását, valamint a tanuló röviden, lényegre törően fogalmazza meg reflexióit. A tanuló készíthet hangfelvételt, fény-képes, filmes beszámolót is a feldolgozás elősegítésére, de ezt nem lehet kötelezővé tenni.

Ha a program civil szervezeten keresztül valósul meg, akkor fontos, hogy a feladatkörök pontosan legyenek meghatározva: mit végez az iskola, a koordinátor oktató, a mentor, és mi a civil szervezetnek és képviselőjének feladata. Az erről szóló együttműködési megállapodás előkészítésébe a koordináló oktatót mindenképpen be kell vonni.

A program lebonyolítása

Az iskolák kapacitásuk függvényében lehetőséget teremtenek arra, hogy a tanulók egyénileg vagy csoportosan tegyenek eleget a szolgálati követelmények teljesítésének.

A helyi lehetőségek számbavételével az iskoláknak törekedniük kell változatos tevékenységi körök és helyek biztosítására, ezzel elősegítve az iskolai közösségi szolgálat hatékony megvalósulását. Lényeges, hogy hosszú távú együttműködéseket alakítsanak ki azokkal a szervezetekkel és intézményi fogadó helyekkel, ahol a tanulók aktívan közreműködhetnek „segítő” szerepben. Az iskolai közösségi szolgálat alapvetően a tanulók fejlődését szolgálja, de nem szabad megfeleledkezni a fogadó helyek működésére kifejtett jótékony hatásokról sem. Nem célszerű a tevékenység teljesen egyedüli végzése, törekedni kell párok kialakítására. A két tanuló közös tevékenysége segíthet az együtt átélt élmények feldolgozásában, a nehéz helyzetek kezelésében, biztonságot jelenthetnek egymás számára. Ez is egyfajta segítői szerepgyakorlás, egymás kölcsönös támogatása, megerősítése.

A felsőbb évfolyamos tanulók – amennyiben ők már végeztek korábban közösségi szolgálatot segíthetik, támogathatják kísérőként az alsóbb évfolyamos tanulók közösségi szolgálati programjának megvalósítását.

Mindemellett fontos a tevékenység folyamatos pedagógiai kísérése. Tehát jó, ha az oktató az első alkalmon személyesen jelen van, majd ha időről időre megkérdezi a tanulót, milyen tapasztalatai, nehézségei voltak, figyelemmel kíséri a tanuló közösségi szolgálati naplójában vezetett sorokat. (Milyen célokat tűzött ki? Mit sikerült ezekből teljesíteni? Milyen tapasztalatai

voltak a tevékenység végzése során?) Kell, hogy ezekről beszélhessen valakivel a tanuló. Fontos, hogy a koordinátor oktató a fogadó féllel, intézménnyel folyamatosan tartsa a kapcsolatot, időben értesüljön a felmerülő nehézségekről, szükség esetén segítőként be tudjon lépni a folyamatba. Számon kell tartania, melyik tanuló milyen tevékenységet végez, jelen kell lennie a folyamatban. Kiemelt jelentősége van annak, hogy a program lehetőséget biztosítson a tanulók szemléletének formálására, ez legjobban a személyes kapcsolatokon keresztül valósulhat meg. Fontos tudatosítani a tanulóknak személyes felelősségüket: például, ha megbeszélnek egy találkozást az érintettekkel, akkor ahhoz tartásuk magukat, az érintett tudjon róla, hogy a tanuló mennyi ideig fogja őt látogatni.

A program kísérésének annak belátását is segítenie kell, hogy a tanulók nem egyszerűen adnak valamit, hanem mérhetetlen sokat kapnak azoktól, akikkel együtt tevékenykednek (a kölcsönösség elve alapján). A programot úgy kell kialakítani, hogy az a kölcsönösségen alapuljon. Nem egyszerűen meg kell látogatni az idős, elhagyott, sérült embertársakat, hanem velük együtt kell valamit tevékenykedni, például játszani, kézműveskedni, beszélgetni, receptet cserélni, színpadi előadást szervezni stb. Nagyon lényeges eleme a programnak, hogy minden mozzanatában a kölcsönösségre és együttműködésre építsen. Ennyiben meghaladja a korábban is iskolák által végzett szociális programokat (például a szociálisotthon-látogatást, a karácsonyi műsorok bemutatását).

A közösségi szolgálat területei

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel.

Az a) pontban minden esetben, míg a b) pontban említett tevékenységi körök esetén szükség szerint mentort kell biztosítani.

Részletesen

Egészségügyi tevékenységek kórházban vagy egészségügyi intézményekben

A kórházi közösségi szolgálati program célja a meghatározott kereteken belüli fizikai, lelki

segítségnyújtás a kórházban gyógykezelés és ápolás céljából tartózkodó betegek számára. Az tanulók a következő feladatokat láthatják el az ápolószemélyzet által jóváhagyott esetekben és módon:

- a beteg kíséréte a betegszállítókkal együtt, és ha erre szükség van, várakozás a beteggel;
- segítség a beteg felültetések, kiültetések, sétáltatások (de nem betegmozgatás, ami ápolói feladat);
- a beteg környezetének rendben tartása, segítség az étkezésben, ivásban;
- felolvasás, beszélgetés, beteg mellett tartózkodás, a betegek meghallgatása;
- a beteg kéréseinek tolmácsolása az ápolószemélyzet felé;
- betegek és hozzátartozók tájékozódásban való segítése;
- kórtermekbe látogatás és igény szerinti segítségnyújtás, lelki támasz nyújtása a betegnek és hozzátartozójának egyaránt;
- egyéb, az ápolószemélyzetet segítő, szaktudást nem igénylő, az önkéntesek kompetenciájába tartozó feladatok;
- orvosok és nővérek kéréseinek teljesítése a betegekkel kapcsolatban (az önkéntesek kompetenciahatárain belül, például a mobilizálásban való segítség);
- leletek és egyéb dolgok átszállítása, tanulóprogramokban való részvétel, szabadidős tevékenységek szervezésében segítség.

A kórházi önkéntes tevékenység nem szorítkozik a betegágy melletti munkára, hanem például a betegek eligazodásának segítésében, adminisztratív tevékenységek ellátásában, idegen nyelvű szakirodalom fordításában, tolmácsolásban, a kórház területén végzett környezetgondozásban vállalt feladatokat is felöllelheti. A diákok csak a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvényben meghatározottaknak megfelelő tevékenységekben vehetnek részt a munkavédelmi és balesetvédelmi előírások betartásával.

A kórházi közösségi szolgálati program előkészítése és adminisztrációja során előfordulhat, hogy számos további feltételnek kell eleget tenni (adatvédelem és betegjogok, titoktartási nyilatkozat, önkéntes szerződés, etikai nyilatkozat), valamint a tevékenység helyszínéhez szorosan kötődő szakmai felkészítés terén (higiénés szabályok, a fertőtlenítés alapelvei, egészség-ügyi vizsgálat és igazolás megléte, pszichikai alkalmasság). Mindezek ellenére a motivált tanulók számára hasznos tevékenység lehet, mert a munka világáról közvetlen tapasztalatot szerezhetnek, amely pályaorientáció szempontjából segítséget jelent a számukra.

Szociális tevékenységek

idős emberek segítése egyénileg otthonukban (sétáltatás, bevásárlás, beszélgetés, közös főzés, takarítás, udvar rendbe tétele, favágás stb.);

idős emberek támogatása szociális intézmény keretei között (sétáltatás, beszélgetés, szoba rendezése, étkezésben segítség, ágynemű áthúzása);

felolvasás, beszélgetés, egyéb, a mentális egészséget támogató tevékenységek;

egyéb szociális tevékenység.

Oktatási tevékenységek

korrepetálás alsóbb évfolyamokon, tanulóotthonban, sajátos nevelési igényű intézményben;

bölcsődékben, óvodákban, a mindennapi tevékenységekben, játékokban való részvétel;

oktatás idősek számára (például számítógép-használat, nyelvtanítás);

egyéb oktatási tevékenységek.

Kulturális, közösségi tevékenységek

kulturális intézményekben múzeumpedagógiai vagy egyéb szolgálat elvégzése;

közösségi tevékenységek: katonasírok gondozása;

közügyűteményben önkéntes feladatok ellátása;

bölcsődékben, óvodákban, idősek otthonában stb. kulturális program szervezése (például bábjáték, amatőr színelőadás, versmondás, prózafelolvasás, mesemondás, éneklés).

Környezet- és természetvédelmi tevékenységek

A környezet- és természetvédelmi tevékenységek szervezhetők nemzeti parkokban, erdészetekben, környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil és más szakmai szervezeteknél, továbbá önkormányzatoknál. A nemzeti parkok és erdészetek esetében fel kell venni a kapcsolatot a helyi intézmények vezetőivel és egyeztetni a lehetőségeket.

Minden esetben együttműködési megállapodás szükséges. Néhány javasolt tevékenység:

- parkrendezés, közösségi terek tisztítása, rendezése;
- biciklitároló javítása, festése, kerítésfestés;
- szociális intézmény környezetének rendezése, fa- és növényültetés, avar összegyűjtése;
- környezettudatosságra, fenntartható fejlődésre vonatkozó programokban való részvétel, a programok népszerűsítése (iskola, civil szervezet honlapján, blog írása, szórólapok készítése stb.);
- megújuló energiaforrások fontosságát szolgáló programok népszerűsítése;
- Natura 2000 területek megóvásában részvétel;

- egyéb környezet- és természetvédelmi tevékenység.

Katasztrófavédelmi tevékenység (felöleli a polgári védelmi tevékenységeket is)

Az e tárgykörbe tartozó tevékenységek olyan jellegűek, melyek kapcsán a helyi katasztrófavédelmi szervekkel kell felvenni a kapcsolatot, továbbá előzetesen tájékozódni kell a www.katasztrofavedelem.hu internetes elérhetőségen. Az ágazat kidolgozza ilyen irányú ajánlásait.

Megemlíthető tevékenységi területek például a katasztrófavédelmi szervezetek napi teendőinek ellátásába való bekapcsolódás, közreműködés az éves, tervezhető feladatokból adódó tevékenységekben. Rendkívüli helyzetben a tanulók kompetenciahatárain belül végezhető tevékenységek ellátása, például árvízhelyzetben homokzsákok szállítása, töltése, épületek, ingóságok óvása, jelző-rendszer részeként feladatellátás, evakuált emberek tájékoztatása, segítése stb.

Közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel:

- közös programok nehézséggel élő kortársakkal; bölcsődésekkel, óvodásokkal, idős emberekkel: sport, kézművesség, játék, főzés, egyéb közös programok;
- életinterjú készítése idős emberekkel;
- közös programok (ünnepek, kézművesség, játék, farsang, közös műsor kialakítása, közös sütés, fodrászat).

5. KÉPZÉSI PROGRAM

5.1. A képzés szakaszai, teljes szerkezete, pedagógiai szakaszolása

A 9-10-11. évfolyam

A köznevelésről szóló törvény a 9-10-11. évfolyamot az iskolai oktatás általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakaszába sorolja. A felmenő rendszerű 9-10-11. évfolyam a törvény szerint elvégezhető szakképző iskolánkban és technikumunkban is. Ezeken az évfolyamokon az általános műveltség megalapozása valamint szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik.

9. osztály:

Cél:

- a tanulási módszerek megismerése és gyakorlása
- a tanulók képességeinek és érdeklődésének feltérképezése, érdeklődésük felkeltése (szakmai orientáció)
- differenciálás az egyéni érdeklődési körnek megfelelően
- az iskola értékrendjének elfogadtatása
- a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő pályaorientáció előkészítése
- a szakma tanulásához szükséges kompetenciák fejlesztése
- ágazati alapozó ismeretek oktatása
- projektalapú oktatás alkalmazása a szakképzési évfolyamon

10. osztály:

Cél:

- az intenzívebb tanulási metódusok kialakítása
- csoportban végzett munkához szükséges szociális kompetenciák (kommunikációs, együttműködési és konfliktuskezelő kompetenciák)
- a tanuláshoz és munkavégzéshez szükséges problémamegoldó képesség, tanulásra való képesség, rendszerező képesség, ezen kívül az alapvető írás-olvasási, matematikai alapkompentenciák köre, különböző ismeretterületekhez (pl. természettudományokhoz) kapcsolódó kompetenciák köre és a szakmai kompetenciák
- a helyes önismeret kialakítása
- a szakma folytatásához szükséges kompetenciák fejlesztése A szakma tanulásához szükséges kompetenciák körében:
- személyiséghez kapcsolódó kompetenciák (motiváció, önértékelés, felelősség stb.)
- életvezetéshez szükséges kompetenciák
- interkulturális kompetenciák
- informatikai eszközök használatához szükséges kompetenciák sorolhatók.
- felkészítés a tömbös duális képzés megkezdésére
- félév lezárásakor tömbös duális gyakorlati képzés megkezdése

11. osztály:

- januárban visszatérés a tömbös duális gyakorlati képzésről
- az intenzívebb tanulási módszerek kialakítása
- a helyes önismeret- kialakítása
- a szakma folytatásához szükséges kompetenciák fejlesztése
- szakmai záróvizsgára való felkészítés

11-12./13-14. évfolyam

A szakképzési évfolyamon az iskola a Szakmajegyzékben szereplő szakképesítések körében – már közismereti tartalmak oktatása nélkül - a szakmai vizsgára készíti fel a tanulókat. Ezen szakképző évfolyamokat (11-12.) azok a tanulók is elvégezhetik, akik más iskolában szerezték meg a 10. osztályos bizonyítványt, illetve a technikus képzésbe (13-14.) való becsatlakozás feltételeként az érettségit.

9-13. évfolyam

A képzések ágazati alapozó és szakirányú oktatás szakaszában a szakmai tananyagtartalmak átadása az [ikk.hu](https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt) weboldalon megtalálható programtantervek <https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt> alapján zajlanak. A közismereti tartalmak átadása az Oktatókutatási és Fejlesztő Intézet, kerettanterv.oh.gov.hu oldalon olvasható kerettanterv szerint történik. <https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek>

A szakképzési évfolyamok képzési céljai:

- a megkezdett szakmai képzés specializációjának kiterjesztése
- a szakmai gyakorlatok magas szintű művelése
- szakmai vizsgára való felkészítés
- továbbtanulásra való felkészítés

9-13. évfolyamon érettségire és emelt szintű érettségivel egyenértékű szakmai vizsgára felkészítő képzés

Ez az iskolai oktatás az érettségi vizsga megszerzésére, illetve az emeltszintű érettségivel egyenértékű szakképesítés megszerzésére (9-13. évfolyamon) felkészítő pedagógiai szakasz.

A képzés az általános iskola 8 évfolyamán megszerzett tudásra épül.

Célunk az oktatás során magas szintű felkészítő munkát nyújtani, hogy az itt tanulóknak sikeres legyen a továbblépési lehetősége tanulmányaik folytatására, akár továbbtanulásról, felsőoktatásról legyen szó.

A képzés 11. évfolyamán áprilistól vesznek részt a tömbös képzésben a tanulók és 12. évfolyam novemberében térnek vissza a közismereti képzésbe, az érettségire felkészítő szakaszba. 12. évfolyamon magyar nyelv és irodalomból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből tehetnek érettségi vizsgát, majd ezt követően újból tömbös gyakorlati képzésbe csatlakoznak be. A 13. évfolyamra októberben térnek vissza és felkészülnek az érettségire, valamint a szakmai vizsgára. A 13. évfolyam végén érettségiznek és szakmai vizsgát tesznek.

Szakképzés esti tagozaton

Az esti tagozaton 1 évfolyamos szakmai képzéseket szervezünk. Ez a képzési forma azok számára nyújt lehetőséget, akik érettségi bizonyítvánnyal rendelkeznek. A képzés célja, hogy ezeken az évfolyamokon végzett diákok a választott szakmát megismerjék, kellő jártasságot és gyakorlatot szerezzenek, önállóan dönteni tudó, kreatív szakemberré váljanak. Továbbá a tanulók fogadják el a választott szakmájuk sajátos követelményeit, és az váljon belső igényükké. Ezeken a képzéseken az iskola nem tanulói jogviszonyt, hanem a hatályos Szakképzés Törvény szerint felnőttképzési jogviszonyt létesít.

Ennek megfelelően felkészítjük őket a szakmai vizsgára.

Érettségi vizsgára felkészítő középiskolai képzés esti tagozaton (2 év)

Ez a képzési forma azok számára nyújt lehetőséget, akik iskolarendszerben szerzett szakmunkás vagy szakiskolai bizonyítvánnyal rendelkeznek, vagy legalább két sikeresen befejezett középiskolai évvel rendelkeznek. A fő cél ebben a pedagógiai szakaszban a tanulók felkészítése a közép szintű érettségi vizsgára. Ezen a képzésen az iskola Felnőttképzési jogviszonyt létesít.

Szakmai vizsgára felkészítés rendje

A szakmai vizsgához kapcsolódó egybefüggő felkészítésre vonatkozó rendelkezések

A 2023-2024. tanévtől kezdődően, a módosult jogszabályi háttér megváltoztatta a szakmai vizsgához kapcsolódóan szervezett egybefüggő felkészítésre vonatkozó rendelkezéseket is.

A továbbiakban e felkészítéseket a szakmai vizsga előtt – a szakmai vizsgára való felkészülés céljából – legalább 5 napos időtartamban a tanuló kérésére kell megszerveznie a szakképző intézménynek és e felkészítés rendjét az intézményeknek a szakmai programjukban kell meghatározniuk [Szkr. 14. § (2) bek. 3. c) pont; 46/A. §].

A szakmai vizsgára felkészítéseket minden szakmai vizsga előtt álló diák esetében a szorgalmi időszakot követően szervezzük meg, május első hetében.

Az interaktív írásbeli vizsgarészekre való felkészülést az iskolában, a projektfeladatra való felkészítést az iskola tanműhelyében valósítjuk meg.

A szakmai vizsga előtt álló diákok az 5 nap felkészülési lehetőségről a szorgalmi időszakban,
adott tanév áprilisban kapnak részletes tájékoztatást.

Az iskola induló évfolyamaira való belépés feltételei

A tanulók a választott képzési forma függvényében a 8., 10., 12. évfolyam sikeres elvégzése után jelentkezhetnek iskolánkba.

A 8. évfolyam elvégzése után a vendéglátás–turizmus ágazati szakképző iskolai, valamint technikumi képzésre jelentkezés a hatályos jogszabályok alapján történik.

A tanulók beiratkozása az Emberi Erőforrások Minisztérium által kibocsátott – tanév rendjéről szóló EMMI rendelet alapján - a tanév rendjében és felvételi vizsgák rendjében – a meghatározott időszakban történik.

A felvételi eljárás rendjéről az iskola előzetesen a képzési tájékoztatón keresztül tájékoztatja a felvételre jelentkező tanulókat.

Az iskola által felállított rangsort a KIR felé továbbítjuk. A KIR visszajelzése alapján a tanulót, szüleit és iskoláját írásban értesítjük az iskola döntéséről. Levélben tájékoztatót adunk ki a beiratkozáshoz és az évfolyam megkezdéséhez szükséges feltételekről (pl. kötelező ünnepi öltözet, testnevelés felszerelés, tankönyvosztás időpontja, beiratkozás időpontja, legmagasabb bizonyítvány fénymásolata, személyes iratok).

A szakképző évfolyamokra való bekerülés feltétele az általános és szakmai pályaalkalmassági és egészségügyi vizsgálat.

A szakképzési évfolyamra történő jelentkezést követően - külön eljárás nélkül -felvételt nyernek a tanulók, amennyiben rendelkeznek az előírt iskolai végzettséggel megfelelnek az életkori feltételeknek megfelelnek az előírt egészségügyi, pályaalkalmassági és szakmai

alkalmassági követelményeknek. Elfogadják az iskola által támasztott követelményeket, amelyet a szakmai programból megismerhetnek.

A szakképző évfolyamokra történő felvétel (8.;10. és 12. évfolyam) után:

A szakképző évfolyamokon az oktatás elméleti és gyakorlati képzésből áll. Az elméleti és iskolai gyakorlati képzést az iskola szervezi meg, a munkahelyi gyakorlati képzés (szakképzési munkaszerződéssel) szervezését a Veszprém Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara segíti. A kamara által minősített gyakorlati képzőhely a tanuló felvételét megelőző év december 31-ig benyújtja tanulói igényét az iskola felé. Az igénylő lapon tünteti fel a gazdálkodó szervezet szakmáinként az igényelt létszámot, valamint a tanuló nevét, ha a munkahelyen a kiválasztás már megtörtént.

A tanulók az Iparkamara által minősített duális képzőhelyeken vehetnek részt gyakorlati képzésben.

Az érettségi vizsgával rendelkező (elsősorban gimnáziumokból érkező, szakmával még nem rendelkező) tanulók iskolánkban 13. évfolyamon folytathatják tanulmányaikat a kétéves technikus végzettséget adó szakképesítés megszerzéséhez, a képzési tájékoztatóban meghirdetett szakmákon, amennyiben az indításhoz szükséges minimum létszám jelentkezik a képzésre. A tanulók az iskola által kiadott jelentkezési lapon jelezhetik felvételi szándékukat. A bekerülés feltétele a pályaalkalmassági és egészségügyi vizsgálat.

5.2. A közismereti és szakmai oktatásra egyaránt vonatkozó elvek a képzési programban

Az oktatásban alkalmazott tankönyvek, a tanulmányi segédletek a szemléltető és a szakképzés céljait szolgáló pedagógiai szakmai eszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk oktatói a szakmai program képzési programjai alapján, a szakmai munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, felszereléseket. Tankönyvek csak a jogszabálynak megfelelő tankönyvlistáról választhatók.

Az iskola az iskolában alkalmazott és az adott tantárgyhoz kifejlesztett, továbbá a tankönyvjegyzéken lévő kézikönyvek beszerzésére vonatkozó igényeit minden év március 30-áig kézikönyvenként összesítve meghatározza, és a kézikönyvellátással kapcsolatos rendelkezését a

tankönyvrendelés módosításának határidejéig megküldi az ellátó részére.

A tankönyv-kiválasztás főbb szempontjai

A tankönyv feleljen meg az iskola helyi tantervének.

Adataiban legyen pontos, következetes, logikus.

Törekedjen az érthetőségre, tömörségre, igényességre.

Feleljen meg az életkori sajátosságoknak.

Ne csak ismereteket közvetítsen, hanem fejlessze a tanulók képességeit, készségeit, gondolkodásra neveljen.

Alkalmas legyen az ismeretek otthoni elmélyítésére.

Tartalmazza azokat az információkat, melyek a tantárgy sikeres teljesítéséhez szükségesek.

Lehetőleg az egymásra épülő kötetekből álló tankönyvcsalád tagja legyen.

Feleljen meg az érettségi vizsga követelményeinek.

Legyen esztétikus, ízléses, megfelelően illusztrált, tartós és könnyen kezelhető.

Ára legyen arányos, a tanulók és szüleik számára megfizethető.

Az iskola a tanulók ingyenes tankönyvellátásának egy részét könyvtári kölcsönzéssel, illetve a szaktantermekben, szertárakban letéti állományban lévő könyvekkel, példatárakkal biztosítja.

Tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket az oktatók szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola szakmai programja és a taneszköz jegyzék alapján. Véleményt mondhat a diákönkormányzat és a képzési tanács. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

Tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának szempontjai

A taneszköz feleljen meg az iskola szakmai programjának, a tanulók életkori sajátosságainak. Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnybe részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen javító esetben vezetünk be. Az iskolai tankönyvtámogatási és -megrendelési igények felmérésének folyamata és rendje Az iskola

igazgatója az iskolai tankönyv felelős útján minden év április 20-áig köteles felmérni, hány tanulónak kell vagy lehet biztosítani a tankönyvellátást tankönyvkölcsönzés útján. A felmérés eredményéről minden év június 15-éig tájékoztatja az oktatótestületet, a szülői szervezetet (ha van), az iskolai diákönkormányzatot, az iskola fenntartóját, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Az iskola igazgatója a véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év június 17-ig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről a helyben szokásos módon tájékoztatja a szülőt vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót, továbbá a fenntartót. Az iskolai tankönyveket az iskola a fenntartó egyetértésének beszerzését követően rendeli meg azzal, hogy a tanévenkénti tankönyvrendelés határideje április utolsó munkanapja, tankönyvrendelés módosításának és a normatív kedvezményben részesülők feltüntetésének határideje június 30., pótrendelés határideje szeptember 15., a normatív kedvezményben részesülők státusmódosításának határideje október 1. A tankönyvrendelést a tankönyvrendelés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján kell teljesíteni legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, és az érintett tanulók feltüntetésével. Az iskolai tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulóinak várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni. Az iskolai tankönyvrendelést oly módon kell elkészíteni, hogy a tankönyvtámogatás, a tankönyvkölcsönzés, a tankönyv tanórán kívüli elhelyezése az iskola minden tanulója részére biztosítsa a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét. A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskolának lehetővé kell tennie, hogy azt a szülők megismerjék. Az iskola igazgatója gondoskodik arról, hogy az állam által térítésmentesen biztosított tankönyveket a törvény által előírt módon kezeljék. Amennyiben a tanuló a képzés befejezése előtt kiiratkozik az intézményből, köteles a tankönyveit az utolsó tanítási napon visszaszolgáltatni az intézménynek. Az iskola az iskolai tankönyvrendelés keretében a Nat szerinti kerettantervi tantárgyhoz, a szakképzési kerettantervi tantárgyhoz, a tanított modulhoz, témakörhöz kizárólag a tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek közül választhat. Az iskola a tankönyveket – jogszabályban meghatározottak szerint, elektronikus formában – a könyvtárellátó felületén keresztül rendeli meg. A könyvtárellátó számára az iskola a tankönyvrendeléssel kapcsolatos, alábbi személyes adatokat adja át:

- a) a tanuló neve,
- b) a tanuló oktatási azonosító száma,
- c) a tanuló törvényes képviselőjének neve,

- d) a törvényes képviselő vagy a nagykorú tanuló lakcíme,
- e) a tanuló iskolájának neve, OM azonosítója,
- f) a tanuló évfolyamának, osztályának megjelölése,
- g) a tanuló részére az iskolai tankönyvellátás keretében megrendelt, megvásárolt tankönyvek címe.

Az iskola átadja a könyvtárellátónak a tankönyvek tanulóra, évfolyamra, tantárgyra lebontott címlistáját.

5.3. Az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzése

Az ellenőrzés, értékelés formái:

- szóbeli: beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás.
- írásbeli: feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, házi dolgozat, rajz.
- gyakorlati: munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény.

Mindezekből kiválasztva az oktató maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, - ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára. (Az esetleges speciális ellenőrzési formákat a helyi tantervek tartalmazzák.

Alapelvek:

- egy tanítási órán a tanuló csak egy alkalommal kérhető számon;
- a minősítést közölni kell a tanulóval és az elektronikus naplóba a beírási határidőn belül be kell írni;
- az oktató csak abból a tantárgyból feleltethet, amit az osztályban tanít;
- az írásbeli feladatok, témazáró dolgozatok kijavítási határideje 10 munkanap;
- a témazáró írásbeli dolgozatokat, gyakorlati feladatokat legalább öt munkanappal az esedékesség előtt be kell jelenteni, valamennyi tanuló tudtára hozni;
- az érdemjegyek súlyozása csak az elektronikus napló súlyozási rendszerén keresztül történhet;
- a beszámoltatások során csak a tantárgyi ismeretek számonkérése történhet meg. Tilos az ezzel össze nem függő bármilyen további körülmények, feltételek, ismeretek számonkérésbe történő bevonása.

5.4. A tanuló magasabb évfolyamba lépésének feltételei

Az intézménybe lépéskor a beiratkozás feltételei a 9. osztályba lépés esetén a sikeres felvételi vizsga és a 8. osztály elvégzéséről szóló bizonyítvány.

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a tovább haladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból. Az egyes tanulók év végi osztályzatát az oktatói testület osztályozó értekezleten áttekinti és az oktató, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, az oktatói testület felkéri az érdekelt oktatót, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha az oktató nem változtatja meg a döntését, és az oktatói testület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján (oktatói testületi szavazás nyomán) a tanuló javára módosítja. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányokhoz kapcsolódó vizsga) alapján kell megállapítani.

Az iskolánkon belüli magasabb évfolyamra lépés feltétele: az évfolyamot megelőző évfolyam tantervi követelményeit teljesítse, és ezt bizonyítvánnyal igazolja.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak

osztályozóvizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
- mulasztása a 12/2020. (II.7.) Kormányrendelet 164.§ szerint előírt mértéket meghaladja, és ezért nem osztályozható, amennyiben az oktatói testület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni az adott tantárgyból
- egyéni munkarenddel rendelkező tanuló volt.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, vagy akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától, a tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi

követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére az oktatói testülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

Hagyományos oktatás

Frontális osztálymunka

A mai magyar oktatásban az egyik leggyakrabban előforduló módszer. Leginkább új fogalmak bevezetésénél, új anyagközlő óráknál alkalmazható. Az ilyen típusú órákon kevés lehetőség adódik a tanulók bevonására, és nehéz a figyelmet és az érdeklődést 40-45 percig ébren tartani. Legfőbb jellemzője, hogy az oktató az információ hordozója, átadója. A diákok passzív befogadóként sajátítják el a tananyagot. Általában verbális közlés, melynek során egy szálon futó ismeretátadás-befogadás történik. A tanítás-tanulás interakciója igen csekély.

Önálló munka

Egyénileg, párban és csoportban egyaránt végezhető. Lényege, hogy a tanuló egyedül dolgozik. A feladattervezés nem egyénre szabott, minden tanuló egyedül, ugyanazt a feladatot végzi, a tanulók személyiség és képességbeli különbségei nem feltétlenül dominálnak a feladatválasztásnál. A gyerekek által leginkább kedvelt munkaforma a csoportmunka, és a hozzá kapcsolódó sajátos pedagógiai módszerek.

A projektmódszer

A projektmódszer a tanulók érdeklődésére, az oktatók és a diákok közös tevékenységére építő módszer, amely a megismerési folyamatot projektek sorozataként szervezi meg. A projektmódszer középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehető legtöbb vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más oktatók dolgoznak rajta. A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezésnek két fő szinten kell megtörténnie. Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez az oktatói motiváció és segítség tudatos

jelenléte is szükséges. Lényeges vonás, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyzete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. A kooperativitás az oktatói és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, az oktató irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül. A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot. A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola falain, életközeli problémákból indít, és minden résztvevő mindenféle tapasztalataira épít. A módszer alkalmazása során négyféle projekt kidolgozására kerülhet sor:

- gyakorlati feladat, mint például egy hasznos tárgy megtervezése és kivitelezése,
- egy esztétikai élmény átélése (cikk megírása, színi előadás megtartása),
- egy probléma megoldása,
- valamilyen tevékenység, tudás elsajátítása.

A projektmódszer alkalmazásának lépései:

- a célok, a téma kiválasztása, megfogalmazása (egy eredeti és kreatív projekt kiválasztása, miközben sok ötletet megvitatnak és elvetnek) magában is kreatív feladat,
- a tervezés (feladatok, felelősök, helyszínek, munkaformák),
- kivitelezés (az eredményes megvalósítás érdekében a tanulók önálló kutatást is végezhetnek, de az oktatót is kérhetik, hogy ismertesse meg őket a szükséges ismeretekkel),
- zárás, értékelés. (A zárás és értékelés magában foglalja a projekt bemutatását egy színdarab, rádiójáték, videofelvétel vagy kiállításon közszemlére bocsátott makett, modell, diagram stb. formájában, valamint a bemutatott produktumok értékelését. Az értékelés kritériumait előre közölni kell a tanulókkal.)

A kooperatív oktatási módszerek

A kooperatív oktatási módszer a tanulók (4-6 fős) kis csoportokban végzett tevékenységén alapul. Az ismeretek és az intellektuális készségek fejlesztésén túl kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában.

A kooperatív pedagógia azoknak a pedagógiai módszereknek az alkalmazását jelenti, amelyek a

tanulást társas tevékenységgé teszik, és a hangsúlyt a kortársi, tanulói együttműködésre helyezik. Sok kooperatív tanítási-tanulási módszer létezik, ilyen pl. a vitamódszer, a probléma alapú (központú) tanulás, a drámamódszer. Nincs egyetlen, üdvöztető kooperatív módszer, mindig az adott pedagógiai helyzetben lehet kiválasztani a megfelelőt még akkor is, ha az oktató nem kötelezi el magát egyik nevesített módszer mellett sem, illetve hol ezt, hol azt akarja használni.

A kooperatív oktatási módszerek iskolánkban alkalmazott formái

Problémaalapú tanulás

E tanítási mód a tantárgyi tudás átadásán túl, a problémamegoldó, együttműködési készségek fejlesztését célozza meg. A problémaalapú tanulás a diákok önálló kutatásaira, informatikai ismereteire, lényeglátására épít, illetve célja ennek fejlesztése. Az oktató leginkább irányítóként, tanácsadóként jelenik meg. A problémaalapú tanulás arra tanítja meg a diákokat, hogyan tanuljanak. A diákok kooperatívan, csoportokban dolgoznak, a való világ problémáinak megoldásait kutatva, miközben kifejlesztik azokat a képességeket, amelyekkel a leghatékonyabban tudják irányítani önmaguk tanulását. A problémaalapú tanulás célja, hogy a készen kapott tudás helyett a tudás eléréséhez használjuk képességeinket. A módszerrel tanuló osztályokban a kontextus feltérképezése közben tanulják meg a diákok azt, hogyan válik a tanulás a tudáskeresés folyamatává. A diákok kifejlesztik a kritikus gondolkodás képességét, amely által állandóan össze tudják kapcsolni azt, amit olvasnak, azzal, amit az így szerzett információval akarnak kezdeni. A diák iskolai és iskolán kívüli hatékony tevékenységén múlik a probléma sikeres megoldása, a tananyag elsajátítása. A tanulók csoportokban való együttműködése lerövidíti a feladat megvalósításának időigényét, illetve a résztvevők szociális, szövegalkotási készségeit fejleszti

Kooperatív vita

A módszer segítséget nyújt a diákok kommunikációs készségeinek és retorikai képességeinek fejlesztésében. A kooperatív vita során minden vitázó félnek lehetősége van a megszólalásra, bizonyos szabályok betartásával.

Drámamódszer

A kreatív dráma kísérlet a tudás személyessé tételére. Kulcsfogalmai: szerep és azonosulás,

vagyis a tanulók szerepbe lépnek: elképzelik, hogy mit tennének egy adott szerepben, illetve helyzetben. Valójában a feladattól függ, hogy mennyire adhatják magukat, csak a helyzet vane meghatározva vagy a karakter bizonyos vonásai is. De az utóbbi esetben is interakcióba lép a tanuló saját személyisége és a karakter, amellyel átmenetileg azonosulnia kell, és jó esetben bekövetkezik a helyzetben rejlő probléma belsőleg átélt megértése.

5.5. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló, a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a képzésben résztvevő fogyatékkal élő személy esetében a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő program

Iskolánk, a többi tanulótól nem elkülönítve nevel és oktat a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő sajátos nevelési igényű tanulókat.

A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő oktató megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia, és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. Az oktató a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Együttműködik különböző szakemberekkel, a fejlesztőpedagógus oktató iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többlétszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez való hozzáférés.

A sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó helyi tanterv készítésénél figyelembe vesszük

- a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvét,
- egyéb jogszabályban foglalt előírásokat,
- a szülők elvárásait és
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést,

gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkulia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása,
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudarcűrő képesség növelése,
- a kortársakra és a felnőtt közösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása,
- a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

Diszlexia

Az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői:

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége,

- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége,
- értelmes és értelmetlen szavak helyes, hibás olvasásának különbözősége,
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása,
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál,
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre,
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén.

A fejlesztés célja: A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség, a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- idegen nyelv oktatása auditív megközelítéssel,
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia

A helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak.

Jellemzői:

- A centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara,
- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngéesség mentén),
- helyesírási hibák halmozódása,
- a tollbamondás utáni írás hibái.

A fejlesztés célja: A fejlesztőmunka specifikus helyesírászavar esetén alakítsa ki a tanuló osztályfokának megfelelő helyesírási készségét, segítse elő az anyanyelvi kompetencia kialakulását, az írott nyelv használatának korosztályi szintű alkalmazását.

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség,

- a rövidtávú emlékezet fejlesztése,
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása,
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése.

Diszgráfia

Az írás grafomotoros jellemzőinek zavara.

Jellemzői:

- Csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép,
- szaggatott betűalakítás és betűkötések,
- rossz csukló-, kéz-, ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség,
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák,
- kialakulatlan kézdominancia,
- lassú tempójú írás, központosítás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé,
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás).

A fejlesztés célja: A specifikus írászavar javításának feladata, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő íráskészséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése,
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés),
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- sikertudat kialakítása.

Diszkalkulia

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- A szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei,
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,
- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara,
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai,
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei,
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya,
- számértékek szimbolikus funkciójának értelmezési nehézségei,
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége,
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák,
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái,
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége,
- figyelemzavar.

A fejlesztés célja: A tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolásimatematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarpítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak. A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése,
- matematikai törvények és szabályok készség szintű ismerete és alkalmazása,
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,

- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása,
- a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás vagy a figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és oktatói kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői:

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani,
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni,
- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók,
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb.),
- megkezdett tevékenység befejezetlensége,
- ingersorozatok hibás kivitelezése,
- tantárgyi alulteljesítés (főként nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban),
- énbizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek.

A fejlesztés célja: A figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése.

A fejlesztés feladatai:

- teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés,
- speciális figyelemtréning,
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése,
- fokozott egyéni bánásmód,
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése,
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése,
- motiválás, sikerélmény biztosítása.

Sajátos viselkedési szabályok:

- Ha nagyon zavaró a tanulók viselkedése és ezzel tanulótársaikat korlátozzák a tanuláshoz való jogaikban, a vezetőség és a titkárság munkatársainak bevonásával felügyeletet biztosítunk számukra.
- Amennyiben az oktató figyelmezteti, rendre utasítja a tanulót, egyben határozottan meg is fogalmazza a helyzetre vonatkozó elvárásait, az elvárt tevékenységet.
- A problémás helyzetek nyomán jóvátétel aktív jóvátétel kérhető a tanulótól.

Viselkedésszervezési problémák:

A pszichés fejlődés zavarai körébe tartoznak továbbá a szocioadaptív folyamatok zavarainak következtében kialakuló viselkedésszervezési problémák, amelyek az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az énszabályozás gyengeségében az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésében mutatkozik meg. Minthogy a magatartásjellemzőkben hasonlóság figyelhető meg, szükséges hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara és nem környezeti ártalom húzódik meg.

A fejlesztés célja: A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése. A fejlesztés feladata a fejlesztési cél alá rendelt szempontok figyelembevételével történik. Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások alkalmazása,
- pszichoterápia,
- a figyelem és egyéb kognitív képességek fejlesztése,
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása,
- önértékelési képesség fejlesztése,
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása,
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel,
- a fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

Tantárgyi fejlesztési feladatok

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése során kiemelten kezeljük az önismeret, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen megjelennek.

Célzott fejlesztési feladatok az egyes műveltségi területeken:

- Magyar nyelv és irodalom: a beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése.
- Idegen nyelvek: tanításuknál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt.
- Matematika: a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést.

Az oktatók és az osztályfőnökök iránti elvárások

Az oktató

- ismerje a részképesség-zavar tünetegyüttesét,
- tudjon differenciáltan oktatni,
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót,
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit; a szakértői véleményt,
- erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit ott, ahol nem érvényesül a hátrány,
- a teljesítmény mérésénél önmagához képest is nézze a fejlődést,
- nevelje az osztályközösséget a különböző képességzavarok tolerálására.

Az osztályfőnök

- a szülővel való kommunikációjában kiemelten figyelmesen és tapintatosan fogalmazzon,
- a tanuló problémáit értesse meg a oktatókkal,
- szükség esetén forduljon szakemberhez a tanuló ügyében,
- kísérelje figyelemmel a tanuló szakellátásának, felülvizsgálatának folyamatát, eredményességét,
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt,
- tájékoztassa az iskolavezetést a vizsgálatokról, kérjen intézkedést, ha szükséges,
- munkáját szakmai hozzáértéssel, empátiakusan, segítőkész módon, tapintatosan végezze.

5.6. Az intézmény lemorzsolódást megakadályozó stratégiája

Az intézmény a lemorzsolódást megelőző stratégiát dolgozott ki, amelynek egyes elemei az iskolai alapidokumentumokba (jelen Szakmai Program, Szervezeti és Működési Szabályzat, Házi rend, Munkaterv) is beépítésre kerültek. A stratégia részeként az intézményben fejlesztési tervek és konkrét tananyagtartalmak kerültek kidolgozásra, amelyek a Szakmai Program részét képezik.

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján, a Komplex pedagógiai-

módszertani fejlesztési tervben rögzítetteknek megfelelően, az iskolában sajátos pedagógiai módszerekkel, (például projektoktatás) dolgozunk, amelyek megalkotásakor meghatározóak voltak a lemorzsolódást megakadályozó stratégia elvei és lépései: a prevenció, az intervenció, a kompenzáció, és a monitoring.

Prevenció

A prevenciós tevékenységünk célja, hogy még a probléma kialakulása előtt csökkentjük a korai iskolaelhagyás kockázatát. A megelőzést szolgáló beavatkozásaink az alábbi szükségletekre próbálnak reagálni.

A tanulói szükségletek bemutatása

Kompetenciafejlesztés:

Az intézmény a kompetencia alapú szakképzést a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás fejlesztési Operatív Programja keretében indította el. Az intézkedések a szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti átalakítását eredményezték. A fejlesztés a szakképzés és a gazdaság kapcsolatának erősítését célozta meg a munkaadói elvárások figyelembevételével. Ezek a következők: önállóság, énkép formálása, kommunikációs készség, együttműködési készség, élethosszig tartó tanulás igénye. A kompetenciafejlesztési programban összességében a valamennyi hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részt vett és részt vesz. A bevonni tervezett partnerek elsősorban az intézmény oktatói és megvalósításban résztvevő mentorok.

A tanítási-tanulási folyamatban új eszközöket, technikákat szükséges alkalmazni, ezért intézmény hangsúlyt fektet az oktatók továbbképzésére, a módszertani kultúra fejlesztésére. A gyakorlatorientált szakmai képzések megszervezésénél figyelembe veszi a gazdasági élet szereplőinek tanácsát, véleményét. A tantárgyasított kompetenciaalapú képzéssel annak a rugalmasságnak a megteremtése a cél, amely biztosítja a különböző képzési programok, formák, szintek és rendszerek közötti átjárhatóságot, valamint az esetleges többszöri pályamódosításra is felkészíti a fiatalokat.

Tantárgyi fejlesztés:

A fejlesztés célja a tanulmányi eredmények javítása, kiemelten a lemorzsolódással érintett tanulók esetében. A tantárgyak kiválasztásánál a tanulói teljesítmény által a tanulmányi átlagot negatív irányban leginkább befolyásoló tárgyak meghatározása is szempontként

szerepelt.

Tantárgy megnevezése (tanuló tantárgyi fejlesztése kapcsán)
Magyar nyelv és kommunikáció
Matematika
Vendéglátás gazdaságtan

Közösségépítés:

Az intézmény által a tanulók számára eddig megvalósított és a továbbiakban is fenntartani kívánt közösségi programok, szolgáltatások:

Közösségi program megnevezése
Elsős avató (a korábbi évekhez hasonlóan)
Séf Nap (a korábbi évekhez hasonlóan)
Önismereti Klub
Kortárs segítő klub létrehozása
Gasztronómiai Klub
Színjátszókör

A programok tervezésénél alapvető szempont a célcsoport számára a tanulói közösség építését segítő tevékenységek, valamint a szociális hátránykompenzáló kulturális és szabadidős tevékenységek megfelelő arányú kialakítása

Intervenció (beavatkozás)

A beavatkozó intézkedéseink a jelzőrendszer jelzéseire adott reakciókkal és célzott – egyéni, csoportos vagy intézményi szintű – támogatásokkal próbálják elkerülni a lemorzsolódást.

A beavatkozások az alábbi célokat szolgálják:

Tanulmányi eredmény javítását célzó beavatkozás

Tanulói motiváció növelésére irányuló beavatkozás

Tanulói igazolatlan hiányzás csökkentésére irányuló beavatkozás

Tanulói igazolt hiányzás csökkentésére irányuló beavatkozás

A tanuló szociális helyzetből eredő hátrányának kompenzálását célzó beavatkozás

A tanuló testi, lelki, mentális fejlesztésére, illetve szenvedélybetegség kialakulásának és bántalmazásnak a megelőzésére irányuló beavatkozás

Általános, a lemorzsolódás csökkentését célzó beavatkozás

Befogadó, együttnevelést célzó oktatás-szervezési beavatkozások

A tanulási és magatartási nehézségeket kezelő beavatkozás

Közösségfejlesztő, közösségépítő beavatkozás

A fenti beavatkozások realizálása érdekében az alábbi célokat fogalmaztuk meg, amelyek mindegyikéhez tevékenységeket rendeltünk:

CÉLCSOPORTOK, CÉLKITŰZÉSEK	TEVÉKENYSÉGEK A CÉLOK ÉRDEKÉBEN
Oktatók fejlesztése	Résztétel felsőfokú mentor-képzéseken-2 fő
	Továbbképzéseken részvétel (mediátor,fejlesztő)
	tanulásmódszertani, mérés-értékelés) - 4 fő
Oktatók fejlesztése	Külföldi partneriskolák sikeres felzárkóztató programjainak átvétele,
	adaptálása helyi viszonyok közé (workshopok)
Roma tanulók, roma lányok	Szexuális felvilágosító előadások
	Példakép, jövőkép programok (előadások, bemutatók)
	Roma egyetemisták meghívása (felkérés mentori feladatokra előadásokra),
Tanulók szociális fejlesztése	Külföldi testvériskolai kapcsolatok kialakítása (módszertani eszmecserék, kulturális programok, közös kiállítások szervezése, tanulói közös programok)
	Személyiségfejlesztő csapatépítő tréningek diákoknak

	Drogprevenciós előadások- meghívott ismert előadóval
Tanulók közösségi beilleszkedésének fejlesztése	Mentálhigiénia előadások- szakember meghívásával
	Szexuális felvilágosító programok- szexuálpszichológus meghívásával
	2.,3. idegen nyelv oktatása szakkör formájában
	Felzárkóztató órák az iskolában
Tanítási időn kívüli programok diákok részére	Kreatív fejlesztő szakkörök
	Sítábor, nyári vízi tábor, rekreációs tábor
	Szakmai karriert elért volt "SÉF"-es diákok előadásai az intézményben
	Tanulók részvétele ismert, hazai szakember kurzusain (pl. főzőiskola,
Tanulók számára példakép, jövőkép programok	Szakmai rendezvényen való részvétel
	Word skills program látogatása
Tanulók pályaaorientációjának javítása, motiváció fejlesztése	Szakmasztár részvétel
	SZKTV versenyen való részvétel, felkészítés
	Egyéni igényekhez kidolgozott korrepetálás
	Új jutalmazási rendszer kialakítása (ösztönző, motiváló eszközök)
Iskolai kötődést erősítő, tanulást támogató program kialakítása	Színházi előadás, színházbérlet vásárlás
	Múzeum látogatások
Tanulók részére a tanítási időn kívül közművelődési foglalkozások	Klasszikus zenei koncertek
	Előadások: Történelem, zene, irodalom
	Könyvtár látogatás
	Múzeumfoglalkozások
	Ünnepi műsorokra készülődés színjátszóklub keretében

Kompenzáció (helyreállítás)

A kompenzációs intézkedéseink célja, hogy az iskolarendszerbe visszavezetve, vagy alternatív tanulói útvonal biztosításával végzettséghez segítsük azokat a fiatalokat, akik az

iskolarendszerű oktatást végzettség nélkül hagyták el - így segítve munkaerő-piaci, társadalmi integrációjukat.

Azokat a tanulóinkat, akik „önhibájukon” kívül kerülnek ki a közoktatás rendszeréből, egyéni életvezetési szolgáltatásukkal (coaching) és szaktanácsadással próbáljuk visszaterelni az iskolarendszerbe. Általában esetükben a korai iskolaelhagyás fő motivációja gazdasági eredetű, vagyis a megélhetés biztosítása a fő ok. Így a volt tanuló előtt a felnőttoktatás lehetőségeit vázoljuk fel, valamint az iskola és a gazdálkodók között kialakított kapcsolatrendszerünket kiaknázva, az iskolába járást is toleráló munkahelyet kínálunk a tanulóknak. Tapasztalat, hogy a diákoknak gyakran csak arra van szükségük, hogy segítséget kapjanak a különböző alternatívák közötti eligazodásban és a számukra legoptimálisabb karrierútvonal kidolgozásában. Ezt a típusú támogatást a hátrányos helyzetükből fakadóan, elsősorban az iskola biztosíthatja a számukra.

A tanulási motiváció felébresztése érdekében a *coaching* módszerre támaszkodunk.

Ezekon a személyre szabott foglalkozásokon, négyszemközti megbeszéléseken az alábbi kritériumoknak próbálunk megfelelni, amelyhez első körben a coaching definícióját fontos értelmezni.

A Nemzetközi Coach Szövetség (ICF) szerint „A professzionális coaching olyan szakmai kapcsolat, amely abban segíti az ügyfelet, hogy kiemelkedő eredményeket érjen el akár a magánéletében, akár a munkájában, vagy a szervezetben, ahol dolgozik. A coaching folyamat során az ügyfél elmélyíti tudását, növeli teljesítményét, és mindezek eredményeként javul az életminősége.”

A fenti definíció szakképzésbe történő átültetése szerint az iskolai coaching az intézmény vezetése számára olyan szakmai kapcsolatot takar, amely abban segíti a tanulót, hogy saját eddigi teljesítményéhez képest jobb eredményeket érjen el akár a magánéletében, akár a munkájában, vagy az iskolában, ahol tanul vagy dolgozik. A coaching folyamat során a tanuló elmélyíti saját magával kapcsolatos ismereteit, megismeri saját szükségleteit, feltárja a saját magában rejlő lehetőségeket, erősíti az önbizalmát, ezáltal növeli teljesítményét, és mindezek eredményeként javul a tanuláshoz és a munkához való hozzáállása, szaporodnak a sikerélményei.

A coaching módszer legátütőbb hatása, az a tény, hogy a problémákkal küzdő fiatal felé valódi, hiteles érdeklődéssel fordul a coaching tevékenységet végző két vezető-helyettes – egyikőjük képzett mediátor, drámaoktató és coach, a másikójuk képzett Gordon-tréner. Az ilyen típusú, a diákok számára korábbi tapasztalataik alapján rendkívül meglepő és szokatlan érdeklődés hatására a vezetők nagyon gyorsan a tanulók által tisztelt referenciaszemélyekké

válnak, akikhez bármikor fordulhatnak gondjaikkal és problémáikkal, hiszen értő figyelemre lelnek, ami addigi életük során csak ritkán vagy talán egyáltalán nem fordult elő.

A beszélgetések alkalmával minden találkozáskor a tanuló választja meg a beszélgetés fókuszát, míg a coach figyelmesen hallgatja, megfigyeléseit visszajelzi, és legfőképpen kérdéseket tesz fel. Ez az interakció egyrészt segíti a tanulót abban, hogy világosabban lásson, másrészt akcióra serkenti. A coaching folyamata a fókusz és a választási lehetőségek bővítésével felgyorsítja a tanuló fejlődését. A coaching arra koncentrál, hogy világossá váljon hol tart most a tanuló, és mit akar tenni annak érdekében, hogy eljusson oda, ahová el szeretne érni.

A coaching folyamat eredménye a tanuló eredménye, azaz szándékának, választásának és akcióinak a következménye, amelyet a coach, mint a folyamat szakértője támogatott.”

Mindenkinek megvan a saját „térképe”, mely alapján a céljait meghatározza, a döntéseit meghozza – coachként tükröt tartunk, és a kérdéseinkkel, kreatív feladatokkal nyújtunk támogatást ennek felismeréséhez, hatékony alkalmazásához. Nem adunk tanácsot, hisz kívülről könnyebb „okosnak” lenni, azonban ez nem hozza meg a várva várt döntést. Ez a tanuló saját sikerélménye, ezt biztosítjuk számára.

Ezek a beszélgetések rendkívül időigényesek, azonban az adminisztrációs többlet teher ellenére is komoly energiákat mozgósít a teljes intézmény annak érdekében, hogy ezekről a foglalkozásokról semmiképpen ne kelljen lemondani.

A kompenzáció részét képezi a tanulói coaching tevékenységen túl az oktatói szupervízió is, amelyet szintén a vezető-helyettesek látnak el. Nem várhatjuk el, hogy a tanulók lelki egészségét, problémáit nyomon követő oktatók külső segítség nélkül végezzék ezt a lélekben és szellemben rendkívül igénybe vevő feladatot, amit egy-egy gyermek megmentése igényel. Szükség van arra, hogy az oktató lelki egészsége is megfelelő figyelemben részesüljön. Ennek eszköze az intézményben bevezetett Lélekszoba elnevezésű oktatói műhelyünk, ahol a fókuszban az oktatóink mentálhigiénéje áll.

Monitoring

A vállalt tevékenységeinket az iskolai dokumentumaikban rögzítjük, ami garancia arra, hogy az iskola teljes tantestülete e szellemiség jegyében végzi a munkáját, valamint az éves munkatervek is e kritériumok figyelembevételével készülnek el.

A monitoring tevékenységet támogatja az E-Kréta elektronikus tannapló ESL modulja is, amelyből folyamatosan részletes és naprakész információ nyerhető az általunk megvalósított

programok eredményességéről, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók előmeneteléről.

A monitoring tevékenység során valamennyi tanév elején és végén exportáljuk az adatokat az ESL modulból, és folyamatosan nyomon követjük, hogy az egyes tanulók az évek során kikerültek-e a veszélyeztetett tanulók listájából. Amennyiben nem, rendkívüli értekezletekkel, illetve a fent vázolt intervenciós tevékenységünkkel és coaching tevékenységgel is próbálunk közbe lépni.

Ebben a tevékenységben az intézményt elsősorban a Családsegítő és Gyermejkölési Központ támogatja, aki a törvény által kötelezően delegált munkatársán keresztül járul hozzá a vállalkásaink sikeréhez.

Törekszünk arra, hogy általa a tanulóink igény esetén megfelelő pszichológusi szakellátásban is részesülhessenek mivel partnerünk abban, hogy ezt a munkát a lehető legmagasabb színvonalon végezzük és ezáltal a városban rendelkezésre álló pszichológusi támogatáshoz iskolánk rászoruló tanulói hozzáférjenek.

Hiszünk abban, hogy amennyiben továbbra is azért dolgozunk, hogy intézményünkben az egyéni figyelem és a személyes törődés az oktatási-nevelési munkánk alfája és omegája legyen, a lemorzsolódást is hatékonyan leszünk képesek csökkenteni. Itt nagyon fontos hangsúlyozni egyetlen kitélt: amennyiben a lemorzsolódást az alapján is mérjük, hogy ki az, aki iskolánkat elhagyja, úgy nem biztos, hogy tényleges képet kapunk arról, hogy az intézmény a lemorzsolódás elleni stratégiájában mennyire sikeres. Sikerként kellene elkönyvelni azt is, amikor a tanulót olyan iskolába tudjuk irányítani, ahol valóban az érdeklődésének és az egyén igényeinek megfelelő oktatásban részesülhet, ezáltal nagyobb a realitása annak is, hogy végzettséget szerez.

A tevékenységek céljai:

kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, az idegen nyelv, a művészet, a sport és az informatika területén,

ismerjék meg és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola színes, sokoldalú életében (működő diákönkormányzat); értékeljék saját és mások tudását, a tanuláshoz legyen tekintélye, fejlődjön önismeretük,

saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek,

olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat stb.,

kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot. alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás, a tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit, jogaikat és kötelességeiket, gyakorolják a demokratikus munkakultúrát, a hatalommal való életet, a közösség szolgálatát, az alkalmazkodást az eltérő nézetekhez, a tanuló egyéni (akár magánjellegű) problémáival keresse meg oktatóját.

5.7. Elérhető pályaaorientációs szolgáltatásaink

Iskolánk pályaaorientációs célja elsősorban a pályán való megtartás, ill. a szakmák közötti bizonytalankodók adott pályára irányítása. Oktatóink nagy hangsúlyt helyeznek a már meglévő szakmai érdeklődés fenntartására, ill. elmélyítésére.

Fő feladatunk a választott szakma iránti elkötelezettség erősítése. A valós élet- és munkakörülményeket mutatjuk be, hitelesen, a külső partnerek intenzív bevonásával.

Gyakorlati foglalkozásokat külső helyszínre szervezzük.

Marketing:

Iskolánk online és papíralapon is hirdeti magát.

Online megtalálhatóak vagyunk:

- saját honlap
- facebook profil

Marketing eszközeink:

- pályaválasztási szórólap
- molinó, plakát
- logóval ellátott tollak, vonalzó, kitűző, karkötők

Marketing megjelenés:

- Főbb eseményeink megjelennek az iskola honlapján, facebook oldalán
- Eseményeinkről a helyi média tudósít

Pályaválasztási rendezvények, megjelenés:

- Iskolai nyílt napok szervezése

Pályaválasztási nyílt napjainkat minden évben november és december hónapban rendezzük meg,

amelynek keretében lehetőség kínálunk interaktív szakmacsoportos bemutatók látogatására az érdeklődő diákoknak és szüleiknek. A szülők számára délután pályaválasztási tájékoztatót tart az iskola igazgatója.

- Életpálya építő szakmai nap diákjaink számára

Tanulóink számára életpálya építő napot szervezünk a tanév során folyamatosan.

Ezekre az eseményekre vezető termékgyártó cégeket, duális partnereket, híres szakembereket hívunk meg, akik szakmai bemutatókkal támogatják az alapozó és szakirányú oktatásunkat.

- Pályaválasztási tevékenység az általános iskolákban

Iskolánk képzési kínálatát mutatjuk be az általános iskolák által szervezett szülői értekezleteken.

- Kamarai pályaválasztási rendezvény

A Veszprém Vármegyei Kereskedelmi-és Iparkamara szervezésében minden évben részt veszünk a kamarai pályaválasztási napon.

- Szakmaszombat

A Szakképzési Centrum minden év őszén megszervezi a „Szakmaszombat” elnevezésű rendezvényt. Az iskolák bemutathatják az ágazataikat, az ágazatokon belül oktatott szakmákat.

6. FÜGGELÉK

6.1. Szakmai program óraterve

6.2. Szakmai program szakmai és közismereti képzési programjai

6.3. Együttműködési megállapodás a duális képzőhellyel

7. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

NYILATKOZAT

A szakmai program elfogadásáról és jóváhagyásáról szóló záradék

A Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola Szakmai Programját az intézmény oktatói testülete 2025. év augusztus hó 28. napján tartott értekezletén elfogadta.

Kelt: 2025. augusztus 28.

.....

Végh Dávid
igazgató

.....

Takács Andrea
igazgatóhelyettes

hitelesítő oktató testületi tag.....hitelesítő oktató testületi tag

Jóváhagyási záradék

A 12/2020. (II.7.) Korm.rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról 81.§ (1) 5 pontja alapján jóváhagyom a Szakmai Programját.

Kelt: ....., ... év ..... hó .....nap

.....

Kövesdi Anett

főigazgató

Veszprém, 2025. 08. 28.

Egyetértési záradék

Egyetértési záradék A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 32. § (4) bekezdése alapján egyetértek a Veszprémi SzC „SÉF” Vendéglátás-Turizmus Technikum és Szakképző Iskola Szakmai programjában leírtakkal.

Kelt: ....., ... év ..... hó .....nap

.....

Kavalecz Gábor
kancellár